നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ബൃഹൻ മുംബൈ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ

v.

അങ്കിത സിൻഹയും മറ്റുള്ളവരും

(സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പറുകൾ 2018 ലെ 12122-12123)

2021 ഒക്ടോബർ 07

ജസ്റ്റിസ് എ. എം. ഖാൻവിൽക്കർ, ഋഷികേശ് റോയ്, ജസ്റ്റിസ് സി. ടി. രവികുമാർ

*ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, **2010:** നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ ചരിത്രം – നിയമത്തിന്റെ ആമുഖവും, ലക്ഷ്യങ്ങളും ഉദ്ദേശ്യങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്ന പ്രസ്താവനയും – എൻജിടിയുടെ അധികാരപരിധിയുടെ രൂപരേഖ – ചർച്ചചെയ്തു.*

*ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, **2010:** അതിന്റെ വ്യാഖ്യാനം – ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത വ്യാഖ്യാനം – പ്രത്യേകിച്ച്, അനുച്ഛേദം **21**-ന് കീഴിലുള്ള അവകാശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും സുപ്രധാനമായ പാരിസ്ഥിതിക നയത്തെയും അതിന്റെ നിയന്ത്രണപരമായ വശങ്ങളെയും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതുമായ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ വേണം നിയമം വായിക്കപ്പെടാൻ.*

*ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, **2010:** പ്രധാന സവിശേഷതകൾ – ചർച്ചചെയ്തു.*

*ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, **2010:** ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ പങ്ക് – എൻജിടി നിയമത്തിന്റെ ഷെഡ്യൂൾ I, ജല നിയമം, വായു നിയമം, പരിസ്ഥിതി നിയമം, വന സംരക്ഷണ നിയമം തുടങ്ങിയ ചുരുക്കം ചില പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിയായ നിയമങ്ങളുടെ നടപ്പാക്കലുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു – ഈ നിയമങ്ങൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, എൻജിടിക്ക് കൂടുതൽ വിപുലമായ ഒരു പങ്ക് വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിയും – എൻജിടിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണത്തിന് മാത്രമല്ല ലക്ഷ്യമിടുന്നത്, മറിച്ച് വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കും പരിസ്ഥിതിക്കും ഉരുതരവും പരിഹരിക്കാനാവാത്തതുമായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും കൂടിയാണ്– – എൻജിടി പ്രധാനമായും പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണവുമായും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ നിലനിർത്തലുമായും ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു – ഒരു പ്രത്യേക ഫോറം എന്ന നിലയിൽ, തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കുകയും വിധി പറയുകയും പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ചോദ്യങ്ങളിലും ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനൊപ്പം, പ്രതിരോധ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും എൻജിടിക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട് – എൻജിടി ഒരു ന്യായവിധി പറയുന്ന സ്ഥാപനം മാത്രമല്ല, പ്രതിരോധം, പരിഹാരം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ എന്നീ സ്വഭാവങ്ങളുള്ള വിശാലമായ ധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതുമുണ്ട്.*

*ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, **2010:** ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ അധികാരം – പാരിസ്ഥിതിക സംഭവങ്ങൾ നാശനഷ്ടമുണ്ടാക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ – പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ച വ്യക്തികൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിനുള്ള പുനഃസ്ഥാപനപരമായ നടപടികൾ നടപ്പിലാക്കാൻ എൻജിടിക്ക് അധികാരം നൽകിയിരിക്കുന്നു – അത്തരം ധർമ്മങ്ങൾക്ക് അടിത്തറ നൽകുന്ന*

വിശാലമായ സംവാദം വിതരണ നീതിയുമായും തിരുത്തൽ നീതിയുമായും ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു – മനുഷ്യന്റെ ഇടപെടൽ മൂലമുള്ള ദോഷത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ പോലും, ഒരു പ്രകൃതിദുരന്തത്തിന്റെ സാഹചര്യത്തിൽ, നാശനഷ്ടം ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ഒരു പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കാൻ എൻജിടിക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട് – മത്സരാത്മകമായ പ്രാധാന്യത്തോടെയോ അല്ലാതെയോ അന്വേഷണാത്മകമായ ഒരു ധർമ്മവും എൻജിടിക്ക് ലഭ്യമാണ് – ഈ ധർമ്മങ്ങളിൽ പലതിനും ഒരു സജീവമായ "തർക്കത്തിന്റെ" ആവശ്യമില്ല, മറിച്ച് അവിടെ തീരുമാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് വേണ്ടത്.

ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ: സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം, അതിന്റെ പ്രയോഗം –ഈ പ്രത്യേക ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം, ഭരണഘടനാപരമായ കോടതികൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ് –സുപ്രീം കോടതികൾക്കും ഹൈക്കോടതികൾക്കും അവരുടെ ഭരണഘടനാപരമായ നിർബന്ധത്തിന് കീഴിൽ ഏത് വിഷയങ്ങളിലും ഇടപെടാൻ കഴിയും –എന്നാൽ എൻജിടിക്ക് ഷെഡ്യൂൾ ചെയ്ത നിയമങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക പരിധിക്ക് അപ്പുറത്തേക്ക് സ്വാഭാവികമായും സഞ്ചരിക്കാൻ കഴിയില്ല –എങ്കിലും, പ്രവർത്തന മണ്ഡലം ലംഘിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ, എൻജിടിയുടെ അധികാരങ്ങൾ ഏറ്റവും വിപുലമായ വ്യാപ്തിയിൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്.

*ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ: മറ്റ് ട്രൈബ്യൂണലുകളിൽ നിന്നുള്ള എൻജിടിയുടെ വ്യതിരിക്തത – നിയമപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകളെ നാല് ഉപവിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു – അനുച്ഛേദം **323** എ –ക്ക് കീഴിലുള്ള അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ്*

*ട്രൈബ്യൂണലുകൾ;അനുച്ഛേദം **323** ബി –ക്ക് കീഴിലുള്ള ട്രൈബ്യൂണലുകൾ;പ്രത്യേക മേഖല ട്രൈബ്യൂണലുകൾ;ഏറ്റവും പ്രധാനമായി, അനുച്ഛേദം **21**–ന് കീഴിലുള്ള അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ട്രൈബ്യൂണലുകൾ –എൻജിടിയുടെ ചുമതലകൾ നാലാമത്തെ വിഭാഗത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നു – ഇത് നിയമത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ കൂടുതൽ വിപുലമായ അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിന് ശക്തമായ ഒരു സാധ്യത സൃഷ്ടിക്കുന്നു.*

ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ: എൻജിടിയുടെ സൂയി ജനറിസ് (തനതായ) പങ്ക് – എൻജിടി ഒരു പ്രത്യേക ഫോറം ആണ് – പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേകവും എല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ അധികാരപരിധിയോടുകൂടിയ സൂയി ജനറിസ് സ്വഭാവമുള്ള ഒരു ട്രൈബ്യൂണലാണ് എൻജിടി – ഒരു അപ്പലേറ്റ് അധികാരി എന്ന നിലയിലുള്ള ന്യായവിധി പറയുന്ന ചുമതലക്ക് പുറമെ, ഒരു മേൽനോട്ട സമിതിയുടെ പങ്ക് നിർവഹിക്കാനും പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വസ്തുതാപരമായ ചോദ്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കാനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തവും ഇതിന് നൽകിയിരിക്കുന്നു – ബഹുമുഖമായ പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ വൈദഗ്ധ്യമുള്ള ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥാപനത്തിന്റെ ആവശ്യകത, പാരിസ്ഥിതിക നീതിക്കായി എല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ചട്ടക്കൂടിന് വഴിയൊരുക്കുന്നു –വികസ്വരമായ പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായേക്കാവുന്ന സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യത്തിന്, അതിന്റെ ഫലപ്രദമായ പ്രയോഗത്തിനായി തീർച്ചയായും ഒരു വഴക്കമുള്ള സ്ഥാപനപരമായ സംവിധാനം ആവശ്യമാണ്.

ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ: സ്വമേധയാ വിഷയം ശ്രദ്ധയിൽ എടുക്കാനുള്ള അധികാരം – ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നതോ താൽപ്പര്യമുള്ളതോ ആയ ഒരു കക്ഷി മാത്രം പ്രേരിപ്പിച്ചാൽ എൻജിടിക്ക് നടപടി എടുക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല – എൻജിടിയുടെ അധികാര പ്രയോഗം ഒരു അപേക്ഷ ലഭിക്കുന്നതിലൂടെ മാത്രം പരിമിതപ്പെടുന്നില്ല – പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വസ്തുതാപരമായ ചോദ്യങ്ങൾ ഉയരുകയും, വിഷയം സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ളതും, നിയമത്തിലെ ഷെഡ്യൂൾ I-ലെ വ്യവസ്ഥകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതുമാണെങ്കിൽ, എൻജിടിക്ക് ഒരു അപേക്ഷയുടെ അഭാവത്തിൽ പോലും, മെച്ചപ്പെടുത്തലിനോ ദോഷം തടയുന്നതിനോ വേണ്ടി സ്വയം നടപടിക്ക് തുടക്കമിടാൻ കഴിയും.

പരിസ്ഥിതി നിയമം: മുൻകരുതൽ തത്വം – അതിന്റെ പ്രയോഗം –വിധി: ഈ തത്വം ഏറ്റവും വിപുലമായ വ്യാപ്തിയിൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെടണം – ഇത് ന്യായവിധി ആവശ്യങ്ങൾക്കായി മാത്രമല്ല ആശ്രയിക്കേണ്ടത്, മറിച്ച് പാരിസ്ഥിതിക നാശത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ "പ്രവചിക്കുന്നതിനും, തടയുന്നതിനും, ആക്രമിക്കുന്നതിനും" ഗവൺമെന്റ് അധികാരികൾക്കോ മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവർക്കോ കഴിയാതെ വരുമ്പോൾ അവർക്കെതിരായുള്ള മറ്റ് 'തീരുമാനങ്ങൾക്കോ' 'ഉത്തരവുകൾക്കോ' വേണ്ടിയും ഉപയോഗിക്കണം – അതുകൊണ്ട്, രണ്ട് വശങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതുണ്ട്:ഒന്ന്, പ്രതിരോധപരവും സംരക്ഷണപരവുമായ നടപടികൾ എൻജിടി തന്നെ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട് – രണ്ട്, പാരിസ്ഥിതിക താൽപ്പര്യങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുന്നതിന് സർക്കാർ, സ്വകാര്യ അധികാരികളെ ഉത്തരവാദികളാക്കുകയും വേണം – അതുകൊണ്ട്, എൻജിടിയുടെ അധികാരങ്ങൾക്ക് ഇടുങ്ങിയ വ്യാഖ്യാനം ഒഴിവാക്കി, പാരിസ്ഥിതിക പരിധിക്കുള്ളിൽ അതിന്റെ അധികാരം പൂർണ്ണമായി

പ്രവഹിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്ന ഒരു വ്യാഖ്യാനം സ്വീകരിക്കണം – സിദ്ധാന്തങ്ങൾ/തത്വങ്ങൾ.

പരിസ്ഥിതി നിയമം: പരിസ്ഥിതി നീതിയും തുല്യതയും –വലിയൊരു വിഭാഗം ജനങ്ങൾക്ക് വസ്തുതാപരമായ നീതി ലഭിക്കാതെ വരുമ്പോൾ, സാങ്കൽപ്പികമായ ഒരു നടപടിക്രമപരമായ ന്യൂനതയുടെ പേരിൽ, നീതിയുടെ വേദിയുടെ അടുത്തുനിന്നുതന്നെ വസ്തുതാപരമായ അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കുന്നത്, തീർച്ചയായും സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ അസമത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രക്രിയയ്ക്ക് വഴിവെക്കും – അതുകൊണ്ട്, മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നവരും അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളാൽ ബാധിക്കപ്പെടുന്നവരും തമ്മിലുള്ള അസമമായ ബന്ധത്തെ ശരിയായ രീതിയിൽ അഭിസംബോധന ചെയ്യാൻ ഒരു "തുല്യതാ സങ്കൽപ്പം" പര്യാപ്തമാകണമെന്നില്ല.

കൂടുതൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കായി ഈ വിഷയങ്ങൾ 2021 ഒക്ടോബർ 25-ലേക്ക് പോസ്റ്റ് ചെയ്യാനും, എൻജിടിയുടെ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരപരിധിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമപരമായ പൊതു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം നൽകാനും നിർദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട്, കോടതി ഇങ്ങനെ വിധിച്ചു:

1.1 ഇന്ത്യൻ നിയമ കമ്മീഷന്റെ 186-ാമത് റിപ്പോർട്ടിൽ (തീയതി: 2003 സെപ്റ്റംബർ 23), പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഒരു പ്രത്യേക കോടതി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ വാദത്തെ പിന്തുണച്ചുകൊണ്ട്, നിയമ കമ്മീഷൻ പ്രസക്തമായ ഒരു നിരീക്ഷണം നടത്തിയിരുന്നു. റിപ്പോർട്ടിലെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഹൈക്കോടതികൾക്കും സുപ്രീം കോടതിക്കും പ്രാദേശിക അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്താനോ തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കാനോ സൗകര്യപ്രദമല്ല എന്ന അഭിപ്രായം നിയമ കമ്മീഷനുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ്. കൂടാതെ,

വിദഗ്ധരായ പരിസ്ഥിതി ശാസ്ത്രജ്ഞരെ സ്ഥിരമായി സഹായത്തിനായി ലഭ്യമാക്കാൻ ഉന്നത കോടതികൾക്ക് കഴിയില്ല. അതുകൊണ്ട്, സങ്കീർണ്ണമായ പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങൾ, അസ്സൽ അധികാരപരിധിയിലും അപ്പീൽ അധികാരിയായും കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ള ഒരു പൂരകമായ പ്രത്യേക വേദിയായി ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിനെ (എൻജിടി) വിഭാവനം ചെയ്തു. ഈ സങ്കീർണ്ണ വിഷയങ്ങളാണ് അതുവരെ ഹൈക്കോടതികളും സുപ്രീം കോടതികളും കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട്, കോടതികളുടെ റിട്ട് അധികാരപരിധിക്ക് കീഴിൽ പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങൾ വാദിക്കുന്നതിനുപകരം, അത് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വേദിയായി എൻജിടി-യെ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ഈ പ്രത്യേക ഫോറത്തിൽ ഫലപ്രദമായ ഒരു ബദൽ പരിഹാരം ലഭ്യമാകുമ്പോൾ, സുപ്രീം കോടതിയും ഹൈക്കോടതിയും അവരുടെ അന്തർലീനമായ അധികാരപരിധിയിൽ ഇടപെടുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുമെന്നും വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്നു.

1.2 ഹൈക്കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ ഒഴിവാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നീതിന്യായപരമായ പുനഃപരിശോധനയ്ക്കുള്ള അധികാരം ഒഴിവാക്കി. എൻ.ജി.ടി.യുടെ (എൻജിട്ടി) ഉത്തരവുകൾ സുപ്രീം കോടതിയിൽ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമെങ്കിലും, അതിനുമുമ്പായി ഹൈക്കോടതിയുടെ ഒരു ഇടക്കാല പരിശോധനയിലൂടെ ഉള്ള ഇടപെടൽ ഒഴിവാക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. ഹൈക്കോടതികളിലും സുപ്രീം കോടതിയിലും വർധിച്ചുവരുന്ന വ്യവഹാരങ്ങൾ തടയുന്നതിനും, അത്തരം വിഷയങ്ങൾ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻജിട്ടി) അധികാരപരിധിയിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനുമായിരുന്നു ഈ സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമാക്കിയത്. അങ്ങനെയാണ് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ഈ വേദിക്ക് തെളിവ് നിയമങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകിയതും, വാക്കാലുള്ളതും രേഖാമൂലമുള്ളതുമായ

തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും, വിദഗ്ധരുമായി ആലോചിക്കുന്നതിനും മറ്റുമായി നടപടിക്രമങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ എൻജിടി-യെ അനുവദിച്ചതും. എന്നിരുന്നാലും, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾ പാലിക്കണമെന്ന് നിർബന്ധമാക്കിയിരുന്നു.

2.1 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമത്തിന്റെ (എൻജിടി നിയമം) ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവന പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, അതിലെ ഖണ്ഡിക 4, ദേശീയ പരിസ്ഥിതി ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അപകടകരമായ വസ്തുക്കൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കർശനമായ ബാധ്യതയും നഷ്ടപരിഹാരവും എൻ ഇ ടി നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ, ഇതേ സന്ദർഭത്തിൽ, എൻ ഇ ടിക്ക് വളരെ പരിമിതവും സങ്കുചിതവുമായ അധികാരപരിധിയും ചുമതലകളുമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ എന്നും നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. തുടർന്ന്, ഖണ്ഡിക 5-ൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്, വിവിധ വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഒട്ടേറെ പരിസ്ഥിതി കേസുകൾ ഉന്നത കോടതികളിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അത്തരം കേസുകളിൽ പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകത പരിഗണിക്കാൻ സുപ്രീം കോടതി ഇന്ത്യൻ നിയമ കമ്മീഷനോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചിരുന്നു എന്നുമാണ്. ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായി, ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും ഈ പ്രസ്താവന, ആരോഗ്യമുള്ള പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 21-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമാണെന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്, നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ച 186-ാമത് നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിന് അനുസൃതമായിരുന്നു. റിപ്പോർട്ട് എടുത്തു കാണിച്ചത്, പുതുതായി സ്ഥാപിക്കുന്ന ഈ സ്ഥാപനം, "ന്യായവും, വേഗത്തിലുള്ളതും, തൃപ്തികരവുമായ നീതിന്യായ നടപടിക്രമങ്ങളിലൂടെ ഇന്ത്യൻ

ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 21, 47, 48 എ , 51 എ (ജി) എന്നിവയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ" ലക്ഷ്യമിടും എന്നാണ്.

2.2 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളുടെയും ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവനയുടെ ഖണ്ഡിക 2, 1972 ജൂണിൽ സ്റ്റോക്ക്ഹോമിൽ നടന്ന ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ മനുഷ്യ പരിസ്ഥിതി സമ്മേളനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സമ്മേളനം, മനുഷ്യ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മെച്ചപ്പെടുത്തലിനുമായി പൊതുവായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്താൻ സർക്കാരുകളോടും ജനങ്ങളോടും ആഹ്വാനം ചെയ്തു, പ്രത്യേകിച്ചും അത് മനുഷ്യരെയും അവരുടെ ഭാവി തലമുറയെയും ഉൾക്കൊള്ളുമ്പോൾ. അതുകൊണ്ട്, പരിസ്ഥിതിക്ക് കേടുപാടുകൾ സംഭവിക്കുന്നത് തടയുക മാത്രമല്ല, അതിനെ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന സ്തുത്യർഹമായ ലക്ഷ്യത്തോടെ നിർമ്മിച്ച ഈ മുനിസിപ്പൽ നിയമത്തിന്, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനായി അതിന്റെ സംരക്ഷണപരവും, പ്രതിരോധപരവും, പരിഹാരപരവുമായ ധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാൻ ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ നൽകണം. അതിനാൽ, എൻ ജി ടി – യുടെ ചുമതലയും അധികാരപരിധിയും ഏറ്റവും വിപുലമായ വീക്ഷണത്തോടെയാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്, കൂടാതെ അത് സുയി ജനറിസ് (തനതായ) സ്വഭാവമുള്ള ഒരു വേദിയാണ്.

2.3 1992 ജൂണിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന, ഇന്ത്യ പങ്കെടുത്ത, ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ പരിസ്ഥിതി വികസന സമ്മേളനം, നീതിന്യായപരവും ഭരണപരവുമായ നടപടികൾ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കാനും , പരിഹാരങ്ങളും പ്രതിവിധികളും രൂപപ്പെടുത്താനും, മലിനീകരണത്തിന്റെ ഇരകൾക്കും മറ്റ് പാരിസ്ഥിതിക നാശനഷ്ടങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള ബാധ്യതയും നഷ്ടപരിഹാരവും സംബന്ധിച്ച ദേശീയ നിയമങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനും

സംസ്ഥാനങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിച്ചു . നിയമത്തിന്റെ ആമുഖം ആരോഗ്യമുള്ള പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശത്തെ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 21-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമായി കണക്കാക്കുന്നതിന് പ്രാധാന്യം നൽകി, ഇത് ഇന്ത്യയിലെ വിവിധ കോടതി വിധിന്യായങ്ങളിലൂടെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതുമാണ്. പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി അത്തരം ഉന്നതമായ സ്വപ്നങ്ങളോടെയാണ് നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ രൂപം കൊണ്ടത്. മുൻപുള്ള വേദിയായ എൻ ഇ ടി -ന് നൽകിയിരുന്ന പരിമിതമായ അധികാരവും, ദേശീയ പരിസ്ഥിതി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയുടെ സങ്കുചിതമായ അധികാരപരിധിയും, ഒപ്പം പാരിസ്ഥിതിക കേസുകളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വിവിധ വിഷയങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തവും, എൻ ജി ടി യുടെ രൂപീകരണത്തിലൂടെ പരിഹരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു.

3.1 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ (എൻ.ജി.ടി) വിശാലമായ സാമൂഹിക വിഷയങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനാണ് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. നിയമം അതിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ വായിക്കേണ്ടതും, അതിലെ ഓരോ വ്യവസ്ഥയ്ക്കും അത് പരിഹരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ദോഷം മനസ്സിലാക്കി ഉചിതമായ പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതുമാണ്. "ദോഷം അമർച്ച ചെയ്യുകയും പരിഹാരം മുന്നോട്ട് വെക്കുകയും ചെയ്യുന്ന" രീതിയിലുള്ള വ്യാഖ്യാനം സ്വീകരിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഹെയ്ഡന്റെ നിയമം ഇവിടെ മതിയായ സഹായകരമാകും.

ബംഗാൾ ഇമ്മ്യൂണിറ്റി കമ്പനി v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ബീഹാർ [1955] 2 എസ്.സി.ആർ. 603; എ.ഐ.ആർ. 1955 എസ്.സി. 661 – പിന്തുടർന്നു (തുടർന്നു).

ഫ്രാൻസിസ് ബെന്നിയോൺ സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി ഇൻ്റർപ്രെറ്റേഷൻ എന്ന കൃതിയിൽ വിവരിക്കുന്ന (പ്രതിപാദിക്കുന്ന); പനാമ റിഫൈനിംഗ് കമ്പനി v. റയാൻ 47 കൊളംബിയ ലോ റിവ്യൂ 527 – പരാമർശിച്ചു

3.2 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ (എൻ.ജി.ടി) രൂപീകരിച്ചതിന്റെ പ്രശംസനീയമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നത് നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം പൂർണ്ണമായും കൈവരിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു വ്യാഖ്യാന രീതി സ്വീകരിക്കാനാണ്. ഇത് നടപടിക്രമങ്ങളിലെ തടസ്സങ്ങളെയോ കഴിവില്ലായ്മയെയോ ഒഴിവാക്കും. ഈ നീതിന്യായ കോടതിയുടെ മുൻ വിധികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം പൂർത്തീകരിക്കുന്ന ഒരു നിർമ്മിതിയാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടതെന്നാണ്. നിയമനിർമ്മ്മാതാവിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഫലവത്താക്കുന്നതും പുരോഗമനപരവുമായ വ്യാഖ്യാനാം സ്വീകരിക്കുക എന്നതാണ് ഈ നീതിന്യായ കോടതിയുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ്. നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ, പ്രത്യേകിച്ച് അനുച്ഛേദം 21 ന്റെ കീഴിലുള്ള അവകാശ സംരക്ഷണങ്ങളെയും സുപ്രധാനമായ പരിസ്ഥിതി നയങ്ങളെയും അതിന്റെ നിയന്ത്രണപരമായ വശങ്ങളെയും സംബന്ധിക്കുന്നവ ആയതിനാൽ, അവയുടെ പ്രാധാന്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ വായിക്കണം.

4.1 പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാന ചോദ്യങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കാൻ എൻ.ജി.ടിക്ക് പ്രാരംഭ അധികാരപരിധി നൽകുന്നതാണ് വകുപ്പ് 14. വകുപ്പ് 15 ദുരിതാശ്വാസം, നഷ്ടപരിഹാരം, പുനഃസ്ഥാപനം എന്നിവയെക്കുറിച്ചാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഇതുവഴി മലിനീകരണത്തിന്റെ ഇരകൾക്ക് ആശ്വാസം നൽകുന്നതിനോടൊപ്പം, ട്രൈബ്യൂണലിന് ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലെ വസ്തുവകകൾക്കുണ്ടായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ പഴയപടി

ആക്കാനും പരിസ്ഥിതിയെ പുനഃസ്ഥാപിക്കാനും എൻ.ജി.ടിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകാം. വിവിധ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവുകൾക്കെതിരെ അപ്പീൽ കേൾക്കാനുള്ള അധികാര വകുപ്പ് 16 ട്രൈബ്യൂണലിന് നൽകുന്നു. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ദുരിതാശ്വാസത്തിനോ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനോ ഉള്ള ബാധ്യതയെക്കുറിച്ച് വകുപ്പ് 17 വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. ട്രൈബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ അപേക്ഷയോ അപ്പീലോ നൽകാൻ കഴിയുന്നവരെ കുറിച്ച് 18 വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇതിൽ, 18(2) (ഡി) പ്രകാരം "ഏതൊരു പ്രതിനിധി സമിതി/സംഘടന ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഏതൊരാൾക്കും" ഉൾപ്പെടുന്നു, കൂടാതെ നിയമപരമായ ഈ നിലപാട് ദുരിതബാധിതരായ കക്ഷിക്ക് മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങളെക്കുറിച്ചും അധികാരങ്ങളെക്കുറിച്ചും വകുപ്പ് 19 പറയുന്നു. വകുപ്പ് 19(1) പ്രധാനമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നത്, ട്രൈബ്യൂണൽ സിവിൽ നടപടി നിയമസംഹിത-യിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾക്ക് ബാധ്യസ്ഥമായിരിക്കില്ലെന്നും, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾ പാലിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമായിരിക്കുമെന്നുമാണ്. നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി സ്വന്തം നടപടിക്രമങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കാൻ ട്രൈബ്യൂണലിന് അധികാരമുണ്ടെന്ന് വകുപ്പ് 19(2) വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. വകുപ്പ് 19(3) അനുസരിച്ച്, ഇന്ത്യൻ തെളിവ് നിയമം, 1872-ൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള തെളിവ് നിയമങ്ങൾക്ക് ട്രൈബ്യൂണൽ ബാധ്യസ്ഥമായിരിക്കില്ല. 19(4) പ്രകാരമുള്ള ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുമ്പോൾ, ആളുകളെ വിളിച്ചുവരുത്തുക, ഹാജർ ഉറപ്പാക്കുക, സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യിച്ച് ചോദ്യം ചെയ്യുക, രേഖകൾ കണ്ടുപിടിക്കാനും ഹാജരാക്കാനും ആവശ്യപ്പെടുക, സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കുക എന്നിവ കൂടാതെ, തങ്ങളുടെ തീരുമാനം പുനഃപരിശോധിക്കാനും, ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാനും, നിർത്തലാക്കാനുള്ള ഉത്തരവുകൾ നൽകാനും എൻ.ജി.ടിക്ക് അധികാരമുണ്ട്. വിഷയങ്ങളിൽ വിധി പറയുമ്പോൾ ട്രൈബ്യൂണൽ, സുസ്ഥിര വികസന

തത്വങ്ങൾ, മുൻകരുതൽ തത്വങ്ങൾ, മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവൻ പിഴ ഒടുക്കേണ്ട തത്വം എന്നീ പാരിസ്ഥിതിക തത്വങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കണമെന്ന് വകുപ്പ് 20 പറയുന്നു. വകുപ്പ് 25 പ്രകാരം, ട്രൈബ്യൂണലിന് അതിന്റെ ഉത്തരവുകൾ/തീരുമാനങ്ങൾ സിവിൽ കോടതിയുടെ ഡിക്രി പോലെ നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കും, അതിനായി ഒരു സിവിൽ കോടതിയുടെ എല്ലാ അധികാരങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും. ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന എല്ലാ പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങളിലും സിവിൽ കോടതികളുടെ അധികാരപരിധി വകുപ്പ് 29 വിലക്കുന്നു. മറ്റ് നിയമങ്ങളെക്കാൾ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമത്തിന് മുൻഗണനയുണ്ടെന്ന് വകുപ്പ് 33 വ്യക്തമാക്കുന്നു.

4.2. നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ (നടപടിക്രമം & നടപടി) ചട്ടങ്ങൾ, 2011 കേന്ദ്ര സർക്കാർ രൂപീകരിച്ചതായി കാണാം. നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി എൻ.ജി.ടിക്ക് വിശാലമായ വിവേചനാധികാരങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഈ ചട്ടങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി വിനിയോഗിക്കേണ്ട ഒരു കടമയോട് ചേർന്നുള്ള അധികാരമാണിത്. പരിസ്ഥിതിയെയും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെയും സംരക്ഷിക്കുകയും പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ഉദ്ദേശമാണ് ഇതിന് പിന്നിൽ ഉള്ളത് എന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. "നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുക" എന്ന, വിശാലമായ അർത്ഥമുള്ള ഒരു പ്രയോഗം ഉപയോഗിക്കാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തതിലൂടെ, നിയമനിർമ്മാണ സഭ ഒരു ഉദാരമായ വ്യാഖ്യാനത്തിന് പ്രേരണ നൽകിയിരിക്കുന്നു. നീതി ഉറപ്പാക്കുക എന്നത് വിശാലമായ വ്യാപ്തിയുള്ള ഒരു പദമാണ്. അത് വെറും രണ്ടു കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങളിൽ വിധി പറയുന്നതിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല. ഇത്,

പരിസ്ഥിതി അവകാശങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുക, ദുരന്തബാധിതർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുക, പരിസ്ഥിതി തത്വങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ പദ്ധതികൾ സൃഷ്ടിക്കുക, ആവശ്യമെങ്കിൽ നടപടിയെടുക്കാത്ത അധികാരികളെപ്പോലും നിയമത്തിന് മുന്നിൽ കൊണ്ടുവരിക എന്നിവയെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

മാത്രമല്ല, കക്ഷികൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന നിവൃത്തിക്ക് അതീതമായി പോകാൻ കഴിയാത്ത സിവിൽ കോടതികളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, എൻ.ജി.ടിക്ക് ഏത് ആശ്വാസവും രൂപപ്പെടുത്താനുള്ള അധികാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കേസിന്റെ വസ്തുതകളിലും സാഹചര്യങ്ങളിലും ന്യായീകരിക്കപ്പെടുന്ന ഏതൊരു ആശ്വാസവും നൽകുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും വിപുലമായ അധികാരം എൻ.ജി.ടിയിൽ നിക്ഷിപ്തമാണെന്ന് ഈ വ്യവസ്ഥകൾ കാണിക്കുന്നു, കക്ഷികൾ അത് പ്രത്യേകം അപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും.

4.3. ഈ പരിസ്ഥിതി സംഘടനയുടെ മറ്റൊരു പ്രത്യേകത നിയമപരമായ നിലപാട് (locus standi) എന്ന വിഷയത്തിലാണ്. ഹൈക്കോടതികൾക്കും സുപ്രീം കോടതിക്കും ലഭ്യമായതു വിശാലമായ നിലപാടാണ് ഇവിടെയും നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അതിനാൽ, വിഷയത്തിൽ താൽപര്യമുള്ള ഏതൊരാൾക്കും സംഘടനയ്ക്കും എൻ.ജി.ടി.യെ സമീപിക്കാൻ അനുവാദമുണ്ട്. നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിലും, ആമുഖത്തിലും, ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവനയിലും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നതുപോലെ, എൻ.ജി.ടി നിയമത്തിലെയും ചട്ടങ്ങളിലെയും വ്യവസ്ഥകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് എൻ.ജി.ടിക്ക് നിരവധി ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാനുണ്ട് എന്നാണ്. സ്റ്റോക്ക്ഹോം, റിയോ ഡി ജനിറോ കൺവെൻഷനുകളിൽ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലൂടെ ഭരണഘടനയുടെ അനുസഹദം 21-ന്റെ കീഴിലുള്ള പരിസ്ഥിതി

അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ അന്താരാഷ്ട്ര ബാധ്യതയിൽ നിന്നും പ്രതിബദ്ധതയിൽ നിന്നും ഇത് മനസ്സിലാക്കാം.

5. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ.ജി.ടി) നീതിന്യായേതര ധർമ്മങ്ങൾ

5.1. ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരം ഹൈക്കോടതികളും അനുച്ഛേദം 32 പ്രകാരം സുപ്രീം കോടതിയും കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിരവധി വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ വിശാലമായ അധികാരപരിധി എൻ.ജി.ടിക്ക് നൽകാനാണ് പാർലമെന്റ് ഉദ്ദേശിച്ചത് എന്ന് കാണാവുന്നതാണ്. പരിസ്ഥിതിയും പരിസ്ഥിതി തത്വങ്ങളും ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 21 ന്റെ ഭാഗമാണെന്ന ബോധ്യത്തോടെ അത്തരം വിഷയങ്ങളുമായി മുന്നോട്ട് പോകാൻ ട്രൈബ്യൂണൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

വെല്ലൂർ സിറ്റിസൺസ് വെൽഫെയർ ഫോറം v. യു.ഒ.ഐ. (1996) 5 എസ്.സി.സി. 647 : [1996] 5 സപ്ലി. എസ്.സി.ആർ. 241 – ആശ്രയിച്ചു (പരിഗണിച്ചു).

5.2 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ (എൻ.ജി.ടി) നിയമത്തിന്റെ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ ജല നിയമം, വായു നിയമം, പരിസ്ഥിതി നിയമം, വന സംരക്ഷണ നിയമം തുടങ്ങിയ പാരിസ്ഥിതിക നിയമങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പാണ് ഉൾപ്പെടുന്നത്. ഈ നിയമങ്ങൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടിക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള വിപുലമായ ധർമ്മം വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാം. എൻ.ജി.ടി-യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനായി മാത്രമല്ല, വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കും പരിസ്ഥിതിക്കും ഗുരുതരവും പരിഹരിക്കാനാവാത്തതുമായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ വരുത്തുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും കൂടിയാണ്. ഇവ എൻ.ജി.ടി നിയമത്തിന്റെയും അതിന്റെ രൂപീകരണത്തിന്റെയും വിശാലമായ മണ്ഡലം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

5.3 എൻ.ജി.ടി നിയമത്തിന്റെ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നിയമങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പരിസ്ഥിതി വേദിക്ക്, ഒരു സിവിൽ കേസിൽ സാധാരണയായി മനസ്സിലാക്കുന്ന തർക്കത്തിന്റെ ആശയം വിപുലമായിരിക്കും. കാരണം, ഇവിടെ പരിസ്ഥിതിക്ക് ദോഷമുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു കക്ഷിയും (സ്വകാര്യ വ്യക്തിയോ സർക്കാരോ ആകാം) പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ ശ്രദ്ധാലുവായ മറ്റൊരു കക്ഷിയുമാണ് (ഒരു വ്യക്തിയോ, സ്ഥാപനമോ, അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാർ തന്നെയോ ആകാം) ഉള്ളത്. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടിക്ക് പ്രാഥമികമായിട്ടുള്ളത് പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും സ്വാഭാവിക വിഭവങ്ങളുടെ പരിപാലനവുമാണ്. ഒരു പ്രത്യേക കോടതി എന്ന നിലയിൽ, തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും വിധി പറയുന്നതിനും പുറമേ, എല്ലാ പരിസ്ഥിതി സംബന്ധമായ ചോദ്യങ്ങളിലും പ്രതിരോധ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും ഉത്തരവുകൾ നൽകാനും എൻ ജി ടിബാധ്യസ്ഥമാണ് . എൻ.ജി.ടി ഒരു വിധി പറയുന്ന സ്ഥാപനം മാത്രമല്ല, പ്രതിരോധം, പരിഹാരം, പുരോഗതി എന്നീ സ്വഭാവങ്ങളോടുകൂടിയ വിപുലമായ ധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

5.4 പാരിസ്ഥിതിക സംഭവങ്ങൾ മൂലം ദുരിതത്തിലായവർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിനായി പുനഃസ്ഥാപിക്കാനുള്ള നടപടികൾ നടപ്പിലാക്കാൻ എൻ.ജി.ടിക്ക് അധികാരമുണ്ട്. ഇത്തരം ധർമ്മങ്ങൾക്ക് പിന്നിലുള്ള വലിയ ലക്ഷ്യം വിഭജനാത്മക നീതിയും തിരുത്തൽ നീതിയുമായിട്ടാണ് ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. മനുഷ്യന്റെ ഇടപെടൽ മൂലമല്ലാതെ പ്രകൃതി

ദുരന്തങ്ങളുടെ സാഹചര്യങ്ങളിൽ പോലും, നാശനഷ്ടങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാൻ ട്രൈബ്യൂണലിന് ആവശ്യമുണ്ടാകും. എതിർകക്ഷികൾ ഇല്ലാത്ത സാഹചര്യങ്ങളിലും, അല്ലാതെയും, അന്വേഷണാത്മകമായ ഒരു ധർമ്മവും ട്രൈബ്യൂണലിന് ലഭ്യമാണ്. പ്രധാനമായി, ഈ ധർമ്മങ്ങളിൽ പലതിനും ഒരു സജീവമായ "തർക്കം" ആവശ്യമില്ല, മറിച്ച് തീരുമാനങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്.

ഭോപ്പാൽ ഗ്യാസ് പീഡിത മഹിള ഉദ്യോഗ് സംഗതൻ v. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (2012) 8 എസ്.സി.സി. 326 : [2012] 12 എസ്.സി.ആർ. 947 – ആശ്രയിച്ചു (പരിഗണിച്ചു).

6. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ.ജി.ടി) സ്വമേധയാ അധികാരം പ്രയോഗിക്കൽ

ഈ പ്രത്യേക ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാര പ്രയോഗം, ഭരണഘടനാപരമായ കോടതികൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അൽപം വ്യത്യസ്തമാണ്. സുപ്രീം കോടതിക്കും ഹൈക്കോടതികൾക്കും അവരുടെ ഭരണഘടനാപരമായ ചുമതലകൾക്കനുസരിച്ച് ഏത് വിഷയത്തിലും ഇടപെടാൻ കഴിയും, എന്നാൽ എൻ.ജി.ടിക്ക്, പട്ടികയിൽപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക പരിധിക്കപ്പുറം കടന്നുപോകാൻ കഴിയില്ല. എന്നിരുന്നാലും, പ്രവർത്തന മണ്ഡലത്തിന്റെ പരിധി ലംഘിക്കാത്ത കാലത്തോളം, എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാരങ്ങൾ ഏറ്റവും വിപുലമായി മനസ്സിലാക്കണം. തുടക്കം മുതൽ തന്നെ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ പങ്ക് ഒരു തർക്കത്തിൽ വിധി പറയുന്നതിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നതായിരുന്നില്ല. മറിച്ച്, പ്രതിരോധപരവും, പുരോഗമനപരവും, പരിഹാരപരവുമായ തുല്യ പ്രധാനമായ ധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക

ചുമതലയിൽ പൂർണ്ണ നീതി നടപ്പാക്കുന്നതിനായി വിപുലമായ അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് എൻ.ജി.ടി-യുടെ പ്രവർത്തനപരമായ ശേഷി ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്.

മന്ത്രി ടെക്സോൺ (പി) ലിമിറ്റഡ് v. ഫോർവേഡ് ഫൗണ്ടേഷൻ (2019) 18 എസ്.സി.സി. 494; രാജീവ് ഹിതേന്ദ്ര പഥക് v. അച്യുത് കാശിനാഥ് (2011) 9 എസ്.സി.സി. 541 : [2011] 10 എസ്.സി.ആർ. 513; രാജീവ് സൂരി v. ഡി.ഡി.എ 2021 എസ്.സി.സി. ഓൺലൈൻ എസ്.സി. 7; ആന്ധ്രാപ്രദേശ് പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് v. പ്രൊഫ. എം. വി. നായിഡു (റിട്ട.) ആന്റ് ഓർസ്. (1999) 2 എസ്.സി.സി. 718 : [1999] 1 എസ്.സി.ആർ. 235 – ആശ്രയിച്ചു .

7. മറ്റ് ട്രൈബ്യൂണലുകളിൽ നിന്നുള്ള ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ.ജി.ടി) വ്യതിരിക്തത

അതാത് മേഖലകളിൽ നിരവധി ട്രൈബ്യൂണലുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അവയുടെ പ്രവർത്തന രൂപകൽപ്പനയിൽ വ്യത്യാസങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. നിയമപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകളെ നാല് ഉപവിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു: അനുച്ഛേദം 323 എ പ്രകാരമുള്ള ഭരണപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകൾ, അനുച്ഛേദം 323 ബി പ്രകാരമുള്ള ട്രൈബ്യൂണലുകൾ, പ്രത്യേക മേഖല ട്രൈബ്യൂണലുകൾ, ഏറ്റവും പ്രധാനമായി അനുച്ഛേദം 21-ന്റെ കീഴിലുള്ള അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ട്രൈബ്യൂണലുകൾ.

എൻ.ജി.ടി-യുടെ കടമകൾ ഇതിലെ നാലാമത്തെ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇത്, നിയമം അനുശാസിക്കുന്നതുപോലെ, വിശാലമായ അധികാരങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് ഒരു ശക്തമായ വാദഗതി സൃഷ്ടിക്കുന്നു. സാഹചര്യം ആവശ്യപ്പെടുന്നതിനനുസരിച്ച് വിവിധ

ധർമ്മങ്ങളിലേക്ക് കടന്നുചെല്ലാൻ കഴിയുന്ന ഒരു സജീവവും പ്രവർത്തനക്ഷമവും ആയ സ്ഥാപനം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ലക്ഷ്യം. അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനിടയിൽ, എൻ.ജി.ടി ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പുരോഗമനപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകളിൽ ഒന്നായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഈ നിയമപരമായ കൃതിച്ചുചാട്ടം വിശാലമായ അധികാരങ്ങളോടെ ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച അത്യപൂർവ രാജ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലേക്ക് നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ പരിഗണിക്കാൻ കാരണമായി.

മേഘാലയ സംസ്ഥാനം v. ആൾ ദിമാസ സ്റ്റുഡൻറ്സ് യൂണിയൻ (2019) 8 എസ്.സി.സി. 177 : [2019] 8 എസ്.സി.ആർ. 297 – ആശ്രയിച്ചു.

8. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ തനതായ ധർമ്മം

8.1. എൻ.ജി.ടി–യെ ഒരു സാധാരണ സിവിൽ കോടതിക്ക് പകരമുള്ള സ്ഥാപനമായി മാത്രമല്ല, അതിനേക്കാൾ പ്രധാനമായി ഹൈക്കോടതികളിൽ നിന്നും സുപ്രീം കോടതിയിൽ നിന്നും പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ കേസുകളും ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായി ഒരു പ്രത്യേക വേദി എന്ന നിലയിലാണ് വിഭാവനം ചെയ്തത്. എൻ.ജി.ടിക്ക് കൈമാറിയ പല കേസുകളും ഉന്നത കോടതികളിൽ ഉത്ഭവിച്ചവയാണ്. അതിനാൽ, സ്വമേധയാ നടപടികൾ ആരംഭിക്കാനുള്ള സമാനമായ അധികാരം എൻ.ജി.ടിക്ക് ലഭ്യമാണെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നത് ഉചിതമാണ്.

പരമ്ജിത് കൗർ v. പഞ്ചാബ് സംസ്ഥാനം (1999) 2 എസ്.സി.സി. 131 : [1998] 1 സപ്ലി. എസ്.സി.ആർ. 538; ഡി.ജി. എൻ.എച്ച്.എ.ഐ. v. ആം ആദ്മി ലോക്മഞ്ച് 2020 എസ്.സി.സി. ഓൺലൈൻ എസ്.സി. 572 – ആശ്രയിച്ചു.

8.2 പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേകവും സമഗ്രവുമായ അധികാരപരിധി ഉള്ള ഒരു തനതായ സ്വഭാവത്തോടുകൂടിയ ട്രൈബ്യൂണലാണ് എൻ.ജി.ടി. ഒരു അപ്പീൽ അധികാരി എന്ന നിലയിലുള്ള അതിന്റെ വിധിനിർണ്ണയപരമായ ധർമ്മങ്ങൾക്ക് പുറമെ, മേൽനോട്ട സമിതിയുടെ ധർമ്മം നിർവ്വഹിക്കാനും പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാന ചോദ്യങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കാനും ഇതിന് ഉത്തരവാദിത്തമുണ്ട്. ബഹുമുഖമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ വിദഗ്ധോപദേശം ആവശ്യമുള്ള ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥാപനം ആവശ്യമായി വന്നതിലൂടെയാണ് പരിസ്ഥിതി നീതിക്ക് ഒരു സമഗ്രമായ ചട്ടക്കൂട് സാധ്യമാകുന്നത്. വർധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകൾക്ക് പരിഹാരം കാണാൻ ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യത്തിന് അതിന്റെ ഫലപ്രദമായ വിനിയോഗത്തിനായി വഴക്കമുള്ള ഒരു സംവിധാനം തീർച്ചയായും ആവശ്യമാണ്.

9. സ്വയം പ്രവർത്തനശേഷിയുടെ അധികാരം

9.1. എൻ.ജി.ടിക്ക് വേണ്ടി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ബഹുമുഖമായ ധർമ്മങ്ങളും നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് നൽകേണ്ട ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത വ്യാഖ്യാനവും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, അതിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിൽ ആവശ്യമായ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും സ്വയം സജ്ജമാക്കാൻ ശേഷിയുള്ള ഒരു സംവിധാനമായി എൻ.ജി.ടി-യെ കണക്കാക്കുന്നത് ഉചിതമാണ്. ഇത്, അതിന്റെ ചുമതലകൾ ഫലപ്രദമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായി സ്വമേധയാ കേസുകൾ പരിഗണിക്കാൻ ആവശ്യമായ അധികാരം നൽകുന്നു. എൻ.ജി.ടി നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 14(1) അധികാരപരിധികളെക്കുറിച്ചാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്, ഈ അധികാരപരിധി സംബന്ധിച്ച വ്യവസ്ഥ, ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്നതിന് ഒരു അപേക്ഷ ആവശ്യമാണ്

എന്ന് എടുത്തുപറയുന്നതിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്നു. വകുപ്പ് 14(1)-ലെ മൂന്ന് മുൻവ്യവസ്ഥകളായ സിവിൽ കേസുകൾ, പരിസ്ഥിതിയുടെ പ്രധാന ചോദ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടൽ, ഒന്നാം പട്ടികയിലെ നിയമങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് എന്നിവ തൃപ്തികരമാകുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാരപരിധിയും ശക്തിയും സജീവമാകുന്നു. ഈ പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ, ദുരിതബാധിതനായ കക്ഷിയോ താൽപര്യമുള്ള കക്ഷിയോ മാത്രം എൻ.ജി.ടി-യുടെ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാര പ്രയോഗം ഒരു അപേക്ഷ ലഭിക്കുന്നതിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല എന്ന് നിഗമനം ചെയ്യുന്നത് യുക്തിസഹമാണ്. പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യങ്ങൾ ഉയർന്നുവരുമ്പോഴും, വിഷയം സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ളതാണെങ്കിലും, നിയമത്തിലെ ഒന്നാം പട്ടികയിലുള്ള വ്യവസ്ഥകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും, എൻ.ജി.ടിക്ക് അപേക്ഷയില്ലാതെ തന്നെ, ഒന്നുകിൽ പുരോഗതിക്കോ അല്ലെങ്കിൽ നാശനഷ്ടം തടയുന്നതിനോ വേണ്ടി സ്വയം നടപടി ആരംഭിക്കാൻ കഴിയും.

വകുപ്പ്9.2. വകുപ്പ് 14(1) ഒരു സ്വതന്ത്ര വ്യവസ്ഥയായി നിലനിൽക്കുന്നു. തുടർന്നുള്ള ഉപവിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന രീതിയാൽ അത് പരിമിതപ്പെടുത്തപ്പെടുന്നില്ല. വകുപ്പ് 14-ന്റെ ഉപവിഭാഗം (2) അതിന്റെ ഒരു തുടർച്ചപോലെയാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. വകുപ്പ് 14(1)-ൽ സൂചിപ്പിച്ച ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരു തർക്കം ഉയർന്നുവരുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഇത് പ്രസക്തമാകുന്നത്. അതുപോലെ, അതിനുശേഷമുള്ള ഉപവിഭാഗം (3), എൻ.ജി.ടിക്ക് ലഭിക്കുന്ന അപേക്ഷകളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കാലപരിധിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. വിധി നിർണ്ണയം ഉൾപ്പെടുന്നിടത്ത്,

വകുപ്പ് 14(2) പ്രകാരമുള്ള വിധി നിർണ്ണയ ധർമ്മം പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുന്നു. എൻ.ജി.ടി-യുടെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമുള്ള ഒരു കേസാണ്, അല്ലെങ്കിൽ ചില അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കേണ്ട ഒരു സാഹചര്യമാണ് നിലവിലുള്ളതെങ്കിൽ, വകുപ്പ് 14(1) പ്രകാരമുള്ള ധർമ്മങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയും. അവയ്ക്ക് ഒരു ഔപചാരികമായ അപേക്ഷയോ വിധി നിർണ്ണയ പ്രക്രിയയോ ആവശ്യമില്ല. എന്നിരുന്നാലും, ശേഷമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾക്ക് സമാനമായ രീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞെന്നു വരില്ല. അതിനാൽ, വകുപ്പ് 14(1) പ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ തടസ്സമില്ലാതെ നിർവ്വഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. എൻ.ജി.ടി-യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശാലമായ മണ്ഡലത്തിലും ഇത് ബാധകമാണ്. [ഖണ്ഡിക 25.4] [46-D-G]

9.3 അധികാരപരിധി, ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ, നഷ്ടപരിഹാരം നൽകൽ, പുനഃപരിശോധന എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് പ്രസക്തമായ വ്യവസ്ഥകൾക്ക്, എൻ.ജി.ടിക്ക് ആവശ്യമായ ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ ഒരു അപേക്ഷയോ അപ്പീലോ ആവശ്യമില്ല. എൻ.ജി.ടി ഈ നിർണ്ണായക അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ/ഉത്തരവുകൾക്ക് എല്ലായ്പ്പോഴും ഒരു അപേക്ഷയോ അപ്പീലോ ആവശ്യമില്ലെന്ന് യുക്തിപരമായി അനുമാനിക്കാം. ഇതിനൊരു വിപരീത നിലപാട് സ്വീകരിച്ചാൽ, അതിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി കുറയ്ക്കുക മാത്രമല്ല, ഈ വേദിക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്തം പരാജയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. കൂടാതെ, തർക്ക കേസുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടി "അവാർഡും" "ഉത്തരവും" പുറപ്പെടുവിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. നിയമത്തിൽ "തീരുമാനം" എന്ന വാക്ക് ആവർത്തിച്ച് ഉപയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്

എന്നത് ഓർക്കേണ്ടതാണ്. അതിനാൽ, നിയമ കമ്മീഷൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ഡി.ജി., എൻ.എച്ച്.എ.ഐ. കേസിൽ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തതുപോലെ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ തർക്കരഹിതമായ അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷണാത്മകമായ ധർമ്മത്തിൽ "തീരുമാനം" എന്ന വാക്ക് എൻ.ജി.ടി-യുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തുന്നത് ഉചിതമാണ്.

9.4 അനുച്ഛേദം 21-ലെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള കടമയെ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ഇടുങ്ങിയ പരിധിയിൽ നിർത്താൻ കഴിയില്ല. പൊതു താൽപര്യം മുൻനിർത്തി പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിൽ പറയുന്ന മൗലികമായ അവകാശങ്ങളുമായി നടപടിക്രമപരമായ വ്യവസ്ഥകൾ യോജിച്ച് പോകാൻ അനുവദിക്കണം. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ഈ പ്രത്യേക വേദിയിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. അതിന്റെ പ്രവർത്തന മേഖലയിൽ ഫലപ്രദമാകുന്നതിന്, ശുദ്ധമായ പരിസ്ഥിതി എന്ന മൗലിക അവകാശം സംരക്ഷിക്കാൻ ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ നടപടിക്ക് തുടക്കമിടാനുള്ള പൊതു ഉത്തരവാദിത്തം എൻ.ജി.ടിക്ക് നൽകേണ്ടതുണ്ട്, അതിലൂടെ നടപടിക്രമ നിയമങ്ങൾ അതിന്റെ പ്രയോഗത്തിൽ തടസ്സമാവരുത്.

സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് പഞ്ചാബ് & മറ്റൊരാൾ v. ശാംലാൽ മുരാരി & മറ്റൊരാൾ (1976) 1 എസ്.സി.സി. 719 : [1976] 2 എസ്.സി.ആർ. 82 – ആശ്രയിച്ചു .

9.5 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ.ജി.ടി) അധികാരത്തെയും ഉത്തരവാദിത്തത്തെയും കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുമ്പോൾ, പാരിസ്ഥിതിക ഭരണത്തിന്റെ പ്രധാന തൂണുകളായ വിവരങ്ങൾ അറിയാനുള്ള അവകാശം, പൊതു പങ്കാളിത്തത്തിനുള്ള അവകാശം, നീതി തേടാനുള്ള അവകാശം എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് മൗലിക അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് പറയുന്ന

റിയോ പ്രഖ്യാപനത്തിലെ തത്വം 10 മനസ്സിൽ വെക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. എങ്കിലും, നിരക്ഷരത, സഞ്ചാരശേഷി ഇല്ലായ്മ, ദാരിദ്ര്യം അല്ലെങ്കിൽ പൗരന്മാർക്ക് സാങ്കേതിക പരിജ്ഞാനം ഇല്ലാത്തത് എന്നിവ കാരണം നീതി തേടാനുള്ള അവകാശം ചിലപ്പോൾ തടസ്സപ്പെട്ടേക്കാം. മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവരും നിയമം ലംഘിക്കുന്നവരും നിയമങ്ങളെ മറികടക്കാൻ കഴിവുള്ള ശക്തരാകാനുള്ള സാധ്യതയാണ് മറ്റൊരു തടസ്സം. അതിനാൽ, വ്യക്തികൾക്ക് എല്ലായ്പ്പോഴും ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ വാതിലിൽ മുട്ടാൻ കഴിഞ്ഞെന്ന് വരില്ല, അത്തരം അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ എൻ.ജി.ടി-യെ പ്രവർത്തനരഹിതമാക്കാൻ പാടില്ല.

10. മുൻകരുതൽ തത്വം

10.1. മുൻകരുതൽ തത്വത്തിന്റെ ഉത്ഭവം തന്നെ സ്ഥാപനപരമായ ഒരുകടമ എന്ന നിലയിലാണ് വേരുറപ്പിച്ചത്. പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകൾക്കും പരിഹാരങ്ങൾക്കും പ്രാഥമികമായി ഉത്തരവാദികൾ അവരാണെന്ന് ഇത് പറയുന്നു. വകുപ്പ് 20 എൻ.ജി.ടി നിയമത്തിൽ "ഉത്തരവ്", "അവാർഡ്" എന്നീ വാക്കുകൾക്ക് പുറമെ "തീരുമാനം" എന്ന പദവും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ട്രൈബ്യൂണൽ 'മുൻകരുതൽ തത്വം' പ്രയോഗിക്കണമെന്ന് ഇത് ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

10.2. പരിസ്ഥിതിക്ക് നാശമുണ്ടാക്കുന്ന കാരണങ്ങൾ "പ്രവചിക്കുന്നതിലും, തടയുന്നതിലും, ആക്രമിക്കുന്നതിലും" സർക്കാർ അധികാരികളോ മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവരോ പരാജയപ്പെടുമ്പോൾ, ഈ തത്വം വിധി നിർണ്ണയപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് മാത്രമല്ല, മറ്റ് 'തീരുമാനങ്ങൾക്കോ' 'ഉത്തരവുകൾക്കോ' വേണ്ടി കൂടിയാണ് അവലംബിക്കുന്നതെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ ഏറ്റവും വിശാലമായ വ്യാപ്തിയിൽ പ്രയോഗിക്കണം. അതുകൊണ്ട് രണ്ട്

കാര്യങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം: ഒന്ന്, ട്രൈബ്യൂണൽ തന്നെ പ്രതിരോധ, സംരക്ഷണ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണം; രണ്ട്, പരിസ്ഥിതി താൽപര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നതിന് സർക്കാർ, സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉത്തരവാദികളാക്കണം. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാരങ്ങൾക്ക് ഒരു ഇടുങ്ങിയ വ്യാഖ്യാനം ഒഴിവാക്കി, പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിൽ അതിന്റെ അധികാരം പൂർണ്ണമായി പ്രവഹിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്ന ഒന്ന് സ്വീകരിക്കണം.

10.3 പരിസ്ഥിതിപരമായ അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ വേഗതയോടെ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത് ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ ഒരു പ്രധാന നിയമപരമായ ബാധ്യതയാണ്. നിയമപരമായ അവ്യക്തതകൾ പരിഹരിക്കുക എന്നതു മാത്രമല്ല, മത്സരാത്മകമായതും അല്ലാത്തതുമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ന്യായയുക്തവും നീതിയുക്തവുമായ ഒരു ഫലത്തിൽ എത്തിച്ചേരുക എന്നതും ഈ ഉത്തരവാദിത്തത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

11. പരിസ്ഥിതി നീതിയും പരിസ്ഥിതി തുല്യതയും

11.1 പരിസ്ഥിതി നീതിയുടെയും തുല്യതയുടെയും ഈ ആശയപരമായ ചട്ടക്കൂടുകൾ എൻജിറ്റിയുടെ (നാഷണൽ ഗ്രീൻ ട്രൈബ്യൂണൽ) അധികാരപരിധിക്ക് അനുസരിച്ചും, അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളും തീരുമാനങ്ങളും പൊതുജനങ്ങളുടെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക തലങ്ങളിൽ എങ്ങനെ വ്യാപകമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്നതിനും പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു. പരിസ്ഥിതി നീതി എന്ന ആശയം വിതരണ നീതി, നടപടിക്രമപരമായ നീതി, അംഗീകാരം എന്ന നിലയിലുള്ള നീതി എന്നിവയുടെ ഒരു സങ്കരം ആണ്. ഒരു വികസ്വര ആശയമെന്ന

നിലയിൽ പരിസ്ഥിതി തുല്യത, സാമ്പത്തികമായോ സാമൂഹികമായോ പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളിൽ പരിസ്ഥിതിപരമായ ദോഷങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന അസന്തുലിതമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യാവകാശങ്ങളെയും പരിസ്ഥിതി നാശത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകൾ ഈ പൊതുവായ പദത്തിന്റെ കീഴിൽ (ഒന്നിച്ചു വരുന്നത്, സാമ്പത്തികപരവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾക്കപ്പുറം മാനവരാശി എന്ന ഘടകത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകാനാണ്. അതുകൊണ്ട്, സുസ്ഥിര വികസന തത്വങ്ങളുടെ പ്രയോഗം ഉൾപ്പെടെ, പാരിസ്ഥിതിക അപകടസാധ്യതകളും അതുപോലെ സംരക്ഷണങ്ങളും സന്തുലിതമായി വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നു എന്ന് പരിസ്ഥിതി തുല്യത ഉറപ്പാക്കുന്നു.

11.2 വലിയൊരു വിഭാഗം ജനങ്ങൾക്ക് വസ്തുതാപരമായ നീതി ലഭിക്കാതെ വരുമ്പോൾ, സാങ്കൽപ്പികമായ ഒരു നടപടിക്രമപരമായ ന്യൂനതയുടെ പേരിൽ, നീതി ലഭിക്കേണ്ടിടത്തുനിന്ന് തന്നെ വസ്തുതാപരമായ അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കുന്നത്, തീർച്ചയായും സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ അസമത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രക്രിയയ്ക്ക് വഴിവെക്കും. ഒരു "തുല്യതാ സങ്കൽപ്പം" അതുകൊണ്ട്, മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നവരും അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളാൽ ബാധിക്കപ്പെടുന്നവരും തമ്മിലുള്ള അസമമായ ബന്ധത്തെ ശരിയായ രീതിയിൽ അഭിസംബോധന ചെയ്യാൻ പര്യാപ്തമാകണമെന്നില്ല. പകരം, നിയമ വ്യവസ്ഥയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാനും അത് ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കാനും ശ്രമിക്കുമ്പോൾ, പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള ചരിത്രപരമായ അനുഭവങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നത്, സാമൂഹിക യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ആവശ്യാനുസരണം വിലമതിക്കാനും നീതിയുടെ കരം സന്തുലിതമാക്കാനും സഹായിക്കും.

12. ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതി നിയമശാസ്ത്രം

12.1 അനുച്ഛേദം 21, 32, 48 എ, 51 എ (ജി) എന്നിവയുടെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ഈ കോടതി സമഗ്രമായ നിലനിൽപിനായി മലിനീകരണ രഹിത പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം ഉറപ്പുനൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും നിർണ്ണായകമായി, അനുച്ഛേദം 21-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം ഈ കോടതി വികസിപ്പിച്ചത് നിരവധി പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു മാനദണ്ഡമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. പാരിസ്ഥിതിക നാശത്തെക്കുറിച്ച് കാര്യമായ ശ്രദ്ധയില്ലാത്തവർ മുതലെടുക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള നിയമ വ്യവസ്ഥകളിലെ പോരായ്മകൾ പരിഗണിച്ച്, അന്താരാഷ്ട്ര തത്വങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും അവയെ ഇന്ത്യൻ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തത് ഒരു പ്രധാന വിഷയമായി മാറി. ഈ ലക്ഷ്യത്തിന് ഒരു അംഗീകൃത സാക്ഷ്യമാണ് ഈ കോടതിയുടെ 'കേവല ബാധ്യത തത്വം' രൂപീകരണം. അതുകൊണ്ട്, ഈ മേഖലയിലെ മിക്ക തത്വങ്ങളും, സ്ഥാപനങ്ങളും, സംവിധാനങ്ങളും ഈ കോടതിയുടെ മുൻകൈയ്യെടുക്കൽ കാരണമാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതെന്ന് പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല.

12.2 മനുഷ്യന്റെ അവകാശങ്ങളെയും പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളെയും ഒരുമിപ്പിച്ചു കൊണ്ട്, സുപ്രീം കോടതി ഒരു "പരിസ്ഥിതിയുടെ സുഹൃത്ത്" എന്ന പങ്ക് ഏറ്റെടുക്കുകയും, തൽഫലമായി ഒരു സൂയി ജനറിസ് (തനതായ) പാരിസ്ഥിതിക സംവാദം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്തു. നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ പോലും പൊതുതാൽപര്യ ഹർജികൾ പരിഗണിച്ചും, മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിഹാരങ്ങൾ തേടിയും, നടപടിക്രമപരവും വസ്തുതാപരവുമായ നിരവധി നവീകരണങ്ങൾ നടത്തി. ഇന്നും

പ്രാബല്യത്തിൽ നിൽക്കുന്ന ശ്രദ്ധേയമായ പല കേസുകളും, ചില ജനവിഭാഗങ്ങൾ 'അപകടസാധ്യത'യിൽ ആണെന്നുള്ള തിരിച്ചറിവിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. നാഷണൽ ഗ്രീൻ ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ ജി ടി) രൂപീകരണം തന്നെ, അത്തരമൊരു വേദി ആവശ്യമാണെന്ന് ഈ കോടതി പ്രകടിപ്പിച്ചതിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഫലമായിരുന്നു.

12.3 ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതി നിയമശാസ്ത്രം, ഒരു ജനാധിപത്യപരവും ക്ഷേമപരവുമായ നിയമ വ്യവസ്ഥയെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിൽ അവിഭാജ്യ ഘടകമാണ്. പരിസ്ഥിതിയെയും ആവാസവ്യവസ്ഥയെയും ബാധിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾക്ക് വിശാലമായ കാഴ്ചപ്പാടും സമൂഹകേന്ദ്രീകൃതമായ സമീപനവും ഉണ്ടായിരിക്കണം. കൂടാതെ, പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങളുടെ സ്വഭാവം അതിവേഗത്തിലുള്ള ശോഷണത്തിന് സാധ്യതയുള്ളതാണ്. അത്തരം തന്ത്രപ്രധാനമായ പല വിഷയങ്ങളും, ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യത്തോടും നിയമപരമായ സങ്കീർണ്ണതകളോടും കൂടി വേഗത്തിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യപ്പെടണം എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ എൻജിടിയിലേക്ക് (എൻ ജി ടി) കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഉന്നത കോടതിയുടെ ക്രിയാത്മകമായ സമീപനം തീർച്ചയായും ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

എച്ച് പി . ബസ് സ്റ്റാൻഡ് മാനേജ്മെന്റ് & ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി v സെൻട്രൽ എംപവേർഡ് കമ്മിറ്റി (2021) 4 എസ് സി സി 309 – ആശ്രയിച്ചു.

12.4. ഈ കോടതി പരിസ്ഥിതി നിയമരംഗത്ത് വരുത്തിയ വികാസങ്ങളുടെ സ്ഥാപനവൽക്കരണമാണ് എൻജിടി. ഈ പുരോഗമനപരമായ നടപടികൾ, പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വളരെ വിശാലമായ ഒരു സങ്കൽപ്പം എൻജിടിക്ക് പാരമ്പര്യമായി

ലഭിക്കാൻ വഴിയൊരുക്കി. അതുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യൻ പരിസ്ഥിതി നിയമശാസ്ത്രത്തിൽ ഇതിനകം കൈവരിച്ച പുരോഗതിയെ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന രീതിയിൽ, എൻജിടിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ഇടുങ്ങിയ രീതിയിൽ കാണരുത്.

13.1 എൻജിടി നിയമം മൊത്തത്തിൽ വായിക്കുമ്പോൾ, കേവലം ഒരു ന്യായാധിപപരമായ പങ്ക് വഹിക്കുന്നതിനപ്പുറം പ്രവർത്തിക്കാൻ എൻജിടിക്ക് വലിയ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നുണ്ട്. പാരിസ്ഥിതികപരമായ അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ പരിഹാരം നൽകാനുള്ള ശേഷിയുള്ള, ബഹുമുഖമായ ഒരു സ്ഥാപനം സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള പാർലമെന്റിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. അതനുസരിച്ച്, പരിസ്ഥിതി നീതിയുടെയും പരിസ്ഥിതി തുല്യതയുടെയും തത്വങ്ങൾ എൻജിടിയുടെ ഘടനയിലെ പ്രധാന കണ്ണികളായി വ്യക്തമായി അംഗീകരിക്കപ്പെടണം. എൻജിടിയെ ഒരു സൂയി ജനറിസ് സ്ഥാപനമായി (തനതായ ഒരു സ്ഥാപനമായി) കാണണം, അല്ലാതെ ഒന്നിലധികം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒരെണ്ണമായി കാണരുത്. 2010-ലെ നിയമനിർമ്മാണത്തിൽ രൂപരേഖ നൽകിയിട്ടുള്ള പാരിസ്ഥിതിക രംഗത്തെ പൊതുതാൽപര്യം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അതിന്റെ പ്രത്യേകവും അതിരുകാട്ടിയുള്ളതുമായ പങ്കിന് ഈ കോടതിയുടെ നിയമപരമായ അംഗീകാരം തീർച്ചയായും ലഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

13.2 കാലാവസ്ഥാ മാറ്റം സൃഷ്ടിക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ അനിശ്ചിതമായ മഴ, ജീവിവർഗ്ഗങ്ങളുടെ വംശനാശം, പ്രകൃതിദത്ത ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ നഷ്ടം തുടങ്ങിയ രൂപങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ദൃശ്യമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവ ശുദ്ധജല സ്രോതസ്സുകൾ കുറയ്ക്കാനും, കാർഷിക വിളവ് കുറയ്ക്കാനും, പൊതുജനാരോഗ്യത്തെ – പ്രത്യേകിച്ചും നഗരങ്ങളിൽ – ബാധിക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്. നദീതീരങ്ങളിലും തീരപ്രദേശങ്ങളിലുമുണ്ടാകുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കവും

മണ്ണൊലിപ്പും അതീവ ഗൗരവമായ വിഷയങ്ങളാണ്. സമീപഭാവിയിൽ ഇത്തരം മാറ്റങ്ങളോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ദുർബലതയെക്കുറിച്ചുള്ള സർക്കാർ വിലയിരുത്തലുകളും നിലവിലുണ്ട്. നിരവധി രാജ്യങ്ങൾ കാലാവസ്ഥാ അടിയന്തരാവസ്ഥ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരും അത് പിന്തുടരാൻ നിർബന്ധിതരാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, നമ്മുടെ കാലത്തുപോലും ദൃശ്യമായ പാരിസ്ഥിതിക അസന്തുലിതാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവം കൂടുതൽ വഷളായേക്കാം, ഭാവിയിലെ പ്രവചനാതീതമായ നീതിനിഷേധം ഇന്നത്തെ അതിരുകൾക്കുള്ളിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞെന്ന് വരില്ല. എൻജിടി തടയുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ദീർഘകാലത്തേക്കുള്ളതും മിക്കപ്പോഴും പരിഹരിക്കാനാവാത്തതുമായ പാരിസ്ഥിതിക നാശങ്ങൾ, ഈ കോടതിയെ 'ഏഴാം തലമുറ' സുസ്ഥിരതാ തത്വം അല്ലെങ്കിൽ 'ഇറോക്വോയിസ് ഗോത്രത്തിൽ' നിന്ന് ഉത്ഭവിക്കുന്ന 'ഇറോക്വോയിസിന്റെ മഹാനിയമം' എന്നിവയിലേക്ക് ശ്രദ്ധ തിരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്, ഏഴ് തലമുറകൾക്ക് താഴെയുള്ളവരുടെ പ്രയോജനത്തിനായി എല്ലാ തീരുമാനങ്ങളും നിലനിൽക്കണം എന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

13.3 രാഷ്ട്രത്തിന്റെയും അതിലെ ജനങ്ങളുടെയും ക്ഷേമത്തിന്, പാരിസ്ഥിതിക നാശവും തത്ഫലമായുണ്ടാകുന്ന കാലാവസ്ഥാ മാറ്റവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വിഷയങ്ങളെയും അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് വഴക്കമുള്ള ഒരു സംവിധാനം അനിവാര്യമാണ്, അതുവഴി നമ്മുടെ കുട്ടികൾക്കും അതിനു ശേഷമുള്ള തലമുറകൾക്കും മെച്ചപ്പെട്ട ഒരു പാരിസ്ഥിതിക പൈതൃകം കൈമാറാൻ കഴിയും. പാരിസ്ഥിതികപരമായ പ്രതികൂല പ്രത്യാഘാതം ഭീകരമാവുകയും എന്നാൽ ദുരിതത്തിലായ സമൂഹത്തിന് നിയമ സംവിധാനത്തെ ഫലപ്രദമായി

പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ കഴിയാതെ വരികയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ, അത്തരം ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേകം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഫോറം തീർച്ചയായും സ്വമേധയാ പ്രവർത്തിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാം. അസന്തുലിതമായ പ്രത്യാഘാതത്തിനുള്ള സാധ്യത മൂലം വഴിതെറ്റിപ്പോകാൻ സാധ്യതയുള്ള അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാൻ അധികാരികളിൽ ഉയർന്ന ബാധ്യത അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നു. "കാലാവസ്ഥാ മാറ്റത്തിന്റെ ആഗോള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ന്യൂനപക്ഷങ്ങളെയും താഴ്ന്ന വരുമാനമുള്ള സമൂഹങ്ങളെയും അസന്തുലിതമായി ബാധിക്കും." അതിനാൽ, അപേക്ഷകന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം കേവലം ന്യായാധിപപരമായ പ്രവർത്തനം എന്നതിലുപരി, ക്രിയാത്മകമായ ഒരു പങ്ക് പരിസ്ഥിതി നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് തീർച്ചയായും ആവശ്യമാണ്, കാരണം നിയമം തന്നെ എൻജിടിയിൽ നിന്ന് ഇത് ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

13.4 തനതായ പങ്ക് വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ട എൻജിടിക്ക്, ആരും അതിനെ സമീപിച്ചില്ലെങ്കിൽ നിശബ്ദ കാഴ്ചക്കാരനായി തുടരാൻ കഴിയില്ല. പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കൂട്ടായ തന്ത്രത്തിന്റെ ആവശ്യകത ഈ ഫോറം തന്നെ ശരിയായി തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത്തരമൊരു സമൂഹകേന്ദ്രീകൃതമായ സമീപനം, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾക്കും സുപ്രീം കോടതിയിലേക്കുള്ള അപ്പീലിനും വേണ്ടിയുള്ള നിലവിലുള്ള സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾക്കുള്ളിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ അനുവദിക്കണം. അടിയന്തിരവും ഫലപ്രദവുമായ പ്രതികരണം ആവശ്യമുള്ള സാഹചര്യങ്ങളിൽ എൻജിടി ഒരു ഇടപെടലും നടത്താതിരിക്കുന്നത് , അതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഫോറത്തെ ദുർബലപ്പെടുത്തും, നീതിയുടെ താൽപര്യാർത്ഥം ഇത് ഒഴിവാക്കേണ്ടതുണ്ട്. എൻജിടിക്ക് ഒരു കത്ത് ലഭിച്ചാൽ

നടപടിയെടുക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിലും, മറ്റേതെങ്കിലും മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ പാരിസ്ഥിതികപരമായ അടിയന്തരാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് മനസ്സിലാക്കുന്നത് എൻജിടിയെ പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് നയിക്കില്ല എന്ന് വാദിക്കുന്നത് (വാദിച്ച് കാണുന്നത് പോലെ) നടപടിക്രമപരമായ തർക്കങ്ങൾ മാത്രമാണ്. അത്തരമൊരു സമീപനത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നത് തീർച്ചയായും ഈ ഫോറത്തെ നടപടിക്രമപരമായി ബന്ധിതമാക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തനരഹിതമാക്കുകയോ ചെയ്യും.

13.5 മീഡിയയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ ഒരു ആശയവിനിമയമോ കത്തോ എൻജിടി രജിസ്ട്രിക്ക് ലഭിക്കുമ്പോൾ, അത് ഓഫീസ് റിപ്പോർട്ടിന്റെ രൂപത്തിൽ എൻജിടിയുടെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് സ്വമേധയാ ഉള്ള നടപടിക്ക്) തുടക്കം കുറിച്ചേക്കാം. എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, വാദം കേൾക്കുന്ന വേളയിൽ എൻജിടിയെ സഹായിക്കുന്നതിനും വസ്തുതാപരമായ കാര്യങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി, സാഹചര്യമനുസരിച്ച് ആശയവിനിമയം അയച്ചയാൾക്കോ വാർത്താ ലേഖകനോ നോട്ടീസ് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ സ്വാഭാവിക നീതിയുടെയും നീതിയുക്തമായ നടപടിയുടെയും തത്വങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നില്ല എന്നും പറയേണ്ടതുണ്ട്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, പ്രതികൂലമായ ഉത്തരവുകൾ ഉണ്ടാകുന്നതിനുമുമ്പ്, ബാധിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ള കക്ഷിക്ക് അവരുടെ ഭാഗം അവതരിപ്പിക്കാൻ അർഹമായ അവസരം നൽകണം. അടിയന്തിര ആശങ്കകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, നിയമപരമായ പ്രസക്തിയും പാരിസ്ഥിതിക നാശത്തിന്റെ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്വഭാവത്തിനും വിരുദ്ധമായ, നടപടിക്രമപരമായ ചെറിയ പോരായ്മകൾ കണ്ടെത്തുന്നത് കൊണ്ട് കാര്യമായ പ്രയോജനമില്ല. ഒരു നടപടിക്രമം നിലവിലുണ്ടായിരിക്കുക മാത്രമല്ല, അത്തരം ആശങ്കകളെ

അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് അത് ഫലപ്രദമായിരിക്കുകയും വേണം. അത്തരമൊരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ പങ്ക് യാന്ത്രികമോ അലങ്കാരപരമോ ആകരുത്. പൊതുനന്മയുടെ ലക്ഷ്യം നിലനിർത്തുന്ന ഒരു വ്യാഖ്യാനം സ്വീകരിക്കണം, അല്ലാതെ നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷകന് അപ്രസക്തവും ഫലശൂന്യവുമാക്കുന്ന ഒരു വ്യാഖ്യാനം ആകരുത്.

സ്റ്റാൻഡേർഡ് ചാർട്ടേർഡ് **v.** ധർമിന്ദർ ഭോഹി **(2013) 15** എസ് സി സി **341 : [2013] 9** എസ് സി ആർ **410** ട്രാൻസ്കോർ **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(2008) 1** എസ് സി സി **125 : [2006] 9** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **785** ടെച്ചി ടാഗി താര **v.** രാജേന്ദ്ര സിംഗ് ഭണ്ഡാരി **&** മറ്റുള്ളവർ **(2018) 11** എസ് സി സി **734 : [2017] 12** എസ് സി ആർ **956** തമിഴ്നാട് പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് **v.** സ്റ്റെർലൈറ്റ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് **(**ഐ**)** ലിമിറ്റഡ് **(2019) 19** എസ് സി സി **479** സാറാ മാത്യു **v.** ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കാർഡിയോ വാസ്കുലാർ ഡിസീസസ് **(2014) 2** എസ് സി സി **62 : [2013] 12** എസ് സി ആർ **674** ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് **v.** നസ്ലി നെവിൽ വാദിയ **(2008) 3** എസ് സി സി **279 : [2007] 13** എസ് സി ആർ **598** എം.സി. മേത്ത **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1997) 2** എസ് സി സി **353 : [1996] 10** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **973** എസ്. ജഗന്നാഥൻ **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1997) 2** എസ് സി സി **87 : [1996] 9** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **848** കർണാടക ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഏരിയാസ് ഡെവലപ്മെന്റ് ബോർഡ് **v.** സി. കെഞ്ചപ്പയും മറ്റുള്ളവരും **(2006) 6** എസ് സി സി **371 : [2006] 2** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **362** റൂറൽ

ലിറ്റിഗേഷൻ ആന്റ് എൻ്റൈറ്റിൽമെൻ്റ് കേന്ദ്രയും മറ്റുള്ളവരും **v.** യു.പി.സംസ്ഥാനം **&** മറ്റുള്ളവർ എ ഐ ആർ **1985** എസ് സി **652 : [1985] 3** എസ് സി ആർ **169** ചരൺ ലാൽ സാഹു യു.പി.. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1990) 1** എസ് സി സി **613 : [1989] 2** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **597** വിരേന്ദർ ഗൗർ **v.** ഹരിയാന സംസ്ഥാനം **(1995) 2** എസ് സി സി **577 : [1994] 6** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **78** സുഭാഷ് കുമാർ **v.** ബീഹാർ സംസ്ഥാനം **(1991) 1** എസ് സി സി **74** എം.സി. മേത്ത **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1987) 1** എസ് സി സി **395 : [1987] 1** എസ് സി ആർ **819** എം.സി. മേത്ത **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1986) 2** എസ് സി സി **176 : [1986] 1** എസ് സി ആർ **312** ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഫോർ എൻവയോൺമെന്റൽ-ലീഗൽ ആക്ഷൻ **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1996) 3** എസ് സി സി **212 : [1996] 2** എസ് സി ആർ **503** എ.പി. പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് **v.** എം.വി. നായിഡു **(1999) 2** എസ് സി സി **718 : [1999] 1** എസ് സി ആർ **235** എ.പി. പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് II **v.** എം.വി. നായിഡു **(2001) 2** എസ് സി സി **62 : [2000] 5** സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **249** – പരാമർശിച്ചു

ഉദ്ധരിച്ച കേസ് നിയമങ്ങൾ

2013] 9 എസ് സി ആർ **410**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **10.1**
[2006] 9 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **785**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **10.2**

[2011] 10 എസ് സി ആർ **513**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **10.3**
[2017] 12 എസ് സി ആർ **956**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **11.1**
(2019) 19 എസ് സി സി **479**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **12.1**
[1955] 2 എസ് സി ആർ **603**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **8**
[2013] 12 എസ് സി ആർ **674**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **15.6**

[2007] 13 എസ് സി ആർ **598**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **15.6**
[1996] 5 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **241**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **17.1**
[1996] 10 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **973**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **17.1**
[2012] 12 എസ് സി ആർ **947**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **19.1**

(2019) 18 എസ് സി സി **494**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **21.1**
[1999] 1 എസ് സി ആർ **235**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **21.6**
[2019] 8 എസ് സി ആർ **297**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **22.2**

[1998] 1 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **538**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **24.1**
[1976] 2 എസ് സി ആർ **82**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **25.7**
[1996] 9 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **848**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **26.4**
[2006] 2 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **362**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **26.4**
[1985] 3 എസ് സി ആർ	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.1**

169		
[1989] 2 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **597**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.1**

[1994] 6 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **78**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.1**
(1991) 1 എസ് സി സി **74**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.2**
[1987] 1 എസ് സി ആർ **819**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.3**

[1986] 1 എസ് സി ആർ **312**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.4**
[1996] 2 എസ് സി ആർ **503**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.4**
[1999] 1 എസ് സി ആർ **235**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.4**
[2000] 5 സപ്പ്ളി എസ് സി ആർ **249**	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.4**

(2021) 4 എസ് സി സി **309**	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക **28.7**

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരപരിധി: സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പറുകൾ **12122-12123/2018.**

ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ, പ്രിൻസിപ്പൽ ബെഞ്ച്, ന്യൂ ഡൽഹി, ഓ . എ . നമ്പർ . **510/2018** ലെ **2018** ഒക്ടോബർ **30**-ലെയും ഓ . എ. നമ്പർ. **510/2018** ലെ പുനരവലോകന അപേക്ഷ നം. **49/2018** ലെ **2018** ഡിസംബർ **05**-ലെയും വിധിന്യായത്തെയും ഉത്തരവിനെയും തുടർന്നുള്ളത്.

ഒപ്പം

സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പറുകൾ **86/2019, 5902/2019** എന്നിവയും **2021** ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പറുകൾ **6273, 6274, 6275, 6276, 6277-6278, 6279, 6280-6281, 2897, 6282, 6283, 6262, 6284, 6285, 6286** എന്നിവയും

കക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ:

അമിത് ആനന്ദ് തിവാരി **(**എ.എ.ജി.**),** ആനന്ദ് ഗ്രോവർ**,** നിധേഷ് ഗുപ്ത**,** സഞ്ജയ് പരീഖ്**,** ഗോപാൽ ശങ്കരനാരായണൻ**,** വി. ഗിരി**,** മുകുൾ റോഹത്ഗി**,** കൃഷ്ണൻ വേണുഗോപാൽ**,**

സജൻ പൂവയ്യ, ജയദീപ് ഗുപ്ത, ആത്മാറാം എൻ. എസ്. നാദ്കർണി, ധ്രുവ് മേത്ത, സിദ്ധാർത്ഥ് ദവെ (സീനിയർ അഭിഭാഷകർ), ശ്രീമതി. ആസ്ഥ ശർമ്മ, ശ്രീമതി. മന്തിക ഹര്യാനി, സിമ്രൻജീത് സിംഗ് രേഖി, വംശദീപ് ദാൽമിയ, ഹരീഷ് വാസുദേവൻ, ശ്രീമതി. നിഷ്ഠ കുമാർ, ശ്രീമതി. ജപ്നീത് കൗർ, ശ്രീമതി. വൃതി ഗുജ്റാൾ, ശ്രീമതി. പല്ലവി സിംഗ്, അഭിമന്യു ശ്രേഷ്ഠ, സാത്വിക് പരീഖ്, ദിവ്യാൻഷ് ഖുരാന, ജെയിംസ് പി. തോമസ്, കെ. കെ. വിനോഷ്, അഹ്സൽ അൻസാരി, അഭിലാഷ് എം. ആർ., സയൂജ് മോഹൻദാസ് എം., അമിത് കൃഷ്ണൻ, എം. തങ്കത്തുരൈ, സന്ദീപ് സിംഗ്, മഹേഷ് അഗർവാൾ, രോഹൻ തൽവാർ, ശിവേന്ദ്ര സിംഗ്, ഇ. സി. അഗ്രവാല, ആനന്ദ് കുമാർ ശ്രീവാസ്തവ, ശ്രീമതി. പ്രിയൻഷ ഇന്ദ്ര ശർമ്മ, ശരൺ ബാലകൃഷ്ണൻ, പ്രതിഭാനു സിംഗ്, അർപ്പിത് ശുക്ല, ശ്രീമതി. ഐശ്വര്യ ഭാട്ടി, ഗുർമീത് സിംഗ് മക്കർ, ശ്രീമതി. രുചി കോഹ്ലി, ശിവ് മംഗൽ ശർമ്മ, ഭവൻ മിശ്ര, സി. കെ. ശശി, അബ്ദുള്ള നസീഹ്, ശ്രീമതി. മീന കെ. പി., ശ്രീമതി. അനിന്ദിത മിത്ര, ആശിഷ് വാദ്, ശ്രീമതി. തമലി വാദ്, ശ്രീമതി. അരുണ സവ്ല, പിംപിൾ ശരദ്, ശ്രീമതി. സുകൃതി ജഗ്ഗി, അജയോ ശർമ്മ, സിദ്ധാർത്ഥ് മഹാജൻ, സന്തോഷ് റെബെല്ലോ സാൽവഡോർ, ശ്രീമതി. അർസു പോൾ, ആദിരാജ് ബാലി, ശ്രീമതി. ദീപ്തി ആര്യ (എം/എസ് ജെ എസ് വാദ് & കോ.ക്ക് വേണ്ടി), ജോബി ജോസ് കൊണ്ടോടി, അലക്സ് എം. സ്കറിയ, ശ്രീമതി. ഉഷ നന്ദിനി വി., ബിജു പി. രാമൻ, ശ്രീമതി. സരിത തോമസ്, എസ്. തനഞ്ജയൻ, ശ്രീമതി. പ്രൊമില, കെ. ശക്തിവേൽ, ശ്രീമതി. ആയിന വർമ്മ, ശ്രീമതി. ജസ്വന്തി, ദർപ്പൺ കെ. എം., ശ്രീമതി. അമൃത ശർമ്മ, പ്രകാശ് എസ്. റാവു, രജത് ജോനാഥൻ ഷാ, ശ്രീമതി. രാശി ബൻസാൽ, ബിജോ മാത്യു ജോയ്, മനു കൃഷ്ണൻ ജി., ശേഷതൽപ സായി ബന്ദാരു, ഇ. എം. എസ്. ആനം, എം. എസ്. വിഷ്ണു ശങ്കർ, എ.

കാർത്തിക്, ഇനോക് ഡേവിഡ് സൈമൺ ജോയൽ, ശ്രീമതി. സ്മൃതി സുരേഷ്, സാകേത് കാസിഭട്ല, അർഷ് ഖാൻ, പ്രശാന്ത് കുമാർ, എം. ഡി. ഷാഹിദ് അൻവർ, അമിത് സിംഗ്, ഇൻ്തഖാബ് ആലം, മുഹമ്മദ് നസീം മുഗൾ, സതീഷ് സോളങ്കി, മുകേഷ് വർമ്മ, യഷ് പാൽ ധിംഗ്ര, അമിത് എസ്. ജെ., പുരുഷോത്തം ശർമ്മ ത്രിപാഠി, മുകേഷ് കുമാർ സിംഗ്, താഹിർ അഷ്റഫ് സിദ്ദിഖി, ജോഗി സ്കറിയ, ശ്രീമതി. ബീന വിക്ടർ, ശ്രീമതി. എം. പ്രിയ, രവി ലോമോദ്, കെ. പരമേശ്വർ, ശ്രീമതി. എ. ശ്രേഹരുപ്രിയ, പ്രസാദ് ഹെഗ്ഡെ, സുൽഫിക്കർ അലി പി. എസ്., അഗസ്റ്റിൻ പീറ്റർ, ശ്രീമതി. ലക്ഷ്മി ശ്രീ പി., ശ്രീമതി. സാദിയ ഷക്കീൽ, ഡോ. ജോസഫ് അരിസ്റ്റോട്ടിൽ എസ്., ശ്രീമതി. പ്രീതി സിംഗ്, ശ്രീമതി. റിപുൽ സ്വാതി കുമാരി, സുവിദത്ത് എം. എ., ശ്രീമതി. അന്ന ബി., ശ്രീമതി. വിജയലക്ഷ്മി രാജു, ശ്രീമതി. ധന്യ സി. (അഭിഭാഷകർ).

കോടതിയുടെ ന്യായവിധി പ്രഖ്യാപിച്ചത് ജസ്റ്റിസ് എച്ച്. ഋഷികേശ് റോയ്,.

"എസ്ട്രാഗൺ: നമുക്ക് പോകാം.

വ്ലാഡിമിർ: നമുക്ക് പോകാൻ കഴിയില്ല.

എസ്ട്രാഗൺ: എന്തുകൊണ്ട് കഴിയില്ല?

വ്ലാഡിമിർ: നമ്മൾ ഗോദോയെ കാത്തിരിക്കുകയാണ്."[1]

1 ബെക്കറ്റ്, എസ്. (1954). വെയിറ്റിംഗ് ഫോർ ഗോദോ: രണ്ട് അങ്കങ്ങളുള്ള ദുരന്തനാടകം (ട്രജികോമഡി)

1. സ്പെഷ്യൽ ലീവ് പെറ്റീഷനുകളിൽ അവധി അനുവദിച്ചു.

2. ഈ വിഷയങ്ങളിൽ പരിഗണിക്കേണ്ട പ്രധാന കാര്യം, ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന് ("എൻ.ജി.ടി." എന്ന് ചുരുക്കത്തിൽ) അതിന്റെ 2010-ലെ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമപ്രകാരമുള്ള ("എൻ.ജി.ടി. നിയമം **2010**" എന്ന് ചുരുക്കത്തിൽ) ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിന് സ്വമേധയാ അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കാൻ അധികാരം ഉണ്ടോ എന്നതാണ്.

3. ഈ കൂട്ടത്തിലെ പ്രധാന കേസിൽ, അതായത് **2019**-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ **86**-ൽ, ദി ക്വിന്റ് എന്ന ഓൺലൈൻ വാർത്താ പോർട്ടലിൽ വന്ന "ദിയോനാറിലെ മാലിന്യ സംഘങ്ങൾ: കിങ്പിന്നുകളും അവരുടെ കോടികളുടെ കച്ചവടവും" എന്ന ലേഖനം എൻ.ജി.ടി-യുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. മുംബൈ നഗരത്തിലെ മാലിന്യം തള്ളുന്ന സ്ഥലത്തിന് സമീപം താമസിക്കുന്ന വ്യക്തികളുടെ പരിസ്ഥിതിയിലും, പൊതുജനാരോഗ്യത്തിലും, ജീവിതത്തിലും ഖരമാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലുള്ള അപാകതകൾ എങ്ങനെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നു എന്ന് ഈ ലേഖനം പ്രതിപാദിച്ചു.

4. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 7-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം എൻ.ജി.ടി. മേൽപ്പറഞ്ഞ ലേഖനത്തിൽ സ്വമേധയാ കേസെടുത്തു. ലേഖനം എഴുതിയ അങ്കിത സിൻഹയെ എൻ.ജി.ടി-യുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത **2018**-ലെ ഒ.എ. നമ്പർ **510** കേസിലെ അപേക്ഷകയാക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. തുടർന്ന്, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, മഹാരാഷ്ട്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, പ്രദേശത്തെ ജില്ലാ കളക്ടർ, ഗ്രേറ്റർ മുംബൈയുടെ മഹാനഗരസഭ ("എം.സി.ജി.എം." എന്ന് ചുരുക്കത്തിൽ) പ്രതിനിധി

എന്നിവർ ദിയോനാർ മാലിന്യം തള്ളുന്ന സ്ഥലം പരിശോധിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. **2016**-ലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ ചട്ടങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതിൽ ലാൻഡ്ഫിൽ ഭൂമി പരാജയപ്പെട്ടു എന്ന് എടുത്തു കാണിച്ച പരിശോധനാ സംഘത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 'പരിസ്ഥിതിക്കും പൊതുജനാരോഗ്യത്തിനും ഉണ്ടായ നാശനഷ്ടം സ്വയം വ്യക്തമാണ്' എന്ന് 2018 ഒക്ടോബർ 30-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ എൻ.ജി.ടി. നിരീക്ഷിക്കുകയും എം.സി.ജി.എം. **5** കോടി രൂപ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാൻ ഉത്തരവിടുകയും ചെയ്തു.

5. എം.സി.ജി.എം-ന്റെ **2019**-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ **86** പരിഗണിക്കുന്നതിനിടെ ഈ കോടതി, എൻ.ജി.ടി. പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ് നടപ്പാക്കുന്നത് താൽക്കാലികമായി നിർത്തിവയ്ക്കാൻ ഉത്തരവിടുകയും തുടർന്ന്, എൻ.ജി.ടി-ക്ക് സ്വമേധയാ അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കാൻ അധികാരം ഉണ്ടോ എന്ന പൊതുവായ പ്രധാന നിയമപരമായ പ്രശ്നം ഉയരുന്ന മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട കേസുകൾ സമാനമായി പരിഗണിക്കാൻ ക്രമീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

6. ശ്രീ. മുകുൾ റോഹത്ഗി, ശ്രീ. ദുഷ്യന്ത് ദവെ, ശ്രീ. ജയദീപ് ഗുപ്ത, ശ്രീ. ധ്രുവ് മേത്ത, ശ്രീ. ആത്മാറാം നഡ്കർണി, ശ്രീ. കൃഷ്ണൻ വേണുഗോപാൽ, ശ്രീ. വി. ഗിരി, ശ്രീ. സജൻ പൂവയ്യ, ശ്രീ. സിദ്ധാർത്ഥ ദവെ എന്നീ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകരും ശ്രീ. ഇ.എം.എസ്. അനം, ശ്രീമതി അമൃത ശർമ്മ, ശ്രീ. എസ്. തനഞ്ജയൻ എന്നിവരും ഒരേ നിലപാടാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ **(**എൻ.ജി.ടി.**)** ഒരു ട്രൈബ്യൂണലും ഒരു നിയമനിർമ്മാണ സ്ഥാപനവും ആയതിനാൽ, അതിന് സ്വമേധയാ പ്രവർത്തിക്കാനോ, ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനോ, അതിന്റെ ചുമതലകൾ

നിർവഹിക്കുന്നതിൽ സ്വമേധയാ പ്രവർത്തിക്കാനോ കഴിയില്ലെന്ന് അവർ വാദിച്ചു. ഒരു നിയമനിർമ്മാണ സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ, ഈ ഫോറത്തിന് ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **32,** അനുച്ഛേദം **226** എന്നിവയുടെ കീഴിലുള്ളതുപോലെ അന്തർലീനമായ അധികാരങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയില്ല, അതിന്റെ അധികാരം നിയമത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പരിമിതികളാൽ ചുരുക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിൽ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് ഒരു വിധി നിർണ്ണയപരമായ പങ്ക് മാത്രമാണുള്ളതെന്നും, അതിന് കുറഞ്ഞത് രണ്ടോ അതിലധികമോ തർക്കകക്ഷികളുടെ പങ്കാളിത്തം ആവശ്യമാണെന്നും അഭിഭാഷകർ വാദിക്കുന്നു. അതിനാൽ, സ്വമേധയാ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലൂടെ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അത്തരം ഒരു കക്ഷിയുടെ സ്ഥാനത്തേക്ക് സ്വയം മാറാൻ കഴിയില്ല. ഉന്നത കോടതികൾക്ക് ലഭ്യമായ ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള പൊതുവായ അധികാരം എൻ.ജി.ടി-ക്ക് ഇല്ലാത്തത്, എൻ.ജി.ടി-യെ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരത്തിൽ നിന്ന് അകറ്റി നിർത്തുന്നതിനായി എടുത്തു കാണിക്കുന്നു. ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ അധികാരത്തെയും പങ്കിനെയും കുറിച്ചുള്ള വിവിധ വിധികൾ അഭിഭാഷകർ ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്, അവ ഈ ഉത്തരവിന്റെ പിന്നീടുള്ള ഭാഗത്ത് ചർച്ചചെയ്യുന്നതാണ്.

7. ഇതിന് വിപരീതമായ നിലപാട് ഉയർത്തിക്കാട്ടിക്കൊണ്ട്, എസ്.എൽ.പി. **(**സി**)** നമ്പർ **6732/2021-**ലെ ദുരിതബാധിത കക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ. നിധേഷ് ഗുപ്ത, സി.എ. നമ്പർ **86/2019-**ലെ ഇടനിലക്കാരന് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ. സഞ്ജയ് പരീഖ്, എസ്.എൽ.പി. **(**സി**)** നമ്പർ **6732/2021-**ലെ ഐ.എ. നമ്പർ 71482/2021-കക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ.

ഗോപാൽ ശങ്കരനാരായണൻ എന്നിവർ, എൻ.ജി.ടി-ക്ക് വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രത്യേക പങ്കും അത് സ്ഥാപിച്ചതിന്റെ ചരിത്രവും പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട്, സ്വമേധയാ അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കുന്നതിനെ പിന്തുണച്ച് ശക്തമായ വാദങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചു.

8. കോടതിയെ സഹായിക്കുന്നതിനായി അമിക്കസ് ക്യൂറിയായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ട മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ. ആനന്ദ് ഗ്രോവറെ കേട്ടു. എൻ.ജി.ടി-യുടെ പങ്കും നിയമപ്രകാരമുള്ള സ്ഥാനവും പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങളിലുള്ള അതിന്റെ വിപുലമായ അധികാരപരിധിയും അഭിഭാഷകൻ അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, സ്വന്തമായി നടപടി ആരംഭിക്കാൻ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് കഴിയില്ല എന്ന അഭിപ്രായമാണ് ശ്രീ. ഗ്രോവർക്കുള്ളത്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ആരെങ്കിലും ഫോറത്തെ സമീപിക്കാതെ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് സ്വമേധയാ പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയില്ല, അല്ലാത്തപക്ഷം ആ ഫോറം അതിന്റെ തന്നെ കേസ് വിധിക്കുന്നതായി കണക്കാക്കപ്പെടും. എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിൽ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം നൽകിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, ഈ പ്രത്യേക ട്രൈബ്യൂണലിനെ ഒരു പുറത്തുനിന്നുള്ള കക്ഷി സമീപിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ അപേക്ഷയുടെ രൂപം പ്രധാനമല്ലെന്നും, താൽപ്പര്യമുള്ള ഒരു കക്ഷി അയയ്ക്കുന്ന ഒരു കത്ത് പോലും നടപടിയെടുക്കാൻ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അധികാരം നൽകുമെന്നും ശ്രീ. ഗ്രോവർ സമ്മതത്തോടെയുള്ള വാദമായി പറഞ്ഞു.

9. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് വേണ്ടി ഹാജരായ അഡീഷണൽ സോളിസിറ്റർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ, ബഹുമാനപ്പെട്ട ശ്രീമതി ഐശ്വര്യ ഭാട്ടി സമർപ്പിച്ചത്, ഇപ്പോൾ റദ്ദാക്കിയ നാഷണൽ എൻവയോൺമെന്റ് ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, **1995** (ഇനി "നെറ്റ് നിയമം" എന്ന്

പറയുന്നു) എന്നതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, എൻ.ജി.ടി. നിയമം പ്രകാരം ഈ ഫോറത്തിന് സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം നൽകിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അത് പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നാണ്. എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട് അഭിഭാഷക അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്, എൻ.ജി.ടി-യുടെ ഇടപെടലിനായി വകുപ്പ് **18(2)(ഇ)** പ്രകാരം ലോക്കസ് സ്റ്റാൻഡി കേസ് കൊടുക്കാൻ അവകാശമുള്ളവരുടെ നില) എന്ന ആശയം വിപുലീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്, എന്നാൽ ഹൈക്കോടതികളെയും സുപ്രീം കോടതിയെയും പോലെ സ്വന്തമായി നടപടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള സ്വമേധയാ അധികാരം ട്രൈബ്യൂണലിൽ നിക്ഷിപ്തമല്ല. എന്നിരുന്നാലും, ഒരു കത്ത് ലഭിച്ചാൽ പോലും പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങളിൽ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് നടപടി ആരംഭിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് ബഹുമാനപ്പെട്ട എ.എസ്.ജി. സമർപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ, എപ്പിസ്റ്റോളറി അധികാരപരിധി (കത്തുകളിലൂടെ കേസെടുക്കാനുള്ള അധികാരം) പ്രയോഗിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ എ.എസ്.ജി-യും അമിക്കസ് ക്യൂറിയും ഒരേ നിലപാടിലാണ്, എന്നാൽ നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ഇരു അഭിഭാഷകരും എൻ.ജി.ടി-ക്ക് സ്വമേധയാ അധികാരം നൽകാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് വാദിക്കുന്നത്.

10.1 അതത് അഭിഭാഷകർ സ്വീകരിച്ച നിലപാടുകൾ സംഗ്രഹിച്ച ശേഷം, എൻ.ജി.ടി-ക്ക് സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം നൽകാതിരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക കാരണങ്ങളിലേക്ക് നമുക്ക് കടക്കാം. എൻ.ജി.ടി. ഒരു നിയമനിർമ്മാണ സ്ഥാപനം ആണെന്നും മറ്റ് നിയമപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകളെപ്പോലെ എൻ.ജി.ടി-യും നിയമപരമായ പരിധിക്കുള്ളിൽ ഒതുങ്ങി നിൽക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും ബന്ധപ്പെട്ട അഭിഭാഷകർ പറയുന്നു.

സ്റ്റാൻഡേർഡ് ചാർട്ടേർഡ് **Vs.** ധർമ്മേന്ദർ ഭോഹി [2] എന്ന കേസിനെ അവർ ആശ്രയിച്ചു, അതിൽ ഡെറ്റ് റിക്കവറി ട്രൈബ്യൂണലിന്റെയും അപ്പലേറ്റ് ട്രൈബ്യൂണലിന്റെയും പരിമിതികൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി 1993-ലെ ബാങ്കുകൾക്കും ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും കിട്ടാക്കടം തിരിച്ചുപിടിക്കുന്നതിനുള്ള നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ വിശകലനം ചെയ്തിരുന്നു. ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിനു വേണ്ടി ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് ദീപക് മിശ്രയുടെ (അന്നത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി) വിശകലനത്തിൽ നിന്ന്, ട്രൈബ്യൂണലിന് അതിന്റെ ഉത്തരവുകൾക്ക് പ്രാബല്യം നൽകുന്നതിനോ, അതിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗം തടയുന്നതിനോ, അല്ലെങ്കിൽ നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനോ വേണ്ടി മറ്റ് ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിനും നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും നിയമപ്രകാരം അധികാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്, എന്നാൽ അതിന്റെ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമപരമായ അതിർവരമ്പുകൾക്കുള്ളിൽ ഒതുങ്ങി നിൽക്കണമെന്ന് അനുമാനിക്കാം. അങ്ങനെ, വകുപ്പ് **19(25)** പരിമിതമായ അധികാരങ്ങളാണ് നൽകുന്നത്, അതിനാൽ ട്രൈബ്യൂണലിന് അന്തർലീനമായ അധികാരങ്ങൾ ഇല്ല എന്നതാണ് വാദം.

10.2 അതുപോലെ, ട്രാൻസ്കോർ **Vs.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ [3] എന്ന കേസിൽ, ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് എസ്.എച്ച്. കപാഡിയ (അന്നത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി) ഒരു ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന് വേണ്ടി അഭിപ്രായപ്പെട്ടത് ഇപ്രകാരമാണ്:

2 (2013) 15 എസ് സി സി 341

3 (2008) 1 എസ് സി സി 125

“67. ...ഡെറ്റ് റിക്കവറി ട്രൈബ്യൂണൽ ഒരു ട്രൈബ്യൂണലാണ്, അത് നിയമം സൃഷ്ടിച്ച സ്ഥാപനമാണ്, സിവിൽ കോടതികളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന അന്തർലീനമായ അധികാരം അതിനില്ല.”

10.3 ഉപഭോക്തൃ ഫോറങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലും അഭിഭാഷകർ ഒരു വാദം മുന്നോട്ട് വെക്കുന്നുണ്ട്. രാജീവ് ഹിതേന്ദ്ര പഥക് **Vs.** അച്യുത് കാശിനാഥ് [4] എന്ന കേസിൽ മൂന്നംഗ ബെഞ്ചിനു വേണ്ടി ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് ദൽവീർ ഭണ്ഡാരി (അന്നത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി) നിരീക്ഷിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

"34. നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വിശകലനം ചെയ്യുമ്പോൾ, ട്രൈബ്യൂണലുകൾ നിയമം സൃഷ്ടിച്ച സ്ഥാപനങ്ങളാണെന്നും നിയമത്തിലെ വ്യക്തമായ വ്യവസ്ഥകളിൽ നിന്നാണ് അവയ്ക്ക് അധികാരം ലഭിക്കുന്നതെന്നും വ്യക്തമാണ്. ഏകപക്ഷീയ ഉത്തരവുകൾ റദ്ദാക്കാനുള്ള അധികാരം ജില്ലാ ഫോറങ്ങൾക്കും സ്റ്റേറ്റ് കമ്മീഷനുകൾക്കും നൽകിയിട്ടില്ല, കൂടാതെ നിയമത്തിൽ വ്യക്തമായി നൽകാത്ത അവലോകനത്തിനുള്ള അധികാരവും മറ്റ് അധികാരങ്ങളും പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല."

11.1 വാദഗതിയുടെ രണ്ടാമത്തെ ഭാഗം ഇതാണ്: നിയമം ബാധകമാകുന്നത് 'തർക്കങ്ങൾക്ക്' മാത്രമാണ്, അത് സ്വാഭാവികമായും രണ്ട് കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ഒരു നിയമപരമായ തർക്കത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ടെച്ചി ടാഗി താര **Vs.** രാജേന്ദ്ര സിംഗ് ഭണ്ഡാരി **&** മറ്റുള്ളവർ [5] എന്ന കേസിനെ അഭിഭാഷകൻ ആശ്രയിച്ചു, അതിൽ 'പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട

4 (2011) 9 എസ് സി സി 541

5 (2018) 11 എസ് സി സി 734

പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യം' എന്ന പദത്തെ ഒരു തർക്കത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകുന്ന ചോദ്യം എന്ന രീതിയിൽ ചുരുക്കിയാണ് വ്യാഖ്യാനിച്ചത്. അതിനാൽ, ഒരു തർക്കത്തിന് ഒരു പരാതിക്കാരൻ അഥവാ അപേക്ഷകൻ ആവശ്യമാണെന്നാണ് സമർപ്പണം. കൂടാതെ, ഈ തർക്കം എൻ.ജി.ടി-ക്ക് തീർപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്നതും ആയിരിക്കണം. ഉദ്ധരിച്ച കേസിൽ ഈ ആശയം ഇപ്രകാരം വ്യക്തമാക്കുന്നു:

"**19.** ഈ വ്യവസ്ഥകളെല്ലാം സംയോജിപ്പിച്ച് വായിക്കുമ്പോൾ, പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം, ആ ചോദ്യം ഒരു തർക്കത്തിൽ നിന്നാണ് ഉയരേണ്ടത്—അതൊരു അക്കാദമിക ചോദ്യമാകരുത് — എന്നത് കോടതിക്ക് വ്യക്തമാണ്. നഷ്ടപരിഹാരം, നാശനഷ്ടമുണ്ടായ വസ്തുവിന്റെ പുനഃസ്ഥാപനം, അല്ലെങ്കിൽ പരിസ്ഥിതിയുടെ പുനഃസ്ഥാപനം എന്നിവയോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റേതെങ്കിലും അനുബന്ധ നിവൃത്തിയോ നൽകിക്കൊണ്ട് എൻ.ജി.ടി-ക്ക് തീർപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു തർക്കം ഉന്നയിക്കുന്ന ഒരു പരാതിക്കാരനും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

20. ...പ്രഭാകർ **Vs.** ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് സെറികൾച്ചർ **[**പ്രഭാകർ **v.** ഡിപ്പാർട്ടമെന്റ് ഓഫ് സെറികൾച്ചർ **, (2015) 15** എസ് സി സി **1 : (2016) 2** എസ് സി സി **(**എൽ **&**എസ് **) 149]** എന്ന കേസിൽ**,** 'തർക്കം' എന്നതിന്റെ താഴെ പറയുന്ന നിർവചനം റിപ്പോർട്ടിലെ **34-**ഉം **35-**ഉം ഖണ്ഡികകളിൽ ശ്രദ്ധിച്ചു**: (**എസ്.സി.സി. പേജ് **21)**

"34. 'തർക്കം' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാക്കാൻ**,** ആ പദത്തിന്റെ വ്യാകരണപരമായ അല്ലെങ്കിൽ നിഘണ്ടുവിലെ അർത്ഥത്തിൽ നിന്ന് തുടങ്ങുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും**:**"

'തർക്കം - തർക്കിക്കുക, വാദിക്കുക, വാദത്തിലൂടെ എതിർക്കുക, ചോദ്യം ചെയ്യുക - വാദിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ ചർച്ച ചെയ്യുക (ഒരു വിഷയം സംബന്ധിച്ച അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ പേരിൽ അല്ലെങ്കിൽ അതിനെ കുറിച്ച്) - വാക്കുകൾ കൊണ്ടുള്ള ഒരു മത്സരം; ഒരു വാദം; ഒരു ചർച്ച; ഒരു കലഹം;"

35. ബ്ലാക്ക്സ് ലോ ഡിക്ഷണറി, അഞ്ചാം പതിപ്പ്, പേജ് 424-ൽ 'തർക്കം' എന്നതിനെ ഇപ്രകാരം നിർവചിക്കുന്നു:

"തർക്കം - ഒരു സംഘർഷം അല്ലെങ്കിൽ വിവാദം; അവകാശവാദങ്ങളുടെയോ അവകാശങ്ങളുടെയോ സംഘർഷം; ഒരു ഭാഗത്തുനിന്ന് ഒരു അവകാശവാദമോ, ആവശ്യകതയോ ഉന്നയിക്കുമ്പോൾ അതിന് വിപരീതമായ അവകാശവാദങ്ങളോ ആരോപണങ്ങളോ മറുഭാഗത്ത് നിന്നുണ്ടാകുന്നത്. വ്യവഹാരത്തിന്റെ വിഷയം; ഒരു കേസ് കൊണ്ടുവരുന്ന വിഷയവും അതിൽ വാദം നടക്കുന്നതും ജൂറിമാരെ ആവശ്യമായി വരുന്നതും, സാക്ഷികളെ പരിശോധിക്കുന്നതുമായ കാര്യം."

11.2 ഈ വിഷയത്തിൽ അമിക്കസ് ക്യൂറിയും അഭിപ്രായം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒരു തർക്കത്തിന് ഒരവകാശവാദവും അതിനുള്ള നിഷേധവും അനിവാര്യമാണെന്നാണ് അദ്ദേഹം നിർവചിച്ചത്. ഈ ന്യായീകരണമനുസരിച്ച്, എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **14**-ന്റെ പ്രവർത്തനം, ഒരു പ്രതിയോഗി വ്യവസ്ഥയിലെ പോലെ തർക്കങ്ങളിൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുന്നതിന് മാത്രം ലഭ്യമാണ്, അല്ലാതെ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനോ, പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനോ, തടയുന്നതിനോ ഉള്ള മറ്റ് ധർമ്മങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും സമർപ്പിക്കുന്നു.

12.1 മൂന്നാമതായി, സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാനുള്ള നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം കാണിക്കാനായി ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള പൊതുവായ അധികാരത്തിന്റെ അഭാവം വാദിച്ചു. ഒരു നിയമപ്രകാരം അധികാരം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ട്രൈബ്യൂണൽ എന്ന നിലയിൽ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള പൊതുവായ അധികാരം ഇല്ലെന്ന് അഭിഭാഷകർ പ്രസ്താവിച്ചു. അതിനാൽ, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **226,** അനുച്ഛേദം **32** എന്നിവയുടെ കീഴിലുള്ള റിട്ട് കോടതികളുടെ വിഭാഗത്തിൽ ഇത് ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. ആശ്രയിച്ച തമിഴ്നാട് പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് **v.** സ്റ്റെർലൈറ്റ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് **(**ഐ**)** ലിമിറ്റഡ് [6] എന്ന വിധിന്യായത്തിൽ, ഈ കോടതിയുടെ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിനുവേണ്ടി ജസ്റ്റിസ് ആർ**.**എഫ്**.** നരിമാൻ എൻ.ജി.ടി-യെക്കുറിച്ച് നിരീക്ഷിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

“41. ...എൻ**.**ജി**.**ടി**.** ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **323–**എ അല്ലെങ്കിൽ അനുച്ഛേദം **323–**ബി പ്രകാരം സ്ഥാപിച്ച ട്രൈബ്യൂണൽ അല്ല**,** മറിച്ച് എൻ**.**ജി**.**ടി**.** നിയമപ്രകാരം സ്ഥാപിച്ച ഒരു നിയമപരമായ ട്രൈബ്യൂണലാണ് എന്ന് പറയേണ്ടതുണ്ട്**.** എൻ**.**ജി**.**ടി**.** നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **29** വായിക്കുമ്പോൾ സുപ്രീം കോടതി ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കോടതികളുടെയും അധികാരപരിധി ഇത് പ്രയോഗിക്കുന്നില്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്**...**

43. ...ഈ കേസിൽ**,** എൻ**.**ജി**.**ടി**.** നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **16, 1997–**ലെ ടെലികോം റെഗുലേറ്ററി അതോറിറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **14(**ബി**)** എന്നതിന് സമാനമായ വ്യവസ്ഥകളാണ് നൽകിയിരിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാണ്**,** അതായത് വകുപ്പ് **16–**

6 (2019) 19 എസ് സി സി 479

ൽ പറയുന്ന വിവിധ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകൾ, തീരുമാനങ്ങൾ, നിർദ്ദേശങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ നിർണ്ണയങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കെതിരെയാണ് അപ്പീലുകൾ നൽകുന്നത്. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി. നിയമപ്രകാരം അപ്പീൽ അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കുന്ന ട്രൈബ്യൂണലിന് ഈ നിയമപ്രകാരം നിർമ്മിച്ച ചട്ടങ്ങളോ നിയന്ത്രണങ്ങളോ റദ്ദാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമാണ്. അതിനാൽ, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **226** പ്രകാരം ഭരണഘടനാപരമായ അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെതിന് സമാനമായ ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള അധികാരം ട്രൈബ്യൂണലിനുണ്ടെന്ന് പറയുന്നത് തെറ്റിദ്ധാരണാജനകമാണ്. ഒരു സുപ്പീരിയർ കോടതി പരിമിതമായ അധികാരപരിധിയുള്ള കോടതികളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം നമ്മൾ ഒരിക്കലും മറക്കരുത്. അത് ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ഗജേന്ദ്രഗഡ്കർ, , പവേഴ്സ്, പ്രിവിലേജസ് ആൻഡ് ഇമ്മ്യൂണിറ്റീസ് ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ് ലെജിസ്ലേച്ചേഴ്സ്, ഇൻ റെ [പവേഴ്സ്, പ്രിവിലേജസ് ആൻഡ് ഇമ്മ്യൂണിറ്റീസ് ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ് ലെജിസ്ലേച്ചേഴ്സ്, ഇൻ റെ **(1965) 1** എസ് സി ആർ **413 :** എ ഐ ആർ **1965** എസ് സി **745]** എന്ന കേസിൽ മനോഹരമായ ഭാഷയിൽ ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്: **(**എസ്.സി.ആർ. പേജ് **499:** എ.ഐ.ആർ. പേജ് **789,** ഖണ്ഡിക **138)**

**"138. ഇവിടെ അധികാരപരിധിയുടെ ചോദ്യമാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതെന്നും, അത്തരം അധികാരപരിധി വിനിയോഗിക്കുന്നതിന്റെ ഔചിത്യത്തെക്കുറിച്ചോ ന്യായബോധത്തെക്കുറിച്ചോ കോടതി ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്നും വ്യക്തമാക്കണം. കൂടാതെ, ഒരു സുപ്പീരിയർ കോടതിയുടെ കാര്യത്തിൽ, ഏതെങ്കിലും വിഷയം അതിന്റെ അധികാരപരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുമോ ഇല്ലയോ എന്ന് പരിഗണിക്കേണ്ടത് കോടതിയാണ്.

പരിമിതമായ അധികാരപരിധിയുള്ള കോടതിയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, സുപ്പീരിയർ കോടതിക്ക് അതിന്റെ സ്വന്തം അധികാരപരിധിയെക്കുറിച്ചുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ സ്വയം നിർണ്ണയിക്കാൻ അർഹതയുണ്ട്.

ഹാൾസ്ബറി പറയുന്നത്, 'പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ ', ഒരു കാര്യം ഒരു സുപ്പീരിയർ കോടതിയുടെ അധികാരപരിധിക്ക് അതീതമാനിന്ന് വ്യക്തമായി കാണിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അത് അംങ്ങനെ അല്ല; എന്നാൽ ഒരു ഇൻഫീരിയർ കോടതിയുടെ അധികാരപരിധിക്കുള്ളിൽ, പ്രത്യേക വിഷയം ആ പ്രത്യേക കോടതിയുടെ പരിഗണനയിലാണെന്ന് നടപടിക്രമങ്ങളിലൂടെ വ്യക്തമായി കാണിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, ഒന്നും അതിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നില്ല ' എന്നാണ്.

ഈ കാരണത്താൽ, ജല നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **18** പ്രകാരം സ്റ്റേറ്റ് ഗവൺമെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ്, എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 16 പ്രകാരമുള്ള ഒരു അപ്പീലിന് വിഷയമല്ലാത്തതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി-ക്ക് "ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനം" ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്ന അഭിപ്രായമാണ് കോടതിക്കുള്ളത് . ബിഎസ്എൻഎൽ **[**ബിഎസ്എൻഎൽ **v.** ടായ് **, (2014) 3** എസ് സി സി **222]** കേസിലെ വിധി പിന്തുടർന്ന്, രാജ്യത്തെ ഹൈക്കോടതികൾക്ക് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **226** പ്രകാരം നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ളതിന് സമാനമായ ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള പൊതുവായ അധികാരം എൻ.ജി.ടി-ക്കില്ലെന്ന് കരുതുന്നു. വിൽഫ്രഡ് ജെ. **v.** മിനിസ്ട്രി ഓഫ് എൻവയോൺമെന്റ് **&** ഫോറസ്റ്റ്സ് **[**വിൽഫ്രഡ് ജെ. **v.** മിനിസ്ട്രി ഓഫ് എൻവയോൺമെന്റ് **&** ഫോറസ്റ്റ്സ്, **2014** എസ് സി സി ഓൺലൈൻ എൻ ജി ടി

6860] എന്ന കേസിലെ 2014 ജൂലൈ 17-ലെ എൻ.ജി.ടി. വിധിന്യായത്തിൽ ശ്രീ. സുന്ദരം ആശ്രയിച്ചത് തള്ളിക്കളയേണ്ടതുണ്ട്, കാരണം ഈ വിഷയത്തിൽ ആ എൻ.ജി.ടി. വിധി പ്രസക്തമല്ല . ഈ വാദവും കഴമ്പില്ലാത്തതിനാൽ തള്ളിക്കളയുന്നു."**

12.2 അനുച്ഛേദം **32**-ലും അനുച്ഛേദം **226**-ലും നൽകിയിട്ടുള്ള വിവേചനാധികാരം ഉപയോഗിച്ച്, മൗലികാവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി, ഉന്നത കോടതികൾക്ക് ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിലേക്ക് കടക്കാമെന്നാണ് വാദിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ അത്തരം ഒരു അധികാരം ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന് **(**എൻ.ജി.ടി.**)** വ്യക്തമായി നൽകാത്തത്, ഈ ഫോറത്തിന്റെ അധികാരങ്ങൾക്ക് പരിമിതിയുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു, ഇത് ഏതൊരു സ്വമേധയാ ഉള്ള നടപടിയെയും ഒഴിവാക്കുന്നു.

I. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ പശ്ചാത്തലം

13.1 എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാരപരിധി മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്, നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ ചരിത്രവും അതുപോലെ എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിന്റെ ആമുഖവും ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും പരിശോധിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണെന്ന് കരുതുന്നു. എൻ.ജി.ടി-യുടെ രൂപീകരണത്തിന് കാരണമായ പാർലമെന്റിന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും, ഈ പ്രത്യേക സ്ഥാപനത്തിലൂടെ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിച്ച പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങളും ഇനി വെളിച്ചത്ത് കൊണ്ടുവരേണ്ടതുണ്ട്.

13.2 എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിന് മുൻഗാമി, 2003 സെപ്തംബർ 23-ലെ ഇന്ത്യൻ നിയമ കമ്മീഷന്റെ **186**-ാമത് റിപ്പോർട്ട് ആയിരുന്നു. പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം

ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു പ്രത്യേക കോടതി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള വാദമുഖം ഉന്നയിച്ചുകൊണ്ട് നിയമ കമ്മീഷൻ താഴെ പറയുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട നിരീക്ഷണം നടത്തി:

"ഈ സങ്കീർണ്ണമായ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ ഹൈക്കോടതികളും സുപ്രീം കോടതിയും ഏറ്റെടുക്കുകയും അവയിൽ തീരുമാനമെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നത് സത്യമാണ്. എന്നാൽ, അവ ജൂഡീഷ്യൽ സ്ഥാപനങ്ങളാണെങ്കിലും, ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ഒരു സ്ഥിരം പാനൽ അവരെ സഹായിക്കാനും ഉപദേശിക്കാനും ഇല്ല . അവർ വെഡ്നസ്ബറി തത്വം പോലുള്ള തത്വങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാനും, വിഷയത്തിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങളിലേക്ക് കടക്കാൻ വിസമ്മതിക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്. സ്ഥലപരിശോധനകൾ നടത്താനോ, നിലവിലുള്ള വസ്തുതകൾ നേരിട്ട് മനസ്സിലാക്കാൻ വാക്കാലുള്ള തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കാനോ അവർക്ക് കഴിയില്ല. മറുവശത്ത്, ഓരോ സംസ്ഥാനത്തും പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഈ കോടതികൾക്ക് സ്ഥലപരിശോധന നടത്താനും വാക്കാലുള്ള തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കാനും കഴിയും. ശാസ്ത്രീയ വിഷയങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ഒരു പാനലിൽ നിന്ന് അവർക്ക് സ്വതന്ത്രമായ ഉപദേശം സ്വീകരിക്കാനും സാധിക്കും.

ഈ പരിസ്ഥിതി കോടതികൾക്ക് പ്രത്യേക അധികാരപരിധി ഉള്ള കോടതികൾ ആകണമെന്നില്ല. എന്നിരുന്നാലും, പരിസ്ഥിതി അധികാരികളുടെ ഉത്തരവുകൾ ചോദ്യം ചെയ്യാവുന്ന വ്യക്തിഗത കേസുകളിലോ, പൊതുതാൽപര്യ ഹർജികളിലോ അനുച്ഛേദം **226** പ്രകാരം സമീപിക്കുകയാണെങ്കിൽ പോലും, പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി കോടതിയിൽ ഫലപ്രദമായ ബദൽ പരിഹാരം ഉണ്ടെന്ന കാരണത്താൽ ഹൈക്കോടതികൾ ഇടപെടാൻ

വിസമ്മതിച്ചേക്കാം. നിലവിൽ, ജില്ലാ-സംസ്ഥാന തലങ്ങളിൽ നമുക്ക് ഉപഭോക്തൃ കോടതികൾ ഉള്ളതിനാൽ, ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 1986 പ്രകാരം സ്ഥാപിച്ച ഫോറങ്ങളിൽ കക്ഷികൾക്ക് പരിഹാരമുള്ളതിനാൽ ഹൈക്കോടതികൾ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരമുള്ള റിട്ട് ഹർജികൾ സ്വീകരിക്കാൻ സ്ഥിരമായി വിസമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓസ്ട്രേലിയയിലും ന്യൂസിലൻഡിലും മറ്റ് ചില രാജ്യങ്ങളിലും ജഡ്ജിമാരും വിദഗ്ധ കമ്മീഷണർമാരും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി കോടതികളുടെ ഉദാഹരണവും നമുക്കുണ്ട്. യുകെയിലെ റോയൽ കമ്മീഷനും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഈ കോടതികളിൽ ഫലപ്രദമായ ഒരു ബദൽ പരിഹാരമുണ്ടെന്ന കാരണത്താൽ ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനായുള്ള അപേക്ഷകൾ പരിഗണിക്കാൻ ഹൈക്കോടതികൾ വിസമ്മതിച്ചേക്കാം എന്നാണ്.

മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാലാണ് ഞങ്ങൾ ഓരോ സംസ്ഥാനത്തും പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. അധ്യായം IX-ൽ, ഈ കോടതികളുടെ ഘടന, അധികാരം, അധികാരപരിധി എന്നിവയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കും "

13.3 പ്രാദേശിക അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്താനോ തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കാനോ ഹൈക്കോടതികൾക്കും സുപ്രീം കോടതിക്കും എളുപ്പമല്ല എന്ന അഭിപ്രായമാണ് നിയമ കമ്മീഷന്റെ റിപ്പോർട്ട് മുന്നോട്ട് വെക്കുന്നത്. കൂടാതെ, വിദഗ്ധരായ പരിസ്ഥിതി ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ സേവനം സ്ഥിരമായി ഉന്നത കോടതികൾക്ക് ലഭിക്കുകയുമില്ല. അതിനാൽ, ഹൈക്കോടതികളും സുപ്രീം കോടതിയും ഇതുവരെ കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന

സങ്കീർണ്ണമായ പരിസ്ഥിതിപരമായ ബഹുമുഖ വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഒരു പരിപൂരകമായ പ്രത്യേക ഫോറമായാണ് എൻ.ജി.ടി-യെ വിഭാവനം ചെയ്തത്. എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അസ്സൽ അധികാരവും ഒരു അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റി എന്ന നിലയിലുള്ള അധികാരവും നൽകിയിരുന്നു.

13.4 അതിനാൽ, കോടതികളുടെ റിട്ട് അധികാരപരിധിയിൽ ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്നതിന് പകരം, പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രാപ്തിയുള്ള ഫോറമായി എൻ.ജി.ടി-യെ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ഈ പ്രത്യേക ഫോറത്തിൽ ഫലപ്രദമായ ബദൽ പരിഹാരം ലഭ്യമാകുമ്പോൾ, സുപ്രീം കോടതിക്കും ഹൈക്കോടതിക്കും അവരുടെ അന്തർലീനമായ അധികാരപരിധിയിൽ ഇടപെടുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ എൻ.ജി.ടി-യുടെ സൃഷ്ടി അനുവദിക്കുമെന്ന് വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തി. 186-ാമത് നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് താഴെ പറയുന്ന യുക്തിയാണ് നൽകിയത്:

"അതുപോലെ, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **226** പ്രകാരം ഹൈക്കോടതികൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള അധികാരങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി കോടതികൾക്ക് നൽകുന്നത് ഉചിതമല്ലെന്ന് കോടതി കരുതുന്നു. ഒരു സിവിൽ കോടതിക്ക് പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന അസ്സൽ സിവിൽ അധികാരപരിധി പരിസ്ഥിതി കോടതികളിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിയാൽ അത് മതിയാകുമെന്നും കണക്കാക്കുന്നു. അനുച്ഛേദം **226** പ്രകാരമുള്ള ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള അധികാരങ്ങൾ നൽകിയാൽ, എൽ. ചന്ദ്രകുമാർ **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ, **1997 (3)** എസ് സി സി **261** എന്ന വിധിയിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ,

ഉത്തരവുകൾ വീണ്ടും ഹൈക്കോടതികളുടെ റിട്ട് അധികാരപരിധിയുടെ പരിധിയിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ട ആവശ്യകത വന്നേക്കാം."

ഒരു സിവിൽ കോടതിയുടെ അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി കോടതി അല്ലെങ്കിൽ ഒരു സിവിൽ അധികാരപരിധിയിലുള്ള അപ്പലേറ്റ് കോടതി, സാങ്കേതികമായി ഹൈക്കോടതിയുടെ റിട്ട് അധികാരപരിധിക്ക് വിധേയമായേക്കാം, എങ്കിലും ഞങ്ങൾ സുപ്രീം കോടതിയിൽ അപ്പീൽ നൽകുന്നതിനാൽ, ഈ അധ്യായത്തിന്റെ പിന്നീടുള്ള ഭാഗത്ത് വിശദീകരിക്കുന്നതുപോലെ, നിയമപരവും വസ്തുതാപരവുമായ വിഷയങ്ങളിൽ സുപ്രീം കോടതിയിൽ ഫലപ്രദമായ ബദൽ അപ്പീൽ പരിഹാരമുണ്ടെന്ന കാരണത്താൽ ഹൈക്കോടതികൾക്ക് ഇടപെടാതിരിക്കാൻ കഴിയും." [7]

അങ്ങനെ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ ഉത്തരവുകൾ ചോദ്യം ചെയ്യാവുന്ന സുപ്രീം കോടതിയിലേക്ക് വിഷയം എത്തുന്നതിന് മുൻപ്, ഹൈക്കോടതിയുടെ ഒരു പരിശോധന വഴിയുള്ള ഇടപെടൽ ഒഴിവാക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിനുള്ള അധികാരം ഒഴിവാക്കിയത്. ഹൈക്കോടതികളിലും സുപ്രീം കോടതിയിലും വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന കേസുകളുടെ പ്രവാഹം തടയുന്നതിനും അത്തരം വിഷയങ്ങൾ എൻ.ജി.ടി-യുടെ പരിധിയിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനും വേണ്ടിയായിരുന്നു ഈ സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമാക്കിയത്.

13.5 ഇപ്രകാരം, നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ഫോറത്തെ തെളിവ് നിയമങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വതന്ത്രമാക്കുകയും, വാക്കാലുള്ളതും രേഖാമൂലമുള്ളതുമായ തെളിവുകൾ

7 ന്യൂറിയൻപത്തിയാറാം നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട്, അദ്ധ്യായം II

സ്വീകരിക്കുന്നതിനും വിദഗ്ധരുമായി കൂടിയാലോചിക്കുന്നതിനും അതിന്റേതായ നടപടിക്രമങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അനുമതി നൽകുകയും ചെയ്തു. എന്നിരുന്നാലും, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾ പാലിക്കുന്നത് നിർബന്ധമാക്കിയിരുന്നു.

II. ആമുഖവും ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും

14.1 എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും ഇനി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിന്റെ പ്രസക്തമായ 2, 3, 4, 5, 6 ഖണ്ഡികകൾ താഴെ നൽകുന്നു:

"2. 1972 ജൂണിൽ സ്റ്റോക്ക്ഹോമിൽ വെച്ച് നടന്ന, ഇന്ത്യ പങ്കെടുത്ത, മനുഷ്യ പരിസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചുള്ള യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് കോൺഫറൻസിൽ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങളിൽ ഇന്ത്യ ഒരു കക്ഷിയാണ്. മനുഷ്യന്റെ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മെച്ചപ്പെടുത്തലിനുമായി ഉചിതമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളാൻ ഈ കോൺഫറൻസ് രാജ്യങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. 1992 ജൂണിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ വെച്ച് നടന്ന, ഇന്ത്യ പങ്കെടുത്ത, പരിസ്ഥിതിയെയും വികസനത്തെയും കുറിച്ചുള്ള യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് കോൺഫറൻസും, നീതിയും പരിഹാരവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള കാര്യക്ഷമമായ നീതിന്യായ, ഭരണപരമായ നടപടികൾക്ക് അവസരം നൽകാനും, മലിനീകരണത്തിന്റെയും മറ്റ് പാരിസ്ഥിതിക നാശനഷ്ടങ്ങളുടെയും ഇരകൾക്ക് ബാധ്യതയും നഷ്ടപരിഹാരവും സംബന്ധിച്ച് ദേശീയ നിയമങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനും രാജ്യങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

3. ഇന്ത്യയിലെ നീതിന്യായ പ്രഖ്യാപനങ്ങളിൽ, ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം, ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 21-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമായി വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

4. അപകടകരമായ വസ്തുക്കൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നാശനഷ്ടങ്ങൾക്ക് കർശനമായ ബാധ്യത വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നതിനും, അത്തരം അപകടങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്ന കേസുകൾ ഫലപ്രദമായും വേഗത്തിലും തീർപ്പാക്കുന്നതിനായി ദേശീയ പരിസ്ഥിതി ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി **1995**-ലെ ദേശീയ പരിസ്ഥിതി ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. വ്യക്തികൾക്കും, സ്വത്തിനും, പരിസ്ഥിതിക്കും ഉണ്ടായ നാശനഷ്ടങ്ങൾക്ക് ആശ്വാസവും നഷ്ടപരിഹാരവും നൽകുക എന്നതായിരുന്നു ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. എന്നിരുന്നാലും, വളരെ പരിമിതമായ അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരുന്ന ഈ ദേശീയ പരിസ്ഥിതി ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടില്ല. **1986**-ലെ പരിസ്ഥിതി **(**സംരക്ഷണ**)** നിയമപ്രകാരം ചില വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി വ്യവസായങ്ങൾ, പ്രവർത്തനങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ പ്രക്രിയകൾ എന്നിവ നടത്താൻ പാടില്ലാത്തതോ അല്ലെങ്കിൽ നടത്തേണ്ടതോ ആയ മേഖലകളുടെ നിയന്ത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അപ്പീലുകൾ കേൾക്കുന്നതിനായി ദേശീയ പരിസ്ഥിതി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി **1997**-ലെ ദേശീയ പരിസ്ഥിതി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റി നിയമം പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. അധികാരപരിധി കുറവായതിനാൽ ദേശീയ പരിസ്ഥിതി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിക്ക് പരിമിതമായ ജോലിഭാരം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

5. ഉന്നത കോടതികളിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന ധാരാളം പരിസ്ഥിതി കേസുകളും അത്തരം കേസുകളിൽ ബഹുമുഖ വിഷയങ്ങളുടെ ഇടപെടലും കണക്കിലെടുത്ത്, പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകത പരിഗണിക്കാൻ സുപ്രീം കോടതി ഇന്ത്യൻ നിയമ കമ്മീഷനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇതിനെത്തുടർന്ന്, പരിസ്ഥിതി നിയമങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒറിജിനൽ അധികാരപരിധിയും അപ്പലേറ്റ് അധികാരപരിധിയും ഉള്ള പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നിയമ കമ്മീഷൻ ശുപാർശ ചെയ്തു.

6. മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഖണ്ഡികകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, പരിസ്ഥിതി കേസുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ബഹുമുഖ വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഒരു പ്രത്യേക ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത അനുഭവപ്പെട്ടു. അതനുസരിച്ച്, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, വനങ്ങളുടെയും മറ്റ് പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സിവിൽ കേസുകൾ ഫലപ്രദമായും വേഗത്തിലും തീർപ്പാക്കുന്നതിനും, പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും നിയമപരമായ അവകാശം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കാൻ ഒരു നിയമം നിർമ്മിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു."

14.2 ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവന വായിക്കുമ്പോൾ, അതിലെ ഖണ്ഡിക 4, അപകടകരമായ വസ്തുക്കൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നാശനഷ്ടങ്ങൾക്കും കർശനമായ ബാധ്യതയ്ക്കും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്ന **1995**-ലെ ദേശീയ പരിസ്ഥിതി ട്രൈബ്യൂണലിനെ പരാമർശിക്കുന്നു എന്ന് കാണാം.

ഇതേസാഹചര്യത്തിൽ എൻ ഇ റ്റി-ക്ക് വളരെ പരിമിതവും ഇടുങ്ങിയതുമായ അധികാരപരിധിയും ചുമതലയും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ എന്നും നിരീക്ഷിച്ചു. അതിനുശേഷം, ഖണ്ഡിക 5-ൽ, ബഹുമുഖ വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ട ധാരാളം പരിസ്ഥിതി കേസുകൾ ഉന്നത കോടതികളിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത പരിഗണിക്കാൻ സുപ്രീം കോടതി ഇന്ത്യൻ നിയമ കമ്മീഷനോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചിരുന്നു എന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

14.3 ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21**-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമാണ് ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം എന്നതിനെ ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവന പരാമർശിക്കുന്നു എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. "നീതിയുക്തവും, വേഗത്തിലുള്ളതും, തൃപ്തികരവുമായ നീതിന്യായ നടപടിക്രമത്തിലൂടെ ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21, 47, 48** എ **, 51A (**ജി **)** എന്നിവയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ" ഈ സ്ഥാപനം ലക്ഷ്യമിടുന്നു എന്ന് നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ച **186**-ാമത് നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് എടുത്തു കാണിച്ചിരുന്നു, അതുമായി ഇത് യോജിക്കുന്നതാണ്. ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട വശവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് തീർച്ചയായും ഏറ്റവും ഉദാരമായ വ്യാഖ്യാനം നൽകേണ്ടതുണ്ട്.

14.4 ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവനയുടെ ഖണ്ഡിക 2, 1972 ജൂണിൽ സ്റ്റോക്ക്ഹോമിൽ വെച്ച് നടന്ന മാനവിക പരിസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ഉച്ചകോടിയെ പരാമർശിക്കുന്നു. മനുഷ്യരെയും അവരുടെ ഭാവി തലമുറയെയും

ബാധിക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മെച്ചപ്പെടുത്തലിനുമായി പൊതുവായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്താൻ ഈ ഉച്ചകോടി സർക്കാരുകളോടും ജനങ്ങളോടും ആഹ്വാനം ചെയ്തു. അതിനാൽ, പരിസ്ഥിതിക്ക് നാശനഷ്ടം സംഭവിക്കുന്നത് തടയുക മാത്രമല്ല, അതിനെ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്തിയ ഈ ദേശീയ നിയമത്തിന്, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനായി അതിന്റെ സംരക്ഷണപരവും, പ്രതിരോധപരവും, പരിഹാരപരവുമായ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കാൻ ആവശ്യമായ എല്ലാ ഉപാധികളും നൽകണം. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാരപരിധിയും ചുമതലയും ഏറ്റവും വിപുലമായി വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, മാത്രമല്ല അത് സ്വയംഭരണാധികാരമുള്ള ഒരു ഫോറം എന്ന നിലയിലുള്ളതാണ്.

14.5 1992 ജൂണിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ വെച്ച് നടന്ന, ഇന്ത്യ പങ്കെടുത്ത, പരിസ്ഥിതിയെയും വികസനത്തെയും കുറിച്ചുള്ള യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് കോൺഫറൻസ്, നീതിയുക്തവും ഭരണപരവുമായ നടപടികൾക്ക് ഫലപ്രദമായ പ്രവേശനം നൽകാനും, നഷ്ടപരിഹാരവും പരിഹാരവും ഉറപ്പാക്കാനും, മലിനീകരണത്തിന്റെയും മറ്റ് പരിസ്ഥിതി നാശനഷ്ടങ്ങളുടെയും ഇരകൾക്ക് ബാധ്യതയും നഷ്ടപരിഹാരവും സംബന്ധിച്ച ദേശീയ നിയമങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനും രാജ്യങ്ങളോട് ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. ഇന്ത്യൻ നീതിന്യായ പ്രഖ്യാപനങ്ങളിൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട, ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21**-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിന്, ഈ നിയമത്തിന്റെ ആമുഖം ഗണ്യമായ പ്രാധാന്യം നൽകി. പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബഹുമുഖ വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള

അത്തരം ഉദാത്തമായ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെയാണ് നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിലവിൽ വന്നത്.

14.6 മുൻപ് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ഫോറങ്ങളായ ദേശീയ പരിസ്ഥിതി ട്രൈബ്യൂണലിന് (എൻ ഇ ട്ടി) നൽകിയിരുന്ന പരിമിതമായ അധികാരപരിധിയും, ദേശീയ പരിസ്ഥിതി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയുടെ ഇടുങ്ങിയ അധികാരപരിധിയും, ഒപ്പം പരിസ്ഥിതി കേസുകളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ബഹുമുഖ വിഷയങ്ങളും കൈകാര്യം ചെയ്യുക എന്നതായിരുന്നു എൻ.ജി.ടി. രൂപീകരിക്കുന്നതിലൂടെ ലക്ഷ്യമിട്ടത്.

III. ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ആവശ്യം

15.1 വിധിന്യായത്തിന്റെ പിന്നീടുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതുപോലെ, എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **14**-ലും മറ്റ് വ്യവസ്ഥകളിലും ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഷാ പ്രയോഗത്തിൽ മതിയായ വ്യക്തതയുണ്ടെങ്കിലും, ഈ നിയമത്തിന് പിന്നിലെ ഉദ്ദേശ്യത്തിന് കോടതി ശ്രദ്ധ നൽകേണ്ടതുണ്ട്. എൻ.ജി.ടി. രൂപീകരിച്ചതിന്റെ നിയമനിർമ്മാണ ചരിത്രം പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, വിശാലമായ സാമൂഹിക ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനാണ് എൻ.ജി.ടി-യെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് കാണാം, ഇത് ഞങ്ങളെ ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത വ്യാഖ്യാനം തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. നിയമം മുഴുവനായും വായിക്കേണ്ടതുണ്ട്, കൂടാതെ അത് പരിഹരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ദോഷവശങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് നിയമത്തിലെ ഓരോ വ്യവസ്ഥയ്ക്കും അതിന്റേതായ അർത്ഥം

നൽകണം. ജസ്റ്റിസ് ജി.പി. സിംഗ് രചിച്ച ഇൻ്റർപ്രെട്ടേഷൻ ഓഫ് സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ട്സ് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുള്ള വ്യാഖ്യാന രീതിയാണിത്:

"ഒരു നിയമത്തിലെ ചില വ്യവസ്ഥകളുടെ അർത്ഥത്തെക്കുറിച്ച് ചോദ്യം ഉയരുമ്പോൾ, ആ വ്യവസ്ഥയെ അതിന്റെ സന്ദർഭത്തിൽ വായിക്കുന്നത് നിയമപരമായി മാത്രമല്ല ഉചിതവുമാണ്. ഇവിടെ സന്ദർഭം എന്നാൽ, മൊത്തത്തിലുള്ള നിയമം, നിയമത്തിന്റെ മുൻ അവസ്ഥ, സമാന വിഷയങ്ങളിലുള്ള മറ്റ് നിയമങ്ങൾ, നിയമത്തിന്റെ പൊതുവായ വ്യാപ്തി, അത് പരിഹരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ച ദോഷവശങ്ങൾ എന്നിവയാണ്. ഈ നിയമത്തിന്റെ പ്രസ്താവന പിന്നീട് സുപ്രീം കോടതി പൂർണ്ണമായി അംഗീകരിക്കുകയുണ്ടായി."

നിയമനിർമ്മാണ സഭയുടെ ഉദ്ദേശ്യം കണ്ടെത്താൻ നിയമം മൊത്തത്തിൽ വായിക്കണം എന്നത് ഇപ്പോൾ സ്ഥിരമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ഒരു നിയമമാണ്. ഈ നിയമത്തെ വിസ്കൗണ്ട് സൈമൺസ് ഒരു 'പ്രാഥമിക നിയമം' എന്നും, ലോർഡ് സോമർവെൽ ഓഫ് ഹാരോ ഒരു 'നിർബന്ധിത നിയമം' എന്നും, ബി.കെ. മുഖർജി ജെ. ഒരു "സ്ഥിരപ്പെട്ട നിയമം" എന്നും പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. "നിയമം രൂപപ്പെടുത്തിയവരുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തിന് പ്രാബല്യം നൽകാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ, അതിനായി നിങ്ങൾ മൊത്തത്തിലുള്ള നിയമത്തെ ശ്രദ്ധിക്കണം," എന്ന് ലോർഡ് ഹാൾസ്ബറി പറഞ്ഞു.

15.2. നിയമനിർമ്മാണ ചരിത്രത്തിലും ഭരണഘടനാ കോടതികളുടെ പരിസ്ഥിതിപരമായ ആശങ്കകൾ എടുത്തു കാണിച്ചുള്ള പ്രഖ്യാപനങ്ങളിലും ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം (എൻ.ജി.ടി. നിയമം) പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ദോഷവശങ്ങൾ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞിരുന്നു.

15.3 ഹെയ്ഡൻ റൂൾ ഇവിടെ നമ്മെ വേണ്ടവിധം സഹായിക്കും. ഈ നിയമം ആവശ്യപ്പെടുന്നത്, "ദോഷവശങ്ങളെ അടിച്ചമർത്തുകയും പ്രതിവിധിക്ക് മുന്നോട്ട് പോകാൻ സഹായിക്കുകയും" ചെയ്യുന്ന വ്യാഖ്യാനം സ്വീകരിക്കാനാണ്. ബംഗാൾ ഇമ്മ്യൂണിറ്റി കമ്പനി **v.** സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ബീഹാർ [8] എന്ന കേസിൽ ഏഴ് ജഡ്ജിമാരടങ്ങിയ ബെഞ്ചിനു വേണ്ടി ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് എസ്.ആർ. ദാസ് ഇത് കൃത്യമായി നിരീക്ഷിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

"...എല്ലാ ന്യായാധിപന്മാരുടെയും കർത്തവ്യം, ദോഷവശങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുകയും പ്രതിവിധിക്ക് മുന്നോട്ട് പോകാൻ സഹായിക്കുകയും, ആ ദോഷവശങ്ങൾ തുടരുന്നതിനായുള്ള സൂക്ഷ്മമായ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളെയും ഒഴിവാക്കലുകളെയും തടയുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്; അതോടൊപ്പം, നിയമം നിർമ്മിച്ചവരുടെ യഥാർത്ഥ ഉദ്ദേശ്യത്തിനനുസരിച്ച്, പൊതു നന്മക്കായി, പ്രതിവിധികൾക്കും പരിഹാരങ്ങൾക്കും ശക്തി നൽകുക എന്നതുമാണ്."

15.4 ഫ്രാൻസിസ് ബെന്നിയോൺ തന്റെ സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി ഇന്റർപ്രെട്ടേഷൻ എന്ന പുസ്തകത്തിൽ 'ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത വ്യാഖ്യാനം' എന്നതിനെ താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ വിവരിക്കുന്നു:

'ഒരു നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത നിർമ്മിതി എന്നാൽ, നിയമനിർമ്മാണ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി:

(എ**)** നിയമത്തിന്റെ അക്ഷരാർത്ഥത്തിലുള്ള അർത്ഥം നിയമനിർമ്മാണ ലക്ഷ്യവുമായി യോജിക്കുമ്പോൾ അത് പിന്തുടരുക, അല്ലെങ്കിൽ

8 1955 (2) എസ് സി ആർ 603; എ ഐ ആർ 1955 എസ് സി 661

(ബി) അക്ഷരാർത്ഥത്തിലുള്ള അർത്ഥം നിയമനിർമ്മാണ ലക്ഷ്യവുമായി യോജിക്കാത്തപ്പോൾ, അതിന് ആയാസപ്പെട്ട് ഒരു അർത്ഥം നൽകി അത് പ്രയോഗിക്കുക - എന്നതാണ്.'

15.5 യു.എസ്. സുപ്രീം കോടതിയിലെ ജസ്റ്റിസ് ഫ്രാങ്ക്ഫർട്ടർ, 'നിയമങ്ങളുടെ വായനയെക്കുറിച്ചുള്ള ചില ചിന്തകൾ' എന്നതിലൂടെ, നിയമങ്ങളുടെ സന്ദർഭോചിതമായ അർത്ഥം കണ്ടെത്താനുള്ള തത്വങ്ങൾ താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ വിശദീകരിച്ചു:

'വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം, അർത്ഥം കണ്ടെത്തുക എന്നതാണെങ്കിൽ, ആ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഓരോ പരിഗണനയും ആ ലക്ഷ്യത്തിനായി മാത്രം സമർപ്പിക്കണം. ... ജഡ്ജ് ലേൺഡ് ഹാൻഡ് വ്യാഖ്യാന കലയെ 'ലക്ഷ്യത്തിന്റെ വർദ്ധനവ്' എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു." [9]

അവസാനം, ജസ്റ്റിസ് ഫ്രാങ്ക്ഫർട്ടർ പനാമ റിഫൈനിംഗ് കമ്പനി **v.** റയാൻ എന്ന കേസിലെ ജസ്റ്റിസ് ബെഞ്ചമിൻ കാർഡോസയുടെ പ്രയോഗത്തെ ആശ്രയിച്ചു, അത് നമ്മുടെ അന്വേഷണത്തിൽ ഒരു വഴികാട്ടിയായി എടുത്തിരിക്കുന്നു: "ഒരു നിയമത്തിന്റെ അർത്ഥം തേടേണ്ടത്, ഏതെങ്കിലും ഒറ്റ സെക്ഷനിലെ മാത്രമല്ല, എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലും ഒരുമിച്ച്, അത് ലക്ഷ്യമിടുന്ന അവസാന ലക്ഷ്യവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുമാണ്." [10]

9 47 കൊളംബിയ നിയമ അവലോകനം 527.

10 293 യു.എസ്. 388 (1935) (വിയോജിപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്

15.6 എൻ.ജി.ടി. രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്ലാഘനീയമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, നിയമനിർമ്മാണ ഉദ്ദേശ്യം കൈവരിക്കുന്നതും, നടപടിക്രമപരമായ തടസ്സങ്ങളോ, കഴിവില്ലായ്മയോ ഒഴിവാക്കുന്നതുമായ ഒരു വ്യാഖ്യാന പ്രക്രിയ സ്വീകരിക്കാൻ നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കും. ഈ കോടതിയുടെ മുൻകാല വിധികൾ, നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്ന ഒരു നിർമ്മിതിയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്[11]. നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഫലവത്താക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നതും, ഭാവിയിലേക്ക് നോക്കുന്നതുമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനത്തിലേക്ക് ചായ്വ് കാണിക്കുന്നതായിരിക്കും ഈ കോടതിയുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ്. അനുച്ഛേദം **21**-ലെ അവകാശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും, സുപ്രധാനമായ പരിസ്ഥിതി നയത്തെയും അതിന്റെ നിയന്ത്രണപരമായ വശങ്ങളെയും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതുമായ വ്യവസ്ഥകളെ, അവയുടെ പ്രാധാന്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ വായിക്കണം.

IV. എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിന്റെ പ്രധാന നിയമപരമായ സവിശേഷതകൾ

16.1 എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ നിയമപരമായ ഘടനയിൽ, കോടതി തിരഞ്ഞെടുത്ത വ്യാഖ്യാന ഉപകരണം പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ, താഴെ പറയുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ കോടതിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **2(1)(**സി**)** "പരിസ്ഥിതി" എന്ന പദത്തെ നിർവചിക്കുന്നു; വകുപ്പ് **2(1)(m)** "പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യം" നിർവചിക്കുന്നു. അധ്യായം **III** ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ അധികാരപരിധി**,** അധികാരം**,** നടപടിക്രമങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. വകുപ്പ് **14** പരിസ്ഥിതിയുമായി

11 സാറാ മാത്യു V . ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കാർഡിയോ വാസ്കുലാർ ഡിസീസസ് (2014) 2 എസ് സി സി 62, ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് V. നസ്ലി നെവിൽ വാദിയ (2008) 3 എസ് സി സി 279.

ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യം തീരുമാനിക്കുന്നതിന് എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അസ്സൽ അധികാരപരിധി നൽകുന്നു; വകുപ്പ് **15** ദുരിതാശ്വാസം, നഷ്ടപരിഹാരം, പുനഃസ്ഥാപനം എന്നിവയെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. ഇതനുസരിച്ച് മലിനീകരണത്തിന്റെ ഇരകൾക്ക് ആശ്വാസം നൽകുന്നതിനു പുറമേ, വസ്തുവകകൾക്ക് ഉണ്ടായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കാനും, "ട്രൈബ്യൂണൽ ഉചിതമെന്ന് കരുതുന്ന" പ്രദേശങ്ങളിലെ പരിസ്ഥിതി പുനഃസ്ഥാപിക്കാനും എൻ.ജി.ടി-ക്ക് നിർദ്ദേശിക്കാൻ കഴിയും. വിവിധ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകൾക്കെതിരെ വകുപ്പ് **16** ട്രൈബ്യൂണലിന് അപ്പലേറ്റ് അധികാരപരിധി നൽകുന്നു. വകുപ്പ് **17** ചില കേസുകളിൽ ദുരിതാശ്വാസത്തിനോ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനോ ഉള്ള ബാധ്യത വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു, ട്രൈബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ അപേക്ഷ/അപ്പീൽ നൽകാൻ കഴിയുന്നവരെക്കുറിച്ച് വകുപ്പ് **18** വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇതിൽ, വകുപ്പ് **18(2)(**ഡി**)** പ്രകാരം "ദുരിതബാധിതനായ ഏതൊരാൾ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും പ്രതിനിധി സംഘടന" ഉൾപ്പെടുന്നു, കൂടാതെ ലോക്കസ് സ്റ്റാൻഡി (കേസ് കൊടുക്കാൻ അവകാശമുള്ള നില) ദുരിതബാധിത കക്ഷിക്ക് മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. വകുപ്പ് **19** ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങളെയും അധികാരങ്ങളെയും കുറിച്ച് പറയുന്നു. വകുപ്പ് **19(1),** ട്രൈബ്യൂണൽ സിവിൽ നടപടിക്രമ കോഡിന് വിധേയമാകില്ലെന്നും സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾക്ക് വിധേയമായിരിക്കുമെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. വകുപ്പ് **19(2)** പ്രകാരം, നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി, ട്രൈബ്യൂണലിന് അതിന്റെ സ്വന്തം നടപടിക്രമങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കാൻ അധികാരമുണ്ട്. വകുപ്പ് **19(3), 1872**-ലെ ഇന്ത്യൻ എവിഡൻസ് ആക്ടിലെ തെളിവ് നിയമങ്ങൾക്ക് ട്രൈബ്യൂണൽ വിധേയമാകില്ലെന്ന് പറയുന്നു. വകുപ്പ് **19(4)** പ്രകാരമുള്ള ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുമ്പോൾ, ആളുകളെ വിളിച്ചു

വരുത്തുക, അവരുടെ ഹാജർ നിർബന്ധമാക്കുക, സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത് ചോദ്യം ചെയ്യുക, രേഖകൾ കണ്ടെത്താനും ഹാജരാക്കാനും ആവശ്യപ്പെടുക, സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുള്ള തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കുക എന്നിവ കൂടാതെ, തന്റെ തീരുമാനം പുനരവലോകനം ചെയ്യാനും, ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാനും, നിർത്തലാക്കാനും ഒഴിവാക്കാനും ഉള്ള ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാനും എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അധികാരമുണ്ട്. വിഷയങ്ങളിൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, ട്രൈബ്യൂണൽ സുസ്ഥിര വികസന തത്വങ്ങൾ, മുൻകരുതൽ തത്വങ്ങൾ, മലിനീകരണം നടത്തുന്നയാൾ പണം നൽകണം എന്ന തത്വം എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള പാരിസ്ഥിതിക തത്വങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കണമെന്ന് വകുപ്പ് **20** പറയുന്നു. വകുപ്പ് **25** പ്രകാരം, ട്രൈബ്യൂണലിന് അതിന്റെ ഉത്തരവ്/തീരുമാനം ഒരു സിവിൽ കോടതിയുടെ ഡിക്രി പോലെ നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയും, അതിനായി ഒരു സിവിൽ കോടതിയുടെ എല്ലാ അധികാരങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും. ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന എല്ലാ പരിസ്ഥിതി കാര്യങ്ങളിലും ഇടപെടുന്നതിൽ നിന്ന് സിവിൽ കോടതിയുടെ അധികാരപരിധി വകുപ്പ് **29** തടയുന്നു. വകുപ്പ് **33** പ്രകാരം, എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിന് മറ്റ് നിയമങ്ങളെക്കാൾ അപ്രധാനത്വം ഉണ്ട്.

16.2 നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, കേന്ദ്ര സർക്കാർ **2011**-ലെ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ **(**പ്രാക്ടീസ് **&** നടപടിക്രമം**)** ചട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് കാണാം. നമ്മുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനായി, ചട്ടം **24** പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്, അത് ഇപ്രകാരമാണ്:

"**24.** ചില കേസുകളിലെ ഉത്തരവുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും – അതിന്റെ ഉത്തരവിന് പ്രാബല്യം നൽകുന്നതിനോ, അതിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗം തടയുന്നതിനോ, അല്ലെങ്കിൽ നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനോ ആവശ്യമായതോ ഉചിതമായതോ ആയ അത്തരം ഉത്തരവുകൾ ടൈബ്യൂണലിന് പുറപ്പെടുവിക്കാനോ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകാനോ കഴിയും."

16.3 നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് എൻ.ജി.ടി-ക്ക് വിപുലമായ വിവേചനാധികാരങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഈ ചട്ടങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ അധികാരം, ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി വിനിയോഗിക്കാനുള്ള ഒരു കടമയുമായി ചേർന്നതാണ്. പരിസ്ഥിതിയെയും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളെയും സംരക്ഷിക്കുകയും പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതാണ് ഇതിലെ ഉദ്ദേശ്യം.

16.4 നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുക എന്ന വിശാലമായ പ്രയോഗം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലൂടെ, നിയമനിർമ്മാണ സഭ ഉദാരമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനത്തിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുകയാണ്. നീതി ഉറപ്പാക്കുക എന്നത് വിശാലമായ വ്യാപ്തിയുള്ള ഒരു പദമാണ്, അത് രണ്ട് എതിരാളികളായ സ്ഥാപനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കുക എന്നതിലുപരി മറ്റ് പല കാര്യങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇത്, പരിസ്ഥിതി അവകാശങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുക, ദുരന്തത്തിന്റെ ഇരകൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുക, പാരിസ്ഥിതിക തത്വങ്ങൾക്ക് പ്രാബല്യം നൽകാനുള്ള പദ്ധതികൾ സൃഷ്ടിക്കുക, ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ നിഷ്ക്രിയത്വത്തിന് അധികാരികളെ ചോദ്യം ചെയ്യുക എന്നിവയെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

16.5 കൂടാതെ, കക്ഷികൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന ആശ്വാസത്തിനപ്പുറം പോകാൻ കഴിയാത്ത സിവിൽ കോടതികളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, ഏത് ആശ്വാസത്തിനും രൂപം നൽകാനുള്ള അധികാരം എൻ.ജി.ടി-ക്ക് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കേസിലെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും അനുസരിച്ച് ന്യായീകരിക്കപ്പെടുന്ന ഏറ്റവും വിപുലമായ ആശ്വാസം നൽകാൻ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് അധികാരമുണ്ടെന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ കാണിക്കുന്നു, കക്ഷികൾ പ്രത്യേകമായി ആവശ്യപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും.

16.6 പരിസ്ഥിതി ഫോറത്തിന്റെ മറ്റൊരു സവിശേഷത, ലോക്കസ് സ്റ്റാൻഡിയുടെ കാര്യത്തിലാണ്. ഇത് ഹൈക്കോടതികൾക്കും സുപ്രീം കോടതികൾക്കും ലഭ്യമായതുപോലെ വിശാലമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, വിഷയത്തിൽ താൽപ്പര്യമുള്ള ഏതൊരാൾക്കും അല്ലെങ്കിൽ സംഘടനയ്ക്കും എൻ.ജി.ടി-യെ സമീപിക്കാൻ അനുവാദമുണ്ട്.

16.7 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമത്തിലെ **(**എൻ.ജി.ടി. നിയമം**)** വ്യവസ്ഥകളും എൻ.ജി.ടി. ചട്ടങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്നത്, നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിലും**,** ആമുഖത്തിലും**,** ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവനയിലും സംക്ഷിപ്തമായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ, നിരവധി ധർമ്മങ്ങൾ എൻ.ജി.ടി. നിർവഹിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നാണ്. ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21**-ലെ പരിസ്ഥിതി അവകാശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി, സ്റ്റോക്ക്ഹോം**,** റിയോ ഡി ജനീറോ കൺവെൻഷനുകളിൽ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ അന്താരാഷ്ട്ര ബാധ്യതയിൽ നിന്നും പ്രതിബദ്ധതയിൽ നിന്നും ഇത് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

V. എൻ.ജി.ടി-യുടെ വിധി നിർണ്ണയേതര ധർമ്മങ്ങൾ

17.1. ഇവിടെ കാണാൻ കഴിയുന്നതുപോലെ, ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **226** പ്രകാരം ഹൈക്കോടതികളും അനുച്ഛേദം **32** പ്രകാരം സുപ്രീം കോടതിയും കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിരവധി വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ വിശാലമായ അധികാരപരിധി എൻ.ജി.ടി-ക്ക് നൽകാൻ പാർലമെന്റ് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. പരിസ്ഥിതിയും പാരിസ്ഥിതിക തത്വങ്ങളും ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21**-ന്റെ ഭാഗമാണ് എന്ന ധാരണയോടെ ഈ വിഷയങ്ങളുമായി മുന്നോട്ട് പോകാനും ട്രൈബ്യൂണൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. [വെല്ലൂർ സിറ്റിസൺസ് വെൽഫെയർ ഫോറം **v.** യു.ഒ.ഐ ;[12] എം.സി. മേത്ത **v.** യു.ഒ.ഐ [13] തുടങ്ങിയ കേസുകൾ കാണുക.]

17.2 എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ പട്ടിക I, ജല നിയമം, വായു നിയമം, പരിസ്ഥിതി നിയമം, വനസംരക്ഷണ നിയമം തുടങ്ങിയ പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചില നിയമങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഈ നിയമങ്ങൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടി-ക്ക് വിപുലമായ ഒരു പങ്ക് വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിയും. എൻ.ജി.ടി-യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണത്തിന് വേണ്ടി മാത്രമല്ല, വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിക്കും പ്രകൃതി വ്യവസ്ഥയ്ക്കും ഗുരുതരവും പരിഹരിക്കാനാവാത്തതുമായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനും

12 (1996) 5 എസ് സി സി 647

13 (1997) 2 എസ് സി സി 353

വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഇത് എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിനും അതിന്റെ രൂപീകരണത്തിനും വിശാലമായ ഒരു ചിത്രം നൽകുന്നു.

17.3 എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ പട്ടിക I-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നിയമങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പരിസ്ഥിതി ഫോറത്തിന് സംബന്ധിച്ച്, ലിസ് എന്ന ആശയം സിവിൽ കേസുകളിലെ സാധാരണ ധാരണകൾക്കപ്പുറമായിരിക്കും. കാരണം, ഇവിടെ പരിസ്ഥിതിയെ ശല്യപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു കക്ഷി യും (സ്വകാര്യമോ സർക്കാരോ ആകാം) പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ താൽപ്പര്യമുള്ള മറ്റൊരാളും (ഒരു വ്യക്തിയോ, സംഘടനയോ, സർക്കാരോ ആകാം) തമ്മിലുള്ള തർക്കമാണ്. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി. പ്രാഥമികമായി പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ പരിപാലനത്തെക്കുറിച്ചും ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. ഒരു പ്രത്യേക ഫോറം എന്ന നിലയിൽ, തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കുകയും വിധി നിർണ്ണയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനോടൊപ്പം, പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ചോദ്യങ്ങളിലും ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിനൊപ്പം പ്രതിരോധ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും എൻ.ജി.ടി. പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരാണ് .

17.4 എൻ.ജി.ടി. ഒരു വിധി നിർണ്ണയ സ്ഥാപനം മാത്രമല്ല, പ്രതിരോധം, പരിഹാരം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ എന്നീ സ്വഭാവത്തിലുള്ള വിശാലമായ ധർമ്മങ്ങൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ വശം **186**-ാമത് നിയമ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രത്യേകം എടുത്ത് പറഞ്ഞിരുന്നു:

"പരിസ്ഥിതി കോടതിക്ക് പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്താനും അവ നിരീക്ഷിക്കാനും, കാലാകാലങ്ങളിൽ ഈ പദ്ധതികൾ പരിഷ്കരിക്കാനും അധികാരമുണ്ടായിരിക്കണം എന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു. നിരവധി കേസുകളിൽ ഉയരുന്ന പ്രശ്നങ്ങളും സുപ്രീം കോടതി നൽകിയ

നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിശോധിച്ചാൽ, അത്തരം അധികാരം ഈ കോടതികളിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണെന്ന് കാണാം. ... മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലുള്ള ഉരുതരമായ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഒരു "പാരിസ്ഥിതിക പരിഹാരം" നൽകാൻ പരിസ്ഥിതി കോടതിക്ക് കഴിയണം, വിവിധ വകുപ്പുകൾക്ക് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടുന്ന സമഗ്രമായ പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ അതിന് അധികാരമില്ലെങ്കിൽ, ആ പരിഹാരം നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയില്ല. അത്തരമൊരു സമഗ്രമായ അധികാരപരിധി ഇപ്പോൾ സുപ്രീം കോടതിയും ഹൈക്കോടതികളും പ്രയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട കോടതികൾക്ക് സമാനമായ അധികാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. പദ്ധതികൾ വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത് വരെ അവ നിരീക്ഷിക്കുകയും, ആവശ്യമെങ്കിൽ കാലാകാലങ്ങളിൽ പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്."

18. പരിസ്ഥിതിപരമായ സംഭവങ്ങൾ കാരണം പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കപ്പെട്ട ആളുകൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിനായി പുനഃസ്ഥാപിക്കാനുള്ള നടപടികൾ എൻ.ജി.ടി-ക്ക് ചെയ്യാൻ അധികാരമുണ്ടെന്ന് ഞങ്ങൾ നേരത്തെ ചർച്ച ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ധർമ്മങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന വിശാലമായ ചർച്ചകൾ, പിന്നീടുള്ള ഖണ്ഡികകളിൽ വിശദീകരിക്കുന്നതുപോലെ, വിതരണപരവും തിരുത്തൽപരവുമായ നീതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. മനുഷ്യ ഇടപെടൽ മൂലമുള്ള ദോഷം സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു പ്രകൃതിദുരന്തത്തിന്റെ സാഹചര്യത്തിൽ പോലും, നാശനഷ്ടങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ഒരു പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കാൻ ട്രൈബ്യൂണലിന് ആവശ്യപ്പെടാം. പ്രതിയോഗിപരമായ പ്രാധാന്യത്തോടെയോ അല്ലാതെയോ

അന്വേഷണപരമായ ഒരു ധർമ്മവും ട്രൈബ്യൂണലിന് ലഭ്യമാണ്. പ്രധാനമായി, ഈ ധർമ്മങ്ങളിൽ പലതിനും ഒരു സജീവമായ "തർക്കം" ആവശ്യമില്ല, മറിച്ച് തീരുമാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് വേണ്ടത്.

19.1 എൻ.ജി.ടി. രൂപീകരിച്ചതോടെ, ഹൈക്കോടതികളിൽ കെട്ടിക്കിടന്ന പല കേസുകളും എൻ.ജി.ടി-യിലേക്ക് മാറ്റി. എൻ.ജി.ടി-യും ഹൈക്കോടതികളും (പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിലും എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ പട്ടിക I-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളുടെ കാര്യത്തിലും) തമ്മിൽ തർക്കത്തിന് സാധ്യതയുണ്ടെന്ന ആശങ്കയിൽ, ഭോപ്പാൽ ഗ്യാസ് പീഡിത് മഹിള ഉദ്യോഗ് സംഗതൻ **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ [14] എന്ന കേസിൽ മൂന്ന് ജഡ്ജിമാരടങ്ങിയ ബെഞ്ചിനു വേണ്ടി ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് സ്വതന്തർ കുമാർ എൻ.ജി.ടി-യുടെ പങ്ക് താഴെ പറയുന്ന വാക്കുകളിൽ എടുത്തു കാണിച്ചു:

"40. 2010-ലെ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമത്തിലെ **("**എൻ.ജി.ടി. നിയമം"**** എന്ന് ചുരുക്കത്തിൽ) വ്യവസ്ഥകളും രൂപരേഖയും, പ്രത്യേകിച്ച് വകുപ്പ് **14, 29, 30, 38(5)** എന്നിവയും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലും പട്ടിക I-ലും ഉൾപ്പെടുന്ന പരിസ്ഥിതിപരമായ പ്രശ്നങ്ങളും വിഷയങ്ങളും ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന് **("**എൻ.ജി.ടി."**** എന്ന് ചുരുക്കത്തിൽ) മുമ്പാകെ സ്ഥാപിക്കുകയും വ്യവഹാരം നടത്തുകയും വേണമെന്ന് സുരക്ഷിതമായി നിഗമനം ചെയ്യാം. ഹൈക്കോടതികളും എൻ.ജി.ടി-യും തമ്മിൽ ഉത്തരവുകളിൽ തർക്കമുണ്ടാകാനുള്ള സാധ്യത ഒഴിവാക്കാൻ അത്തരമൊരു സമീപനം ആവശ്യമായി വന്നേക്കാം. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി. നിയമം പ്രാബല്യത്തിൽ

14 (2012) 8 എസ് സി സി 326

വന്നതിനുശേഷം ആരംഭിച്ചതും എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകളിലോ പട്ടിക I-ലോ ഉൾപ്പെടുന്നതുമായ എല്ലാ വിഷയങ്ങളും എൻ.ജി.ടി-യിലേക്ക് മാറ്റാനും എൻ.ജി.ടി-യുടെ മുമ്പാകെ മാത്രം സ്ഥാപിക്കാനും കോടതി വ്യക്തമായ ഭാഷയിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇത് ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവർക്കും പരിസ്ഥിതി രംഗത്ത് വേഗതയേറിയതും ന്യായയുക്തമായ നീതി ലഭ്യമാക്കാൻ സഹായിക്കും."**

VI. എൻ.ജി.ടി-യുടെ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം പ്രയോഗിക്കൽ

20. എൻ.ജി.ടി. അതിന്റെ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരം പ്രയോഗിക്കേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന് നമുക്കിപ്പോൾ പരിശോധിക്കാം. ഈ പ്രത്യേക ട്രൈബ്യൂണൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരങ്ങൾ, ഭരണഘടനാ കോടതികൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അൽപ്പം വ്യത്യസ്തമാണ്. സുപ്രീം കോടതിക്കും ഹൈക്കോടതികൾക്കും അവരുടെ ഭരണഘടനാപരമായ ചുമതലകൾക്കനുസരിച്ച് ഏത് വിഷയത്തിലും ഇടപെടാൻ കഴിയും, എന്നാൽ എൻ.ജി.ടി-ക്ക്, പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നിയമങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച്, അതിന്റെ പരിസ്ഥിതിപരമായ പരിധിക്കപ്പുറം സ്വാഭാവികമായും പോകാൻ കഴിയില്ല. എന്നിരുന്നാലും, പ്രവർത്തന മണ്ഡലം ലംഘിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ, എൻ.ജി.ടി-യുടെ അധികാരങ്ങൾ ഏറ്റവും വിപുലമായ വ്യാപ്തിയുള്ളവയായി മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

21.1. പ്രത്യേക കോടതി രൂപീകരിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം വിശദീകരിച്ച്, മാന്ത്രി ടെക്സോൺ **(പി)** ലിമിറ്റഡ് **v** ഫോർവേഡ് ഫൗണ്ടേഷൻ[15] എന്ന കേസിൽ, പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ

15 2019) 18 എസ സി സി 494

കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ, മൂന്നംഗ ബെഞ്ചിനുവേണ്ടി ജസ്റ്റിസ് എസ്. അബ്ദുൾ നസീർ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ **(എൻ.ജി.ടി.)** പദവിയെക്കുറിച്ച്താഴെക്കൊടുത്ത പ്രസക്തമായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി:

"40. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ പരിസ്ഥിതിയെയും വികസനത്തെയും സംബന്ധിച്ച സമ്മേളനത്തിൽ എടുത്ത തീരുമാനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി, ഭരണഘടനയുടെ ഏഴാം ഷെഡ്യൂളിലെ ലിസ്റ്റ് I-ലെ എൻട്രി **13**-ൽ നൽകിയിട്ടുള്ള ഭരണഘടനാപരമായ വ്യവസ്ഥപ്രകാരമാണ് ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണം, വനങ്ങളുടെയും മറ്റ് പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേസുകൾ ഫലപ്രദമായും വേഗത്തിലും തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രത്യേക ജൂഡീഷ്യൽ സ്ഥാപനമാണ് ഈ ട്രൈബ്യൂണൽ. പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതൊരു നിയമപരമായ അവകാശവും നടപ്പിലാക്കുന്നതും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം, നീതിന്യായ പ്രഖ്യാപനങ്ങളിലൂടെ അനുച്ഛേദം **21**-ന്റെ കീഴിലുള്ള ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമായി കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, പാരിസ്ഥിതിക അവകാശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ട്രൈബ്യൂണലിന് പ്രത്യേക അധികാരപരിധിയുണ്ട്."

21.2. ഉദ്ധരിച്ച ഭാഗത്ത് കാണുന്നത് പോലെ, പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച് അനുച്ഛേദം **21** നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി, ഏഴാം ഷെഡ്യൂളിലെ ലിസ്റ്റ് I-ലെ എൻട്രി **13**-ലെ ഭരണഘടനാപരമായ വ്യവസ്ഥപ്രകാരമാണ് എൻ.ജി.ടി. സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് ഈ

കോടതി തിരിച്ചറിഞ്ഞു, അതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പാരിസ്ഥിതിക അവകാശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ട്രൈബ്യൂണലിന് പ്രത്യേക അധികാരപരിധിയുണ്ടെന്നും നിരീക്ഷിച്ചു.

കൂടുതൽ വിശദീകരിച്ച്, 44 മുതൽ 46 വരെയുള്ള ഖണ്ഡികകളിൽ, അധികാരപരിധി നൽകുന്നതിന് അനുകൂലമായ വ്യാഖ്യാനത്തിനാണ്, അധികാരപരിധി എടുത്തുകളയുന്നതിനേക്കാൾ മുൻഗണന നൽകേണ്ടതെന്ന് സുപ്രീം കോടതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. താഴെ പറയുന്നവ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടു:

"46. ... മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ തനതായ സ്വഭാവം, നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരമുള്ള അതിന്റെ വിപുലമായ അധികാരങ്ങൾ, അതുപോലെ ഷെഡ്യൂളിൽ ഉൾപ്പെട്ട നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ, ഇവയെല്ലാം ഒന്നിച്ച് ട്രൈബ്യൂണലിന് ഫലപ്രദമായ അധികാരം നൽകുന്നതിന് അനുകൂലമായ രീതിയിൽ ഈ വ്യവസ്ഥകളെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതാണ് കൂടുതൽ സ്വീകാര്യമായ ഏക നിലപാടെന്നതിൽ സംശയമില്ല. അധികാരപരിധി നൽകുന്നതിന് അനുകൂലമായ വ്യാഖ്യാനത്തിനാണ്, അധികാരപരിധി എടുത്തുകളയുന്നതിനേക്കാൾ മുൻഗണന നൽകേണ്ടത്."

21.4 ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ.ജി.ടി.) അധികാരങ്ങൾക്ക് ഇത്രയും വിപുലമായ രൂപരേഖയുള്ളതിനാൽ, രാജീവ് സൂരി **v** ഡി.ഡി.എ.[16] എന്ന കേസിലെ വിശദീകരണം എൻ.ജി.ടി.-യുടെ സുവോ മോട്ടോ (സ്വമേധയാ) അധികാരങ്ങളെ ചുരുക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നില്ല. രാജീവ് സൂരി കേസിലെ തത്വത്തിന്റെ

16 2021 എസ് സി സി ഓൺലൈൻ എസ് സി 7.

പ്രത്യാഘാതം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി, അത് 'മെറിറ്റ്സ് റിവ്യൂ' (യോഗ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പുനഃപരിശോധന) എന്ന പ്രത്യേക പശ്ചാത്തലത്തിലും എൻ.ജി.ടി. അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക അധികാരപരിധി ലംഘിക്കുന്നതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലുമായിരുന്നു എന്ന് ശ്രദ്ധിക്കണം. അതുകൊണ്ടാണ്, ജസ്റ്റിസ് എ.എം. ഖാൻവിൽക്കർ ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചത്:

"503. അവശിഷ്ടസ്വഭാവമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് അന്തർലീനമായ അധികാരങ്ങളുള്ള ഒരു സമ്പൂർണ്ണ സ്ഥാപനമല്ല എൻ.ജി.ടി. അത്, പരിഗണനയ്ക്കായി വരുന്ന പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങളിൽ പരിമിതമായ അധികാരപരിധി മാത്രമുള്ള ഒരു നിയമപരമായ സ്ഥാപനമാണ്. അതിന്റെ മുന്നിലുള്ള ഒരു കേസിൽ, മൗലികാവകാശ ലംഘനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകളിൽ നേരിട്ട് തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാൻ എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് കഴിയില്ല, കൂടാതെ ഒരു പരിസ്ഥിതി അനുമതി (ഇ സി) നൽകുന്നതിനെതിരായ അപ്പീലിന്റെ വ്യാപ്തിയെ ഒരു വിഷയത്തിന്റെ അതിരുകൾ മറികടക്കുമ്പോൾ, ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ യോഗ്യതാ പുനഃപരിശോധന നിയമം അതിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിയ അധികാരപരിധിയുടെ വ്യാപ്തിക്കപ്പുറത്തേക്ക് പോകാൻ പാടില്ല."

21.5. അതുകൊണ്ട്, ഇവിടെ മുന്നോട്ട് വെച്ച കാഴ്ചപ്പാടിന് രാജീവ് സൂരി കേസിലെ തത്വം (ഉദ്ധരിച്ച അളവിൽ) വിരുദ്ധമല്ല, കാരണം ഈ വിശദീകരണം എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് അവശേഷിക്കുന്ന സ്വഭാവമുള്ള അന്തർലീനമായ അധികാരം നൽകാൻ അനുവദിക്കുന്നില്ല. നിയമപ്രകാരം നിർവചിക്കപ്പെട്ട അതിന്റെ മേഖലയിൽ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പങ്ക് വ്യക്തമായി തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയും.

21.6. വിപുലമായ ധർമ്മങ്ങളുള്ള ഒരു വിദഗ്ധ സമിതിയുടെ ആവശ്യകതയും അതിനു പിന്നിലെ പ്രചോദന സ്രോതസ്സുകളും ആന്ധ്രാപ്രദേശ് പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് **v** പ്രൊഫ. എം. വി. നായിഡു **(റിട്ട.)** മറ്റ് ആളുകൾ[17] എന്ന കേസിൽ വിശദീകരിക്കുകയുണ്ടായി. അതിൽ, ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിനുവേണ്ടി സംസാരിച്ച ജസ്റ്റിസ് എം. ജഗന്നാഥ റാവു ഓസ്ട്രേലിയയിലെ സമാനമായ ഒരു കോടതിയേക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുകയും താഴെക്കൊടുക്കുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു:

"ഓസ്ട്രേലിയയിൽ 1980-ൽ സ്ഥാപിച്ച ന്യൂ സൗത്ത് വെയിൽസിലെ ലാൻഡ് ആൻഡ് എൻവയോൺമെന്റ് കോർട്ട് ഒരു മാതൃകയാക്കാവുന്നതാണ്. ഇത് ഉയർന്ന അധികാരപരിധിയുള്ള ഒരു കോടതിയാണ്, നാല് ജഡ്ജിമാരും ഒമ്പത് സാങ്കേതിക, അനുരഞ്ജന അസ്സസ്സർമാരും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇതിന്റെ അധികാരപരിധി അപ്പീൽ, ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ, എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് (നടപ്പാക്കൽ) ധർമ്മങ്ങൾ എന്നിവ സംയോജിപ്പിക്കുന്നു. പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങളിൽ ഇത്തരമൊരു ഘടന ആവശ്യവും മാതൃകാപരവുമാണെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം."

ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, തുടക്കം മുതൽക്കേ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പങ്ക് ഒരു വഴക്കിന്റെ സ്വഭാവത്തിലുള്ള കേവലം തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ മാത്രമല്ല, മറിച്ച് പ്രതിരോധപരവും, മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതും അല്ലെങ്കിൽ പരിഹാരപരവുമായ തുല്യ പ്രാധാന്യമുള്ള പങ്കുകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതും ആയിരുന്നു. അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക അധികാരപരിധിയിൽ പൂർണ്ണ

17 (1999) 2 എസ് സി സി 718

നീതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് വിപുലമായ അധികാരങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിലായിരുന്നു എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പ്രവർത്തനപരമായ ശേഷി ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്.

VII. മറ്റ് ട്രൈബ്യൂണലുകളിൽ നിന്നുള്ള ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ **(എൻ.ജി.ടി.)** തനിമ

22.1 വിവിധ ട്രൈബ്യൂണലുകൾ അവയുടെ നിർദ്ദിഷ്ട മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് നാം കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അവ പ്രവർത്തിക്കാൻ രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിട്ടുള്ള രീതികളിൽ വ്യത്യാസങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. നിയമപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകളെ നാല് ഉപവിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിച്ചിട്ടുണ്ട്: അനുച്ഛേദം **323** എ –ക്ക് കീഴിലുള്ള ഭരണപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകൾ; അനുച്ഛേദം **323** ബി –ക്ക് കീഴിലുള്ള ട്രൈബ്യൂണലുകൾ; പ്രത്യേക മേഖല ട്രൈബ്യൂണലുകൾ; കൂടാതെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായി, അനുച്ഛേദം **21**–ലെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ട്രൈബ്യൂണലുകൾ. ഇതിനകം സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ കർത്തവ്യങ്ങൾ ഇതിനെ നാലാമത്തെ വിഭാഗത്തിന്റെ പരിധിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നു, ഇത് നിയമം നിർവചിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ കൂടുതൽ വിപുലമായ അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിന് നിർബന്ധിതമായ ഒരു സാധ്യത സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

22.2 സാഹചര്യം ആവശ്യപ്പെടുന്നതിനനുസരിച്ച് വിവിധ റോളുകളിലേക്ക് കടന്നുചെല്ലാൻ കഴിയുന്ന, ന്യായമായും ക്രിയാത്മകവും പ്രതികരണശേഷിയുള്ളതുമായ ഒരു സ്ഥാപനം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ലക്ഷ്യം. എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പ്രത്യേകവും തനിമയാർന്നതുമായ പങ്കിനെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകൊണ്ട്, സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് മേഘാലയ **v** ഓൾ ഡിമാസ

സ്റ്റുഡന്റ്സ് യൂണിയൻ[18] എന്ന കേസിൽ ജസ്റ്റിസ് അശോക് ഭൂഷൺ ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"163. പ്രസ്തുത അധികാരം നൽകിയിരിക്കുന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം അധികം അന്വേഷിക്കേണ്ടതില്ല. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം, 2010-ന്റെ ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്നതിനായി, ഒരു പ്രത്യേക കേസിൽ നീതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് വിപുലമായ അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കുകയും വിപുലമായ അധികാരങ്ങൾ കൈവശം വെക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതിക്ക് അവകാശമുള്ളവരുടെ പ്രയോജനത്തിനായിട്ടാണ് ഈ അധികാരം നൽകിയിരിക്കുന്നത്, ഈ അവകാശം ട്രൈബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ അവർ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ട്രൈബ്യൂണലിന് നൽകിയിട്ടുള്ള അധികാരം, ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി ആ അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാനുള്ള കടമയോട് ചേർന്നുള്ളതാണ്. ഈ വിഷയത്തിൽ, ഒരു കാര്യം ചെയ്യാൻ ഒരു അധികാരിക്ക് അധികാരം നൽകുന്ന വ്യവസ്ഥ പരിശോധിച്ച ഈ കോടതിയുടെ **എൽ. ഹൃദയ് നാരായൺ v സി.ഐ.ടി.** [L. ഹൃദയ് നരേൻ v. സി ഐ ടി , (1970) 2 എസ് സി സി 355] എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായം ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നു. ഈ കോടതി 14-ാം ഖണ്ഡികയിൽ സ്ഥാപിച്ചത് ഇതാണ്: (എസ് സി സി പേജ് 359)

"14. ഇന്ത്യൻ ആദായനികുതി നിയമം, 1922-ലെ അനുച്ഛേദം **35** പ്രകാരം, ആദായനികുതി ഓഫീസറുടെ അധികാരപരിധി വിവേചനാധികാരമുള്ളതാണെന്ന് ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. അതുവഴി, തെറ്റ് തിരുത്താനുള്ള അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനോ

18 (2019) 8 എസ് സി സി 177

പ്രയോഗിക്കാതിരിക്കാനോ ആദായനികുതി ഓഫീസർക്ക് വിവേചനാധികാരമുണ്ടെന്ന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ആ കാഴ്ചപ്പാട് കോടതിയുടെ വിധിയനുസരിച്ച് തെറ്റാണ്. രേഖകളിൽ നിന്ന് വ്യക്തമായ ഏത് തെറ്റും കമ്മീഷണർക്കോ അപ്പലേറ്റ് അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർക്കോ ആദായനികുതി ഓഫീസർക്കോ തിരുത്താമെന്ന് അനുച്ഛേദം **35** നിയമമാക്കുന്നു. ഒരു പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിൽ ഒരു കാര്യം ചെയ്യാൻ ഒരു പൊതു ഉദ്യോഗസ്ഥന് ഒരു നിയമം അധികാരം നൽകുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, താൽപ്പര്യമുള്ള ഒരു കക്ഷി, അപേക്ഷിക്കാൻ അവകാശമുള്ളയാൾ, അതിനായി നീങ്ങുകയും അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നുവെന്ന് കാണിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, കേസിന് അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ തന്റെ അധികാരം പ്രയോഗിക്കാൻ അയാൾ നിർബന്ധിതനാണ്. നിയമത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ പ്രാഥമികമായി അധികാരപ്പെടുത്തുന്നവയാണെങ്കിൽ പോലും, ഒരു പൗരന്റെ പൊതുവായതോ സ്വകാര്യമായതോ ആയ ഒരു അവകാശം നടപ്പിലാക്കാൻ നൽകിയിട്ടുള്ള അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനുള്ള കടമ കോടതികൾ എളുപ്പത്തിൽ അനുമാനിക്കും."

22.3 മറ്റ് ട്രൈബ്യൂണലുകളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പങ്കിനെക്കുറിച്ച് പ്രതിഫലിച്ചുകൊണ്ട്, ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചത്, ഈ ഫോറം, നിയമം അതിന് നൽകിയിട്ടുള്ള "വിശാലമായ അധികാരപരിധി" യും "വിശാലമായ അധികാരശ്രേണി" യും പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ നീതി നടപ്പാക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണ് എന്നാണ്.

23. അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനിടയിൽ, എൻ.ജി.ടി. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പുരോഗമനപരമായ ട്രൈബ്യൂണലുകളിൽ ഒന്നായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഈ

നീതിന്യായപരമായ മുന്നേറ്റം, വിപുലമായ അധികാരങ്ങളുള്ള ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച രാജ്യങ്ങളുടെ താരതമ്യേന പ്രത്യേക ഗ്രൂപ്പിൽ പ്രവേശിക്കാൻ നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ കെൽപ്പുള്ളതാക്കി. എൻ.ജി.ടി. ആഗോളതലത്തിൽ എങ്ങനെയാണ് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ, ഓസ്ട്രേലിയയിലെ ന്യൂ സൗത്ത് വെയിൽസിലെ ലാൻഡ് ആൻഡ് എൻവയോൺമെന്റ് കോർട്ടിലെ ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ബ്രയാൻ പ്രെസ്റ്റണ്റെ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ നമുക്ക് പ്രയോജനകരമായി ഉപയോഗിക്കാം:

"നീതിയിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം ഉറപ്പാക്കുക, നിയമവാഴ്ച ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുക, നല്ല ഭരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രത്യേക കോടതിക്ക് ഉദാഹരണമാണ് എൻ.ജി.ടി."[19]

VIII. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ **(**എൻ.ജി.ടി.**)** തനതായ പങ്ക്

24.1 എൻ.ജി.ടി. അതിൻറേതായ തരത്തിലുള്ള ഒരു ഫോറം ആയതിനാൽ, സ്ഥാപനത്തിനായി ഒരു സൂയി ജനറിസ് **(**തനതായ **)** പങ്ക് എന്ന ആശയം പരിഗണിക്കാൻ നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. പരമജിത് കൗർ **v** സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് പഞ്ചാബ്[20] എന്ന കേസിൽ സൂയി ജനറിസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഘടന വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ, ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിനുവേണ്ടി ജസ്റ്റിസ് എസ്. സഗീർ അഹമ്മദ് ഇപ്രകാരം സംസാരിച്ചു:

19 ഗിൽ, ജി. . (2020). ഇന്ത്യയിലെ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ അധികാരപ്പോരാട്ടങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: ഉയർച്ചയും തകർച്ചയും**?** . ഏഷ്യൻ ജേണൽ ഓഫ് ലോ ആൻഡ് സൊസൈറ്റി , 7(1), 85–126.

20 (1999) 2 എസ്.സി.സി 131

"14. അന്താരാഷ്ട്ര നിയമത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി സൂയി ജനറിസ് എന്ന ആശയം പലപ്പോഴും പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. കരാറിലേർപ്പെട്ട രാജ്യങ്ങൾ രൂപീകരിച്ച കൺവെൻഷനുകൾ ഏതെങ്കിലും പ്രദേശങ്ങളെയോ ഏതെങ്കിലും വിഷയങ്ങളെയോ ഉൾക്കൊള്ളുന്നില്ലെങ്കിൽ, ആ തർക്കത്തിൽ മധ്യസ്ഥത വഹിക്കാൻ അധികാരം ഏൽപ്പിച്ച ബോഡി സൂയി ജനറിസ് ആയി, അതായത്, ഏതെങ്കിലും നിയമത്തിന് കീഴിലല്ലാതെ സ്വയം പ്രവർത്തിക്കുന്നു."

24.2 ഡി.ജി. എൻ.എച്ച്.എ.ഐ. **v** ആം ആദ്മി ലോകുഞ്ച് [21]എന്ന കേസിൽ എൻ.ജി.ടി.-യുടെ സൂയി ജനറിസ് പങ്കിനെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ജസ്റ്റിസ് എസ്. രവീന്ദ്ര ഭട്ട് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു:

"38. വകുപ്പുകൾ **14, 15**, കൂടാതെ ഷെഡ്യൂളുകളും സംയുക്തമായി വായിക്കുമ്പോൾ, ആദ്യ ഷെഡ്യൂളിൽ ലിസ്റ്റ് ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും നിയമങ്ങളുടെ ലംഘനത്തിന്റെ ഫലമായി (അതായത്, മലിനീകരണമോ അപകടകരമായ അവസ്ഥകളോ കാരണം സംഭവിച്ച ദോഷം) ഉണ്ടാകുന്ന കേസുകളിൽ, എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയോ പുനഃസ്ഥാപിക്കാനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയോ പോലുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനും, തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാനും, കൈകാര്യം ചെയ്യാനും പരിമിതമായ അധികാരപരിധി മാത്രമേ ഉള്ളൂ എന്ന് അനുമാനിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും, ആ വ്യാഖ്യാനം ഈ കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ന്യായീകരിക്കപ്പെടുന്നില്ല."

21 2020 എസ്.സി.സി ഓൺലൈൻ എസ്.സി 572

"76. വകുപ്പ് **15 (1) (ബി) (സി)** എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള എൻ.ജി.ടി.-യുടെ അധികാരവും അധികാരപരിധിയും, ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട പ്രവൃത്തി നടക്കുന്നതിന് മുമ്പോ, സംഭവം നടക്കുന്നതിന് മുമ്പോ പരിസ്ഥിതിയെ അതേ അവസ്ഥയിലേക്ക് പുനഃസ്ഥാപിക്കുക എന്ന അർത്ഥത്തിലുള്ള പുനഃസ്ഥാപനപരമല്ല. എൻ.ജി.ടി.-യുടെ അധികാരപരിധി ഒരു അർത്ഥത്തിൽ, അതിന്റെ അധികാരങ്ങൾ പ്രതിഫലനാത്മകമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഒരു പരിഹാരപരമായ അധികാരപരിധിയാണ്. മറ്റൊരു അർത്ഥത്തിൽ, ദുരുപയോഗപരമായ പ്രവൃത്തിയുടെ സ്വഭാവത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, അതിന്റെ അധികാരങ്ങൾ പ്രതിരോധപരവും ആകാം."

"77. റെഗുലേറ്ററി ബോഡികളുടെ ഉത്തരവുകൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും മേലുള്ള അപ്പീൽ അധികാരപരിധിയും (വകുപ്പ് **16** പ്രകാരം), എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ **14, 15, 17** എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള അസ്സൽ അധികാരപരിധിയും പ്രയോഗിക്കുന്ന ഒരു അർദ്ധ-ജൂഡീഷ്യൽ സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ, ട്രൈബ്യൂണൽ അതിന്റെ മുമ്പാകെ വരുന്ന കേസുകളെയും അപേക്ഷകളെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഒരു വിദഗ്ദ്ധ റെഗുലേറ്ററി സ്ഥാപനമാണ്. അതിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ സാങ്കേതികമായി യോഗ്യതയുള്ളവരും അനുഭവസമ്പന്നരുമായ അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. അത് പ്രയോഗിക്കുന്ന അധികാരങ്ങളും അത് സാധ്യതയോടെ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കഴിയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും, അതിന്റെ മുമ്പിലുള്ളവരെ മാത്രമല്ല, അഭിപ്രായങ്ങൾ കേട്ടതിന് ശേഷം, പരിസ്ഥിതിയെ ബാധിക്കുന്ന സംഭവങ്ങൾ ഭാവിയിൽ ഉണ്ടാകുന്നത് തടയാൻ പൊതുവായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന സംസ്ഥാന ഏജൻസികളെയും സംസ്ഥാന വകുപ്പുകളെയും ബാധിക്കുന്നു."

24.3 ആ കേസിൽ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പരിമിതമായ അധികാരപരിധിക്കുവേണ്ടിയുള്ള വാദത്തെ ഈ കോടതി തള്ളിക്കളയുകയും, ഖണ്ഡിക **76**-ൽ എൻ.ജി.ടി.-യിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ള അധികാരങ്ങൾ പ്രതിഫലനാത്മകവും പ്രതിരോധപരവും ആണെന്ന് ഉചിതമായി നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു, കൂടാതെ എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പങ്ക് ഖണ്ഡിക **77**-ൽ ഒരു "വിദഗ്ധ റെഗുലേറ്ററി സ്ഥാപനം" ആയി അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു, ഇത് നിയമപരമായ ചട്ടക്കൂടിനുള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് പൊതുവായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പോലും നൽകാൻ കഴിവുള്ളതാണ്.

24.4 മുകളിലുള്ള ചർച്ച, ഒരു സിവിൽ കോടതിക്ക് തുല്യമായ ഒരു പകരക്കാരൻ എന്ന നിലയിൽ മാത്രമല്ല, അതിലും പ്രധാനമായി ഹൈക്കോടതികളിൽ നിന്നും സുപ്രീം കോടതിയിൽ നിന്നുമുള്ള പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ കേസുകളും ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത ഒരു പ്രത്യേക ഫോറമാണ് എൻ.ജി.ടി. എന്ന് നമ്മെ പറയാൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. എൻ.ജി.ടി.-യിലേക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ട പല കേസുകളും ഉന്നത കോടതികളിൽ നിന്നാണ് ഉത്ഭവിച്ചത്, അതിനാൽ സുവോ മോട്ടോ നടപടികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സമാനമായ അധികാരവും എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് ലഭ്യമായിരിക്കണം എന്ന് അനുമാനിക്കുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും.

24.5 പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേകവും സർവ്വവ്യാപിയുമായ അധികാരപരിധിയോടുകൂടിയ സൂയി ജനറിസ് സ്വഭാവമുള്ള ഒരു ട്രൈബ്യൂണലാണ് എൻ.ജി.ടി. ഒരു അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റി എന്ന നിലയിലുള്ള അതിന്റെ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ പങ്കിന് പുറമെ, ഒരു മേൽനോട്ട സമിതിയുടെ പങ്ക് നിർവഹിക്കാനും പരിസ്ഥിതിയുമായി

ബന്ധപ്പെട്ട ഗൗരവമായ ചോദ്യങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കാനും ചുമതല നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ബഹുമുഖമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വൈദഗ്ധ്യമുള്ള ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥാപനത്തിന്റെ ആവശ്യകത, പാരിസ്ഥിതിക നീതിക്കായി ഒരു സർവ്വതല സ്പർശിയായ ചട്ടക്കൂട് അനുവദിക്കുന്നു. വർധിച്ചു വരുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യാൻ ആവശ്യമായേക്കാവുന്ന സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യത്തിന് അതിന്റെ ഫലപ്രദമായ പ്രയോഗത്തിനായി തീർച്ചയായും ഒരു സൗകര്യപ്രദമായ സ്ഥാപന സംവിധാനം ആവശ്യമാണ്.

IX. സ്വയം-പ്രവർത്തനക്ഷമതയുള്ള അധികാരി

25.1 എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് വേണ്ടി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ബഹുമുഖമായ പങ്കും നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് നൽകേണ്ട ഉദ്ദേശ്യാധിഷ്ഠിത വ്യാഖ്യാനവും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, അതിന്റെ മേഖലയിലുള്ള എല്ലാ ആവശ്യമായ ധർമ്മങ്ങളും പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കാനുള്ള സംവിധാനം എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് ഉണ്ടെന്ന് കരുതുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും. താഴെക്കൊടുക്കുന്ന ചർച്ചയിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നതുപോലെ, അതിന്റെ കർത്തവ്യം ഫലപ്രദമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് വിഷയങ്ങളിൽ സ്വമേധയാ കേസ് എടുക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം തീർച്ചയായും അതിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കണം.

25.2 ഈ ഭാഗത്തിന്റെ വിശകലനം **എൻ.ജി.ടി.** നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **14**-ൽ നിന്ന് ആരംഭിക്കണം, ഇത് വളരെ പ്രാധാന്യമുള്ളതായതിനാൽ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു:

"**14.** തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കാൻ ട്രൈബ്യൂണലിനുള്ള അധികാരം.-

**(1) പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു ഗൗരവമായ ചോദ്യം (പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും നിയമപരമായ അവകാശം നടപ്പാക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ) ഉൾപ്പെടുന്ന എല്ലാ സിവിൽ കേസുകളിലും ട്രൈബ്യൂണലിന് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും, അത്തരം ചോദ്യം ഷെഡ്യൂൾ I-ൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്നതായിരിക്കണം.

(2) ഉപവകുപ്പ് **(1)**-ൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്ന തർക്കങ്ങൾ ട്രൈബ്യൂണൽ കേൾക്കുകയും അത്തരം തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കുകയും അതിൽ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(3) ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള തർക്കത്തിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാനുള്ള അപേക്ഷ, അത്തരം തർക്കത്തിന് കാരണമായ വിഷയം ആദ്യമായി ഉണ്ടായ തീയതി മുതൽ ആറ് മാസത്തിനുള്ളിൽ സമർപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ ട്രൈബ്യൂണൽ അത് പരിഗണിക്കുന്നതല്ല: എന്നാൽ, നിശ്ചിത കാലയളവിനുള്ളിൽ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തടസ്സപ്പെടുത്തിയത് മതിയായ കാരണത്താലാണെന്ന് ട്രൈബ്യൂണലിന് ബോധ്യമായാൽ, അറുപത് ദിവസത്തിൽ കൂടാത്ത ഒരു അധിക കാലയളവിനുള്ളിൽ അത് സമർപ്പിക്കാൻ അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്."

25.3 എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **14 (1)** അധികാരപരിധിയെക്കുറിച്ചാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്, ഈ അധികാരപരിധി വ്യവസ്ഥയിൽ എൻ.ജി.ടി. പ്രവർത്തിച്ചു തുടങ്ങുന്നതിന് ഒരു പ്രയുക്തത ആവശ്യമാണെന്ന് വ്യക്തമായി പറയുന്നില്ല. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ (എൻ.ജി.ടി.) അധികാരപരിധിയും ശക്തിയും സജീവമാകുന്നത് വകുപ്പ് **14**

(1)-ലെ മൂന്ന് മുൻവ്യവസ്ഥകൾ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ആണ്: അതായത്, സിവിൽ കേസുകൾ; പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഗൗരവമായ ചോദ്യങ്ങളുടെ ഉൾപ്പെടുത്തൽ; കൂടാതെ ഷെഡ്യൂൾ I-ലെ നിയമങ്ങൾ നടപ്പാക്കൽ എന്നിവയാണവ. ഈ സുപ്രധാന കാര്യങ്ങളിൽ, ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന കക്ഷിയോ താൽപ്പര്യമുള്ള കക്ഷിയോ മാത്രം എൻ.ജി.ടി.-യെ പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ അധികാരപ്രയോഗം ഒരു അപേക്ഷ ലഭിക്കുന്നതിൽ മാത്രം പരിമിതപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് നിഗമനം ചെയ്യുന്നത് യുക്തിസഹമാണ്. പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഗൗരവമായ ചോദ്യങ്ങൾ ഉയരുകയും, വിഷയം സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ളതായിരിക്കുകയും, അത് നിയമത്തിലെ ഷെഡ്യൂൾ I-ലെ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതായിരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, നമ്മുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് ഒരു അപേക്ഷയുടെ അഭാവത്തിൽ പോലും, ദോഷം പരിഹരിക്കുന്നതിനോ തടയുന്നതിനോ വേണ്ടി സ്വയം പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കാൻ കഴിയും.

25.4 അതേ മനോഭാവത്തിൽ, വകുപ്പ് **14 (1)** ഒരു തനതായ സവിശേഷതയായി നിലകൊള്ളുന്നുവെന്നും, അതിന്റെ തുടർന്നുള്ള ഉപവകുപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തന സംവിധാനത്താൽ ചുരുക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്നുമുള്ള വാദങ്ങളിൽ കഴമ്പുണ്ട് . വകുപ്പ് **14**-ലെ ഉപവകുപ്പ് **(2)** ഒരു അനുബന്ധമായി) പ്രവർത്തിക്കുകയും, വകുപ്പ് **14 (1)**-ൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരു തർക്കം ഉടലെടുക്കുമ്പോൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരികയും ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെ, അതിനുശേഷമുള്ള ഉപവകുപ്പ് **(3)**, എൻ.ജി.ടി.-യെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുമ്പോൾ അപേക്ഷകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാലഹരണ പരിധിയെ

പരാമർശിക്കുന്നു. തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ ഉൾപ്പെടുമ്പോൾ, വകുപ്പ് **14 (2)** പ്രകാരമുള്ള തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ ധർമ്മം പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നു. എൻ.ജി.ടി.-യുടെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമുള്ള ഒരു കേസാണെങ്കിലോ, അല്ലെങ്കിൽ ചില അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങൾ നേരിടാൻ തീരുമാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന ഒരു സാഹചര്യമാണെങ്കിലോ, വകുപ്പ് **14 (1)** പ്രകാരമുള്ള ധർമ്മങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാം, അതിൽ ഒരു ഔപചാരികമായ അപേക്ഷയോ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ പ്രക്രിയയോ ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടതില്ല. എന്നിരുന്നാലും, പിന്നീടുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ സമാനമായ രീതിയിൽ പ്രവർത്തിച്ചേക്കില്ല. അതിനാൽ, വകുപ്പ് **14 (1)** പ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും എൻ.ജി.ടി.-യുടെ ആ വിശാലമായ പ്രവർത്തന മണ്ഡലവും നിയന്ത്രണമില്ലാതെ നിർവ്വഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം.

25.5 അധികാരപരിധി, ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ, നഷ്ടപരിഹാരം നൽകൽ, പുനഃപരിശോധന എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് പ്രസക്തമായ വ്യവസ്ഥകൾക്ക്, എൻ.ജി.ടി. ആവശ്യമായ ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിന് അപേക്ഷയോ അപ്പീലോ ആവശ്യമില്ല. എൻ.ജി.ടി. ഈ നിർണ്ണായക അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതിൽ നിന്ന്, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ നടപടികൾ/ഉത്തരവുകൾക്ക് എല്ലായ്പ്പോഴും അപേക്ഷയോ അപ്പീലോ ഉൾപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്ന് യുക്തിസഹമായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അങ്ങനെയല്ല എന്ന് വാദിക്കുന്നത് അതിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി കുറയ്ക്കുക മാത്രമല്ല, ഈ ഫോറത്തിന് നൽകിയിട്ടുള്ള നിയമപരമായ ഉത്തരവിനെ പരാജയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.

25.6 തർക്കമുള്ള കേസുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടി. "അവാർഡ്"-ഉം "ഉത്തരവും" പുറപ്പെടുവിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണ്, കൂടാതെ നിയമത്തിൽ "തീരുമാനം" എന്ന വാക്ക് ആവർത്തിച്ച് ഉപയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട് എന്നത് ഓർമ്മയിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടത് പ്രസക്തമാണ്. അതിനാൽ, നിയമ കമ്മീഷൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ഡി.ജി., എൻ.എച്ച്.എ.ഐ. **(**മേല്വദ്ധരിച്ചത്**)** അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തതുപോലെ, തർക്കസ്വഭാവമില്ലാത്ത അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷണാത്മക രീതിയിൽ എൻ.ജി.ടി.-യുമായി "തീരുമാനം" എന്ന വാക്കിനെ ബന്ധപ്പെടുത്തുന്നത് ഉചിതമാണ്.

25.7 അനുച്ഛേദം **21-**ലെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള കടമയെ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ഇടുങ്ങിയ പരിധിയിൽ ഒതുക്കി നിർത്താൻ കഴിയില്ല. പൊതുതാൽപര്യത്തിനായി, പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന സത്തയിലുള്ള അവകാശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി നടപടിക്രമപരമായ വ്യവസ്ഥകളെ അനുവദിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ഈ പ്രത്യേക ഫോറത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. അതിന്റെ മേഖലയിൽ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ, വൃത്തിയുള്ള പരിസ്ഥിതി എന്ന സത്തയിലുള്ള അവകാശം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി, ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ നടപടി ആരംഭിക്കാൻ എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് ഒരു പൊതു ഉത്തരവാദിത്തം നാം നൽകേണ്ടതുണ്ട്, കൂടാതെ നടപടിക്രമപരമായ നിയമം അതിന്റെ പ്രയോഗത്തിൽ തടസ്സമുണ്ടാക്കുന്നതാകരുത്. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് പഞ്ചാബ് **&** മറ്റൊരാൾ **v** ശ്യാംലാൽ മുരാരി **&** മറ്റൊരാൾ[22] എന്ന കേസിൽ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിനുവേണ്ടി

22 (1976) 1 എസ് സി സി 719

സംസാരിച്ച ജസ്റ്റിസ് വി.ആർ. കൃഷ്ണയ്യർ, സത്തയിലുള്ള അവകാശങ്ങൾക്ക് ശരിയായ മുൻഗണന നൽകുകയും സംക്ഷിപ്തമായി നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു:

"8. ...നടപടിക്രമപരമായ നിയമം ഒരു അതിക്രമകാരി ആകരുത്, മറിച്ച് ഒരു സേവകൻ ആയിരിക്കണം, നീതിക്ക് ഒരു തടസ്സമല്ല, ഒരു സഹായി ആയിരിക്കണം എന്ന് നാം എപ്പോഴും ഓർക്കണം. നടപടിക്രമപരമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സഹായിയാണ് , യജമാനത്തി അല്ല, നീതിന്യായ നിർവ്വഹണത്തിലെ ഒരു ലൂബ്രിക്കൻ്റാണ്, ഒരു പ്രതിരോധകമല്ല എന്ന് വിവേകപൂർവ്വം നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്."

25.8 എൻ.ജി.ടി.-യുടെ അധികാരത്തെയും ഉത്തരവാദിത്തത്തെയും കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുമ്പോൾ, പാരിസ്ഥിതിക ഭരണത്തിൻ്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്ന മൂന്ന് അടിസ്ഥാന അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്ന റിയോ പ്രഖ്യാപനത്തിലെ പ്രിൻസിപ്പിൾ **10** ശ്രദ്ധയിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്: അതായത്, വിവരങ്ങൾ അറിയാനുള്ള അവകാശം, പൊതു പങ്കാളിത്തത്തിനുള്ള അവകാശം, നീതി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം എന്നിവയാണവ. എന്നിരുന്നാലും, പൗരന്മാരുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്ന നിരക്ഷരത, സഞ്ചാരശേഷിയില്ലായ്മ, ദാരിദ്ര്യം, അല്ലെങ്കിൽ സാങ്കേതികപരമായ അറിവില്ലായ്മ എന്നിവ കാരണം നീതി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം പരിമിതപ്പെട്ടേക്കാം. മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവരും നിയമം ലംഘിക്കുന്നവരും നിയമങ്ങളെ മറികടക്കാൻ മതിയായ മാർഗ്ഗങ്ങളുള്ള ശക്തിയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ ആകാനുള്ള സാധ്യതയാണ് മറ്റൊരു പ്രതിരോധം. അതിനാൽ, വ്യക്തികൾക്ക് എല്ലായ്പ്പോഴും

ടൈബ്യൂണലിന്റെ വാതിലിൽ മുട്ടുന്നത് പ്രായോഗികമായെന്ന് വരില്ല, അത്തരം അടിയന്തിര ഘട്ടങ്ങളിൽ എൻ.ജി.ടി. പ്രവർത്തനരഹിതമാകരുത്.

X. മുൻകരുതൽ തത്വം

26.1 മുൻകരുതൽ തത്വത്തിന്റെ ഉത്ഭവം കണ്ടെത്തിക്കൊണ്ട്, സ്കോട്ട് ലാഫ്രാഞ്ചി തന്റെ പ്രബന്ധത്തിൽ,[23] അധികാരികളുടെ ക്രിയാത്മകമായ പങ്കിനെക്കുറിച്ച് താഴെക്കൊടുത്ത ഭാഗത്ത് വിശദീകരിക്കുന്നു: -

"പലരും വോർസോർഗെപ്രിൻസിപ്പ് (Vorsorgeprinzip) എന്ന ജർമ്മൻ ആശയമാണ് മുൻകരുതൽ തത്വത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ സൃഷ്ടിയായി കണക്കാക്കുന്നത്. കാരണം, 'പരിസ്ഥിതിക്ക് ഉണ്ടാകാവുന്ന ദോഷം ഒഴിവാക്കുന്നതിനുള്ള ദീർഘകാല ആസൂത്രണം, സമഗ്രമായ ഗവേഷണത്തിലൂടെ ആരോഗ്യത്തിനും പരിസ്ഥിതിക്കും ഉള്ള അപകടങ്ങൾ നേരത്തെ കണ്ടെത്തൽ, ദോഷകരമാണെന്നതിന്റെ നിർണ്ണായകമായ ശാസ്ത്രീയ തെളിവുകൾക്ക് മുൻകൂറായി പ്രവർത്തിക്കുക' എന്നിവയ്ക്ക് ഇത് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. വോർസോർഗെപ്രിൻസിപ്പിന്റെ ഈ മുൻകരുതൽപരമായ അടിത്തറ ഒരു 'കർമ്മ തത്വം' ആയിട്ടാണ് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. ഇത് പൊതു അധികാരികളെ, ജീവിതത്തിന്റെ പ്രകൃതിപരമായ അടിത്തറ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും, ഇപ്പോഴത്തെയും ഭാവിയിലെയും തലമുറകൾക്കായി ഭൗതിക ലോകം കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നതിനും ഉത്തരവാദികളാക്കുന്നു.

23 സ്കോട്ട് ലാഫ്രാഞ്ചി, മുൻകരുതൽ തത്വത്തിന്റെ നിലവിലുള്ള ആഗോള വികസനത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു സർവ്വേ: ഉയർന്നുവരുന്ന ഒരു പാരിസ്ഥിതിക മാനേജ്മെന്റ് ഉപകരണത്തിന്റെ പരിണാമം 32 ബി.സി. എൻവയോൺമെന്റൽ അഫയേഴ്സ് ലോ റിവ്യൂ 679 (2005).

കൂടാതെ 'എല്ലാ ജനാധിപത്യ, ഉപഭോഗാധിഷ്ഠിത സമൂഹങ്ങളിലും അന്തർലീനമായ ഹ്രസ്വകാല കാഴ്ചപ്പാടിനെ ചെറുക്കാൻ ഇത് ഉപയോഗിക്കാം.'"

26.2 മുൻകരുതൽ തത്വത്തിന്റെ ഉത്ഭവം തന്നെ, സ്ഥാപനങ്ങളെ പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകൾക്കും പ്രതിവിധിക്കുമായി പ്രാഥമികമായി ഉത്തരവാദികളാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനപരമായ കടമയിൽ അധിഷ്ഠിതമാണ്.

26.3 നേരത്തെ കണ്ടതുപോലെ, "ഉത്തരവ്" , "അവാർഡ്" എന്നിവ കൂടാതെ "തീരുമാനം" എന്ന പദം ഉൾപ്പെടുന്ന എൻ.ജി.ടി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് **20**, 'മുൻകരുതൽ തത്വം' പ്രയോഗിക്കാനും ട്രൈബ്യൂണലിനോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. പ്രസക്തമായ ഈ നിയമപരമായ നിർബന്ധം താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു: -

"**20.** ട്രൈബ്യൂണൽ ചില തത്വങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കണം.– , സുസ്ഥിര വികസന തത്വങ്ങൾ, മുൻകരുതൽ തത്വം, മലിനീകരണത്തിന് പിഴ ഒടുക്കേണ്ട തത്വം എന്നിവ ട്രൈബ്യൂണൽ ഏതെങ്കിലും ഉത്തരവോ, തീരുമാനമോ, അവാർഡോ പുറപ്പെടുവിക്കുമ്പോൾ പ്രയോഗിക്കേണ്ടതാണ്."

26.4 മേൽപറഞ്ഞ തത്വം ഏറ്റവും വിശാലമായ വ്യാപ്തിയിൽ ബാധകമാക്കണം. ഇത് തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി മാത്രമല്ല, "പരിസ്ഥിതിയുടെ തകർച്ചയുടെ കാരണങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി കാണാനും, തടയാനും, ആക്രമിക്കാനും"[24] സർക്കാർ അധികാരികളോ മലിനീകരണക്കാരോ പരാജയപ്പെടുമ്പോൾ അവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മറ്റ്

24 വെല്ലൂർ സിറ്റിസൺസ് (സുപ്രാ), എസ്. ജഗന്നാഥൻ **v**. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (1997) 2 എസ്.സി.സി 87, കർണാടക ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഏരിയാസ് ഡെവലപ്മെൻറ് ബോർഡ് **v**. സി. കെഞ്ചപ്പയും മറ്റുള്ളവരും (2006) 6 എസ്.സി.സി 371.

'തീരുമാനങ്ങൾക്കോ' 'ഉത്തരവുകൾക്കോ' വേണ്ടിയും ഇത് പ്രയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. അതിനാൽ, രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ ഊന്നിപ്പറയേണ്ടതുണ്ട്: അതായത്, പ്രതിരോധപരവും സംരക്ഷണപരവുമായ നടപടികൾ ടൈബ്യൂണൽ തന്നെ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്, അതുപോലെ പാരിസ്ഥിതിക താൽപ്പര്യങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുന്നതിന് സർക്കാർ, സ്വകാര്യ അധികാരികളെ ഉത്തരവാദികളാക്കുകയും വേണം. അതിനാൽ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ അധികാരങ്ങൾക്ക് ഇടുങ്ങിയ വ്യാഖ്യാനം ഒഴിവാക്കുകയും, പകരം പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിൽ ഫോറത്തിന്റെ അധികാരം പൂർണ്ണമായി പ്രവഹിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്ന ഒന്ന് സ്വീകരിക്കുകയും വേണം.

26.5 ടൈബ്യൂണൽ എപ്പോഴും ജാഗ്രതുകരായി ഇരിക്കണം എന്നത് കേവലം വാചാടോപം മാത്രമല്ല, പാരിസ്ഥിതിക അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ വേഗത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ട ഒരു പ്രധാന നിയമപരമായ ബാധ്യത അതിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. നിയമപരമായ അവ്യക്തതകൾ പരിഹരിക്കുക മാത്രമല്ല, തർക്കസ്വഭാവമുള്ളതും അല്ലാത്തതുമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് യുക്തിസഹവും നീതിയുക്തവുമായ ഒരു തീർപ്പിൽ എത്തുക എന്ന ഉത്തരവാദിത്തവും ഇതിനുണ്ട്. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ, യുണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ് സുപ്രീം കോടതിയിലെ ജസ്റ്റിസ് ബെഞ്ചമിൻ കാർഡോസോ തന്റെ വിഖ്യാത പ്രബന്ധമായ 'ദി നേച്ചർ ഓഫ് ദി ജൂഡീഷ്യൽ പ്രോസസ്' എന്ന കൃതിയിൽ പറഞ്ഞത് ഇവിടെ ഉചിതമായി ഉദ്ധരിക്കാം :

"കോഡുകളും നിയമങ്ങളും ന്യായാധിപനെ അപ്രസക്തൻ ആക്കുകയോ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജോലി കേവലം യാന്ത്രികമാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല എന്നത് സത്യമാണ്. നികത്തപ്പെടേണ്ട

വിടവുകളുണ്ട്. നീങ്ങാത്ത സംശയങ്ങളും അവ്യക്തതകളുമുണ്ട്. ഒഴിവാക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ പോലും ദുരിതങ്ങളും തെറ്റുകളും ലഘൂകരിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്."

മേൽപറഞ്ഞത്, ഒരു സൂയി ജനറിസ് സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ എൻ.ജി.ടി.-യുടെ മുൻകരുതൽപരമായ ധർമ്മങ്ങളിലേക്കുള്ള ഒരു സൂചന നൽകിയേക്കാം.

XI. പാരിസ്ഥിതിക നീതിയും പാരിസ്ഥിതിക സമത്വവും

27.1 പാരിസ്ഥിതിക നീതിയുടെയും സമത്വത്തിന്റെയും ഈ ആശയപരമായ ചട്ടക്കൂടുകൾ, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയും അതിന്റെ പ്രവർത്തനവും തീരുമാനങ്ങളും പൊതുവിലുള്ള ആളുകളുടെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക മാനങ്ങളിൽ എങ്ങനെ വിപുലമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു.[25] പാരിസ്ഥിതിക നീതി എന്ന ആശയം വിതരണപരമായ നീതി , നടപടിക്രമപരമായ നീതി , അംഗീകാരം എന്ന നിലയിലുള്ള നീതി എന്നിവയുടെ ഒരു ത്രിത്വമാണ്. വികസ്വരമായ ഒരു ആശയം എന്ന നിലയിൽ പാരിസ്ഥിതിക സമത്വം, സാമ്പത്തികമായോ സാമൂഹികമായോ പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളിൽ പരിസ്ഥിതിപരമായ ദോഷങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന അനുപാതമില്ലാത്ത പ്രത്യാഘാതങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. ഈ പൊതുവായ പദത്തിന് കീഴിൽ, മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെയും പാരിസ്ഥിതിക അപചയത്തിന്റെയും ആശങ്കകൾ പരസ്പരം ഓവർലാപ്പ് ചെയ്യുന്നു, സാമ്പത്തിക, പാരിസ്ഥിതിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കൂടാതെ മനുഷ്യ ഘടകത്തിന് പ്രാധാന്യം

25 ഷ്ലോസ്ബെർഗ് ഡി. , പരിസ്ഥിതി നീതി നിർവ്വചിക്കൽ: സിദ്ധാന്തങ്ങൾ, പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, പ്രകൃതി ((ഓക്സ്ഫോർഡ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി പ്രസ്, 2009).

നൽകുന്നു. അതിനാൽ, പാരിസ്ഥിതിക സമത്വം, പരിസ്ഥിതിപരമായ അപകടസാധ്യതകളുടെയും സംരക്ഷണങ്ങളുടെയും സന്തുലിതമായ വിതരണം, അതോടൊപ്പം സുസ്ഥിര വികസന തത്വങ്ങളുടെ പ്രയോഗവും ഉറപ്പാക്കാൻ നിലകൊള്ളുന്നു.

27.2 ദരിദ്ര വിഭാഗങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന അനുപാതമില്ലാത്ത ദോഷത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകൾ ഉന്നയിച്ചുകൊണ്ട്, ലോയിസ് ജെ. ഷിഫർ (അന്നത്തെ യു.എസ്. നീതിന്യായ വകുപ്പിലെ പരിസ്ഥിതി & പ്രകൃതി വിഭവ വിഭാഗം (ഇ എൻ ആർ ഡി) അസിസ്റ്റന്റ് അറ്റോർണി ജനറൽ) ടിമോത്തി ജെ. ഡൗളിംഗ് (അന്നത്തെ ഇ എൻ ആർ ഡി-യിലെ അറ്റോർണി) എന്നിവർ തങ്ങളുടെ 'പരിസ്ഥിതി നിയമത്തിൽ കോടതികളുടെ പങ്ക്' എന്ന ലേഖനത്തിൽ, പാരിസ്ഥിതിക നീതിയെക്കുറിച്ചുള്ള ആശയം താഴെക്കൊടുത്ത ഭാഗത്തിൽ എഴുതി:

"ന്യൂനപക്ഷങ്ങളും കുറഞ്ഞ വരുമാനമുള്ളവരും പാരിസ്ഥിതിക ദോഷങ്ങൾക്കും അതിന്റെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന ആരോഗ്യപരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾക്കും അനുപാതമില്ലാത്ത ഭാരം വഹിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന ഒന്നാണ് പാരിസ്ഥിതിക നീതി. കഴിഞ്ഞ പത്ത്-പതിനഞ്ച് വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ, ഈ വിഷയം സിവിൽ അവകാശ വിഷയങ്ങളെ പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങളുമായി സംയോജിപ്പിക്കുന്ന ഒരു അടിത്തട്ടിലുള്ള ജനകീയ പ്രസ്ഥാനമായി വ്യക്തമായി രൂപപ്പെട്ടു. 'പാരിസ്ഥിതിക നീതി' അല്ലെങ്കിൽ 'പാരിസ്ഥിതിക സമത്വം' കൈവരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് ഇത് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്, ഇത് പാരിസ്ഥിതിക അപകടസാധ്യതകളുടെയും പാരിസ്ഥിതിക

ദോഷങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സംരക്ഷണത്തിന്റെയും ന്യായമായ വിതരണമായിട്ടാണ് മനസ്സിലാക്കപ്പെടുന്നത്."[26]

27.3 നടപടിക്രമപരമായ നീതിയുടെയും വിതരണപരമായ നീതിയുടെയും തത്വങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള പരസ്പര ബന്ധത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയുമുണ്ട്. മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവർക്കും ബാധിക്കപ്പെട്ട ആളുകൾക്കുമിടയിൽ അധികാരത്തിന്റെ അനുപാതമില്ലാത്ത പ്രയോഗത്തെ സന്തുലിതമാക്കാൻ മതിയായ ഉറപ്പുള്ള ഒരു സംവിധാനം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതാണ് ഇവിടെയുള്ള ലക്ഷ്യം.

"പാരിസ്ഥിതിക നീതി ആരംഭിക്കുന്നത് വിതരണപരമായ നീതിയിൽ, അല്ലെങ്കിൽ കൂടുതൽ കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ, വിതരണപരമായ അനീതിയിൽ നിന്നാണ്. പരിസ്ഥിതിക്ക് ദോഷകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രയോജനം നേടുകയും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ദോഷം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് സമ്പന്നരും ശക്തരുമാണ്; നേരെമറിച്ച്, ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ പ്രയോജനം നേടുകയും ഏറ്റവും കൂടുതൽ ദോഷം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ദരിദ്രരും ന്യൂനപക്ഷങ്ങളുമാണ്. കൂടാതെ, പ്രയോജനം നേടുന്നവർ, ആളുകൾ 'ജീവിക്കുകയും, ജോലി ചെയ്യുകയും, കളിക്കുകയും, സ്കൂളിൽ പോകുകയും ചെയ്യുന്ന' സ്ഥലങ്ങൾക്ക് ദോഷം വരുത്തുന്നു, അതേസമയം അവിടെ താമസിക്കുന്ന ആളുകൾ തങ്ങളുടെ സമൂഹത്തിന് ദോഷം വരുത്തുന്നതിന് കാര്യമായൊന്നും ചെയ്യുന്നില്ല."[27]

26 ഷിഫർ, എൽ. ജെ., & ഡൗളിംഗ്, ടി. ജെ. (1997). പരിസ്ഥിതി നിയമത്തിൽ കോടതികളുടെ പങ്കിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തകൾ എൻവയോൺമെന്റൽ ലോ (പരിസ്ഥിതി നിയമം), 27(2), 327–342.

27 ജെഫ് ടോഡ്, പരിസ്ഥിതി നീതി വ്യവഹാരത്തിലെ "നീതിയുടെ ബോധം" 44 ഹാർവാർഡ് എൻവയോൺമെന്റൽ ലോ റിവ്യൂ 169, 193 (2020).

വലിയൊരു വിഭാഗം ആളുകൾക്ക് സത്തയിലുള്ള നീതി ലഭ്യമല്ലാതാകുമ്പോൾ, കേവലം ഒരു നടപടിക്രമപരമായ പഴുതിന്റെ പേരിൽ, നീതിക്ക് മുന്നിൽ വെച്ച് തന്നെ സത്തയിലുള്ള അവകാശങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നത്, തീർച്ചയായും സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹികമായും അസമത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രക്രിയയ്ക്ക് കാരണമാകും. അതിനാൽ, മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവരും അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബാധിക്കുന്നവരും തമ്മിലുള്ള അസമമായ ബന്ധത്തെ മതിയായ രീതിയിൽ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് "തുല്യമായ നിലപാട്"എന്ന ആശയം പ്രായോഗികമായെന്ന് വരില്ല. പകരം, നിയമ വ്യവസ്ഥയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നതിലും അത് ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിലും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള ചരിത്രപരമായ അനുഭവങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുന്നത്, സാമൂഹിക യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ശരിയായ രീതിയിൽ വിലയിരുത്തുന്നതിനും നീതി സന്തുലിതമാക്കുന്നതിനും സഹായിക്കും.

27.4 നിലവിലുള്ള നിയമപരമായ ആശയങ്ങളുടെ കൂടുതൽ വികാസത്തിന് ഈ സമത്വബോധം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന രീതിയിൽ നിയമത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളെ പരിഹരിക്കാനുള്ള സംവിധാനങ്ങളുടെ പരിമിതികളെയാണ് ഈ കോടതിക്ക് പരിശോധിക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ച വിഷയങ്ങൾ എടുത്തു കാണിച്ചത്. മുമ്പ് ഈ കോടതി, 'പൊതുതാൽപര്യ ഹർജി' എന്ന രൂപത്തിലായാലും, ലോക്കസ് സ്റ്റാൻഡിയുടെ (കേസ് ഫയൽ ചെയ്യാനുള്ള അവകാശം) വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടായാലും, വലിയ സാമൂഹിക താൽപര്യത്തിന് അനുകൂലമായി അധികാരപരിധിയുടെ നിയമശാസ്ത്രത്തെ മാറ്റിയെഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

"ന്യൂനപക്ഷ, കുറഞ്ഞ വരുമാനമുള്ള സമൂഹങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കൽ ശ്രമങ്ങൾ എങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു, മറ്റ് സമൂഹങ്ങളിലെ നടപ്പാക്കൽ ശ്രമങ്ങളുമായി അവ താരതമ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയുമോ എന്നിവ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ പാരിസ്ഥിതിക നീതിയുടെ സാധ്യതയുള്ള വിഷയങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നത് വളരെ പ്രധാനമാണ്."[28]

27.5 മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഗൗരവമേറിയ ആശങ്കകളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, നീതി ദേവതയുടെ 'കണ്ണുമറയെ' കുറിച്ച് ഷിഫ്റും ഡൗളിംഗും പ്രസ്താവിച്ചത് ഈ കോടതി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് "നമ്മുടെ കോടതികളിൽ വരുന്ന എല്ലാവർക്കും, വംശമോ, വിശ്വാസമോ, സാമ്പത്തിക വർഗ്ഗമോ പരിഗണിക്കാതെ, തുല്യനീതി നൽകുന്നതിന്റെ ആദർശം"[29] പ്രതീകപ്പെടുത്തുന്നു. ഏറ്റവും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ സംവിധാനങ്ങൾ സമീപിക്കാനുള്ള കഴിവില്ലായ്മ നാം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, ഈ ആശയത്തിന്റെ പ്രസക്തി പ്രത്യേകിച്ചും ഉചിതമാണ്.

IX. ഇന്ത്യയിലെ പാരിസ്ഥിതിക നീതിന്യായ നിയമശാസ്ത്രം

28.1 മുകളിൽ പറഞ്ഞ ധാരണയോടുകൂടി മുന്നോട്ട് പോകുമ്പോൾ, ഈ തനതായ സ്ഥാപനത്തിന് വിവരങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുള്ള വലിയ പാരിസ്ഥിതിക നീതിന്യായ നിയമശാസ്ത്രത്തിന്റെ ചട്ടക്കൂടിൽ നമുക്ക് എൻ.ജി.ടി.-യെ ആയാസരഹിതമായി സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയും. പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളും പൗരന്മാരുടെ മൗലികാവകാശങ്ങളും തമ്മിൽ നിയമപരമായ ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ ഈ കോടതിയുടെ പങ്ക് നിരവധി

28 മുകളിൽ , നോട്ട് 26
29 ഇബിദ്

അക്കാദമിക സാഹിത്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആർമിൻ റോസെൻക്രാൻസ്, ശ്യാം ദിവാൻ എന്നിവർ തങ്ങളുടെ 'ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതി നിയമവും നയവും' എന്ന രചനയിൽ, പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളുടെ മേഖല, ഈ കോടതിക്ക് ജൂഡീഷ്യൽ നൂതനാശയങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു ഫലഭ്രയിഷ്ഠമായ അടിത്തറയായി നിലനിന്നിരുന്നു എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്; പാരിസ്ഥിതിക നിയമം എന്ന ആശയം ടോർട്സ് എന്ന മേഖലയിൽ നിന്ന് മാറ്റി അതിനെ മൗലികാവകാശങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചു,[30] പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങളിലെ ലോക്കസ് സ്റ്റാൻഡി എന്ന ആശയം ഉദാരവൽക്കരിച്ചു, മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്നവരെ നിയന്ത്രിക്കാൻ സ്വമേധയാ ഉള്ള അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു, കോടതി ഉത്തരവുകൾ നിരീക്ഷിക്കാൻ വിദഗ്ധ സമിതികളെ ഉപയോഗിച്ചു, തുടങ്ങിയവ അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.[31]

28.2 അനുച്ഛേദം **21, 32, 48** എ **, 51** എ **(**ജി**)** എന്നിവയുടെ വ്യാപ്തി വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ഈ കോടതി സമഗ്രമായ നിലനിൽപ്പിനായി മലിനീകരണരഹിതമായ പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം ഉറപ്പാക്കി.[32] ഏറ്റവും നിർണായകമായി, അനുച്ഛേദം **21**-ലെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം ഈ കോടതി വികസിപ്പിച്ചത്, പല പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളും

30 റൂറൽ ലിറ്റിഗേഷൻ ആന്റ് എൻറൈറ്റിൽമെന്റ് കേന്ദ്രയും മറ്റുള്ളവരും **v.** സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് യു. പി.യും മറ്റുള്ളവരും എ ഐ ആർ 1985 എസ് സി 652, ചരൺ ലാൽ സാഹു **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (1990) 1 എസ് സി സി 613, വിരേന്ദർ ഗൗർ **v.** സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഹരിയാന (1995) 2 എസ് സി സി 577.

31 കാണുക:എം.എ.എ. ബെയ്ഗ്, പരിസ്ഥിതി നിയമവും നീതിയും (1996). ഡൊമെനിക്കോ അമിരാന്റെ, താരതമ്യ കാഴ്ചപ്പാടിൽ പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ: ഇന്ത്യയിലെ നാഷണൽ ഗ്രീൻ ട്രൈബ്യൂണലിനെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രാഥമിക ചിന്തകൾ (2012). എം.കെ. രമേശ്, പരിസ്ഥിതി നീതി: കോടതികളും അതിനപ്പുറവും, ഇന്ത്യൻ ജേണൽ ഓഫ് എൻവയോൺമെന്റൽ ലോ 20(2002).

32 മഹേശ്വര സ്വാമി, എൻ. പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണവും സംരക്ഷണവും സംബന്ധിച്ച നിയമം ഇന്ത്യ, തോംസൺ റോയിട്ടേഴ്സ് വാല്യം I, അഞ്ചാം പതിപ്പ്

നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു മാനദണ്ഡമായി മാറി. സുഭാഷ് കുമാർ **v** ബിഹാർ സംസ്ഥാനം എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി വ്യക്തമായി ഇങ്ങനെ വിധിച്ചു:

"ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21**-ലെ ഒരു മൗലികാവകാശമാണ്, കൂടാതെ ജീവിതം പൂർണ്ണമായി ആസ്വദിക്കുന്നതിന്, മലിനീകരണരഹിതമായ വെള്ളവും വായുവും ആസ്വദിക്കാനുള്ള അവകാശം അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു."[33]

28.3 പരിസ്ഥിതിയുടെ ശോഷണത്തിൽ അധികം ശ്രദ്ധയില്ലാത്തവർ മുതലെടുക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള നിയമ വ്യവസ്ഥകളിലെ പോരായ്മകൾ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, അന്താരാഷ്ട്ര തത്വങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും അവയെ ഇന്ത്യൻ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നത് ഒരു പ്രധാന ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രമായി. ഈ കോടതിയുടെ സമ്പൂർണ്ണ ബാധ്യത തത്വം[34] സൃഷ്ടിച്ചത് ഇതിനുള്ള ഒരു അംഗീകൃത തെളിവാണ്. അതിനാൽ, ഈ മേഖലയിലെ മിക്ക തത്വങ്ങളും, സ്ഥാപനങ്ങളും, സംവിധാനങ്ങളും ഈ കോടതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് പറയുന്നതിൽ ഉചിതമുണ്ട്.

"ഭരണഘടനാപരമായി സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ട ജീവനും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുമുള്ള അവകാശം, മെച്ചപ്പെട്ട പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശം പോലുള്ള വ്യക്തമാക്കപ്പെടാത്തതും എന്നാൽ അന്തർലീനവുമായ അവകാശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനായി ജുഡീഷ്യൽ സർഗ്ഗാത്മകതയിലൂടെ വികസിപ്പിച്ചു. . . . 1991-ൽ ഈ അവകാശം ജീവിക്കാനുള്ള

33 (1991) 1 എസ്.സി.സി 74.

34 എം.സി. മേത്ത **v.** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ, 1987 എസ്.സി.സി (1) 395.

അവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു. . . . അതിനുശേഷം, സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട അന്താരാഷ്ട്ര പാരിസ്ഥിതിക നിയമ തത്വങ്ങൾ മാത്രമല്ല, പുതുതായി രൂപപ്പെടുന്ന തത്വങ്ങൾ പോലും ഇന്ത്യൻ പാരിസ്ഥിതിക നിയമശാസ്ത്രത്തിൽ സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഈ കോടതി മെച്ചപ്പെട്ട പരിസ്ഥിതിക്കുള്ള അവകാശത്തിന് രൂപം നൽകി."[35]

28.4 മനുഷ്യന്റെ അവകാശങ്ങളും പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളും ഒരുമിച്ച് ചേർത്ത് ഈ കോടതി ഒരു "അമികസ് എൻവയോൺമെന്റ്" (പരിസ്ഥിതിയുടെ സുഹൃത്ത്) എന്ന പങ്ക് സ്വീകരിച്ചതായും, അതിന്റെ ഫലമായി ഒരു തനതായ പാരിസ്ഥിതിക സംവാദം വികസിപ്പിച്ചതായും നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. [36]നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രതിവിധികൾ തേടി പൊതുതാൽപര്യ ഹർജികൾ പരിഗണിച്ച് നടപടിക്രമപരവും സത്തയിലുള്ളതുമായ നൂതനാശയങ്ങൾ ഈ കോടതി നടത്തി. ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്ന പല സുപ്രധാന കേസുകളും ചില ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് നേരിടേണ്ടി വന്ന 'അപകടസാധ്യതയുള്ള' സ്വഭാവം തിരിച്ചറിഞ്ഞതിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ (എൻ.ജി.ടി.) രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടതുപോലും, അത്തരമൊരു ഫോറത്തിന്റെ ആവശ്യകത ഈ കോടതി പ്രകടിപ്പിച്ചതിന്റെ ഒരു വലിയ ഭാഗം മൂലമാണ്.[37]

35 രാജ്മണി, ലാവണ്യ. 2007. ഇന്ത്യയിലെ പൊതുതാൽപ്പര്യ പരിസ്ഥിതി വ്യവഹാരം: പ്രവേശനം, പങ്കാളിത്തം, തുല്യത, ഫലപ്രാപ്തി, സുസ്ഥിരത എന്നീ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒരു അന്വേഷണം. ജേണൽ ഓഫ് എൻവയോൺമെന്റൽ ലോ (പാരിസ്ഥിതിക നിയമ ജേണൽ).

36 മുകളിൽ പറഞ്ഞ, നോട്ട് 19

37 എം.സി. മേത്ത v. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (1986) 2 എസ്.സി.സി 176, ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഫോർ എൻവയോൺമെന്റൽ-ലീഗൽ ആക്ഷൻ v. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (1996) 3 എസ്.സി.സി 212, എ.പി. പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് v. എം.വി. നായിഡു (1999) 2 എസ്.സി.സി 718, എ.പി. പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ് II v. എം.വി. നായിഡു (2001) 2 എസ്.സി.സി 62.

28.5 ജസ്റ്റിസ് ടി.എസ്. ദോബിയ തന്റെ 'ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതിയും മലിനീകരണ നിയമങ്ങളും' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ, പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഈ കോടതിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് കാരണമായ വലിയ സാമൂഹിക ആശങ്കകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു:

"ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം **21**-ന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിലൂടെ, ഇന്ത്യയുടെ സുപ്രീം കോടതി പാരിസ്ഥിതിക നിയമശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഉദയത്തിന് വഴിയൊരുക്കുകയും, അതോടൊപ്പം മനുഷ്യാവകാശ നിയമശാസ്ത്രത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു."

"...കോടതികൾ, ഇന്ത്യൻ നിയമങ്ങളും ഭരണഘടനയും വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിലൂടെ, സാമൂഹിക നീതിയും മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ഉദാരമായ കാഴ്ചപ്പാടുമായി സംയോജിപ്പിച്ച്, പ്രത്യേക പാരിസ്ഥിതിക നിയമ തത്വങ്ങളെ വിജയകരമായി വേർതിരിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഈ തത്വങ്ങൾ പലപ്പോഴും ഭരണഘടനയിൽ ചില രൂപത്തിൽ പ്രതിഫലനം കണ്ടെത്തുകയും, ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിൽ വ്യക്തമായി പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും സാധാരണയായി ന്യായീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു."[38]

28.6 അതിനാൽ, ഇന്ത്യയിലെ പാരിസ്ഥിതിക നിയമശാസ്ത്രം ഒരു ജനാധിപത്യപരവും, ക്ഷേമരാഷ്ട്രോന്മുഖവുമായ നിയമ വ്യവസ്ഥയെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിൽ അന്തർലീനമായി ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പരിസ്ഥിതിയെയും ആവാസ വ്യവസ്ഥയെയും ബാധിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾക്ക് വിശാലമായ കാഴ്ചപ്പാടുണ്ടായിരിക്കണം, അത് സമൂഹ കേന്ദ്രീകൃതമായ സമീപനം ആയിരിക്കണം. കൂടാതെ, പാരിസ്ഥിതിക വിഷയങ്ങളുടെ

38 ജസ്റ്റിസ് ടി.എസ്. ദോബിയ, ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതി & മലിനീകരണ നിയമങ്ങൾ, മൂന്നാം പതിപ്പ്, വാല്യം 2 (2017).

സ്വഭാവം തന്നെ വേഗത്തിലുള്ള നാശത്തിന് സാധ്യതയുള്ളതാണ്. അത്തരം സെൻസിറ്റീവായ പല വിഷയങ്ങളും, ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യത്തോടും നിയമപരമായ സങ്കീർണ്ണതയോടും കൂടി വേഗത്തിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യപ്പെടുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് എൻ.ജി.ടി.-യിലേക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടത്. ഉന്നത കോടതിയുടെ ക്രിയാത്മകത ടൈബ്യൂണലിന്റെ സമീപനത്തിലും കാണപ്പെടുമെന്ന് തീർച്ചയായും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു.

28.7 എൻ.ജി.ടി.-യുടെ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ആശയവും പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ചയുടെ വിശാലമായ ആശയത്തിനുള്ളിൽ അതിന്റെ പങ്കും വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ട്, എച്ച്.പി. ബസ് സ്റ്റാൻഡ് മാനേജ്മെൻറ് & ഡെവലപ്മെൻറ് അതോറിറ്റി എതിരെ സെൻട്രൽ എംപവേർഡ് കമ്മിറ്റി[39] എന്ന കേസിൽ മൂന്നംഗ ബെഞ്ചിനുവേണ്ടി ജസ്റ്റിസ് ഡി.വൈ. ചന്ദ്രചൂഡ് സംക്ഷിപ്തമായി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:

"40. പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ച, ഒരു പ്രത്യേക തലത്തിൽ, നിയമവാഴ്ച എന്ന ആശയത്തിന്റെ ഒരു ഘടകമാണ്. എന്നാൽ, പാരിസ്ഥിതിക ഭരണത്തിന് തനതായ സൂയി ജനറിസ് സവിശേഷതകൾ അതിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംവാദത്തിന് ഒരു ഘടന നൽകുന്നതിനായി - ആശയപരവും, നടപടിക്രമപരവും, സ്ഥാപനപരവുമായ - അത്യാവശ്യ ഉപകരണങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ച ശ്രമിക്കുന്നു. പാരിസ്ഥിതിക വെല്ലുവിളികളെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ധാരണ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഇത് സഹായിക്കുന്നു - പണ്ട് പ്രകൃതിയുമായുള്ള മനുഷ്യന്റെ

39 (2021) 4 എസ് സി സി 309

ഇടപെടലുകൾ അവയ്ക്ക് എങ്ങനെ രൂപം നൽകി, വർത്തമാനകാലത്ത് പ്രകൃതിയുമായുള്ള അതിന്റെ ഇടപെടലുകൾ എങ്ങനെ തുടർന്നും അവയെ ബാധിക്കുന്നു, മനുഷ്യന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ നാശത്തിന്റെ ഗതി സമൂലമായി മാറ്റിയില്ലെങ്കിൽ ഭാവിയിലേക്കുള്ള സാധ്യതകൾ എന്തായിരിക്കും എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണ. കാർബൺ മലിനീകരണത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് ബഹുമുഖ വിശകലനം സുഗമമാക്കാൻ പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ച ശ്രമിക്കുന്നു, അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിലൂടെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ മേഖലയിലെ ശാസ്ത്രം, റെഗുലേറ്ററി തീരുമാനങ്ങൾ, നയപരമായ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ എന്നിവയ്ക്കിടയിൽ ഒരു പങ്കിട്ട ധാരണ ഇത് കൊണ്ടുവരുന്നു. പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ചയിലെ 'നിയമം' എന്ന ഘടകം ഈ ആശയത്തെ നിയമജ്ഞരുടെയും ന്യായാധിപന്മാരുടെയും മാത്രം അവകാശമാക്കി മാറ്റുന്നില്ലെന്ന് ഇത് തിരിച്ചറിയുന്നു. നേരെമറിച്ച്, പാരിസ്ഥിതിക അപചയം, കാലാവസ്ഥാ മാറ്റം, ആവാസ വ്യവസ്ഥകളുടെ നാശം എന്നിവ ഉയർത്തുന്ന നിലവിലെ വെല്ലുവിളികളെ നേരിടാനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിൽ എല്ലാവരെയും ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവരാൻ ഇത് ശ്രമിക്കുന്നു. ഈ ആശയങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒരു ഏകീകൃത ധാരണ തേടുകയാണ് പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ച."

28.8 ഈ കോടതിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം എൻ.ജി.ടി. സ്ഥാപിച്ചതിലൂടെ ഈ പാരിസ്ഥിതിക നിയമവാഴ്ചയാണ് ഉൾക്കൊള്ളിക്കപ്പെട്ടത്. ലോകമെമ്പാടുമുള്ള സമാന സ്ഥാപനങ്ങളെ താരതമ്യം ചെയ്ത് നടത്തിയ ഒരു വിശകലനത്തിൽ പ്രൊഫസർ ഡൊമനിക്കോ അമിരാന്റെ ഇപ്രകാരം കുറിക്കുന്നു:

"പരിസ്ഥിതി നിയമത്തിന്റെ നീതിന്യായപരമായ നടപ്പാക്കലിനെ സംബന്ധിച്ച് - സുസ്ഥിര വികസനത്തിന് മാത്രമല്ല, നിയമപരമായ പാരിസ്ഥിതിക ക്രമത്തിന്റെ സുസ്ഥിരതയ്ക്കും ഒരു പ്രധാന വ്യവസ്ഥയായി ഇതിനെ കണക്കാക്കണം - കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ ഏഷ്യയിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട പ്രത്യേക പാരിസ്ഥിതിക കോടതികളിൽ, ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ ഏറ്റവും സമഗ്രവും വാശാനപ്രദവുമായ ഒന്നാണെന്ന് തോന്നുന്നു."[40]

അതുകൊണ്ട്, എൻ.ജി.ടി. എന്നത് പരിസ്ഥിതി നിയമ രംഗത്ത് ഈ കോടതി വരുത്തിയ വികസനങ്ങളുടെ സ്ഥാപനവൽക്കരണമാണ്. ഈ പുരോഗമനപരമായ ചുവടുവയ്പ്പുകൾ, പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകളെക്കുറിച്ചുള്ള വളരെ വിശാലമായ ആശയം എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് പാരമ്പര്യമായി ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. അതിനാൽ, അതിന്റെ ധർമ്മങ്ങൾ പരിമിതമായ രീതിയിൽ വീക്ഷിക്കരുത്, അത് ഇന്ത്യൻ പാരിസ്ഥിതിക നിയമശാസ്ത്രത്തിൽ ഇതിനകം കൈവരിച്ച പുരോഗതിയെ കുറച്ചു കാണിക്കുന്നതിന് തുല്യമാകും.

X. ഉപസംഹാരം

29. കോടതി ഉപസംഹരിക്കുതിന് മുമ്പ്, എൻ.ജി.ടി.-യുടെ സുവോ മോട്ടോ അധികാരപരിധി എന്ന കേന്ദ്ര വിഷയത്തിൽ കോടതിയെ സഹായിക്കാൻ അഭ്യർത്ഥിച്ച അമിക്കസ് ക്യൂറി എന്ന നിലയിൽ ശ്രീ. ആനന്ദ് ഗ്രോവറിന്റെ, അഡ്വക്കേറ്റ് ഓൺ റെക്കോർഡ് (എ ഒ ആർ) ആയ ശ്രീമതി. ആസ്ഥ ശർമ്മയുടെ സഹായത്തോടെയുള്ള, കഴിവുറ്റ സംഭാവന കോടതി അംഗീകരിക്കുന്നു.

40 ഡൊമെനിക്കോ അമിരാന്റെ, താരതമ്യ കാഴ്ചപ്പാടിൽ പരിസ്ഥിതി കോടതികൾ: ഇന്ത്യയിലെ നാഷണൽ ഗ്രീൻ ട്രൈബ്യൂണലിനെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രാഥമിക ചിന്തകൾ 29 പേസ് എൻവയോൺമെന്റൽ ലോ റിവ്യൂ 441 (2012).

30. എൻ.ജി.ടി. നിയമം മൊത്തത്തിൽ വായിക്കുമ്പോൾ, കേവലം തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ പങ്ക് എന്നതിനപ്പുറം പ്രവർത്തിക്കാൻ എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് ധാരാളം സാധ്യത നൽകുന്നുണ്ട്. പാരിസ്ഥിതിക അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ പരിഹാരം നൽകാൻ കഴിവുള്ള ഒരു ബഹുമുഖ സ്ഥാപനം സൃഷ്ടിക്കാനാണ് പാർലമെൻ്റിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം വ്യക്തമായി കാണുന്നത്. അതനുസരിച്ച്, പാരിസ്ഥിതിക നീതിയുടെയും പാരിസ്ഥിതിക സമത്വത്തിന്റെയും തത്വങ്ങൾ എൻ.ജി.ടി.-യുടെ ഘടനയുടെ പ്രധാന കണ്ണികളായി വ്യക്തമായി അംഗീകരിക്കപ്പെടണം. എൻ.ജി.ടി.-യെ ഒരു സൂയി ജനറിസ് സ്ഥാപനമായി കാണണം, അല്ലാതെ അനേകം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒന്ന് ആയിട്ടല്ല. 2010-ലെ നിയമനിർമ്മാണത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിലെ പൊതുതാൽപര്യം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അതിന്റെ പ്രത്യേകവും തനതുമായ പങ്കിന് ഈ കോടതിയുടെ നിയമപരമായ അംഗീകാരം തീർച്ചയായും ലഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

31. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതങ്ങൾ, അനിശ്ചിതമായ മഴ, ജീവിവർഗ്ഗങ്ങളുടെ വംശനാശം, പ്രകൃതിദത്ത ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ നഷ്ടം എന്നിങ്ങനെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പ്രശ്നങ്ങളിലൂടെ ശ്രദ്ധ നേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവ ശുദ്ധജല സ്രോതസ്സുകൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും, കാർഷിക വിളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനും, പൊതുജനാരോഗ്യത്തെ - പ്രത്യേകിച്ചും നഗരങ്ങളിൽ - ബാധിക്കുന്നതിനും സാധ്യതയുണ്ട്. നദീതീര, തീരദേശ പ്രദേശങ്ങളിലെ വെള്ളപ്പൊക്കവും മണ്ണൊലിപ്പും ഗുരുതരമായ ആശങ്കകളാണ്. പല രാജ്യങ്ങളും കാലാവസ്ഥാ അടിയന്തരാവസ്ഥ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും മറ്റുള്ളവ അതിനെ പിന്തുടരാൻ

അഭ്യർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ[41], സമീപഭാവിയിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള മാറ്റങ്ങളോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ വർധിച്ചുവരുന്ന ദുർബലതയുടെ സർക്കാർ വിലയിരുത്തലുകളും നിലവിലുണ്ട്[42].

32. അതിനാൽ, നമ്മുടെ കാലത്തുപോലും ദൃശ്യമാകുന്ന പാരിസ്ഥിതിക അസന്തുലിതാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവം കൂടുതൽ വഷളായേക്കാം, ഭാവിയിലെ പ്രവചനാതീതമായ അനീതി ഇന്ന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞെന്ന് വരില്ല. എൻ.ജി.ടി. തടയുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ദീർഘകാലവും പലപ്പോഴും പരിഹരിക്കാനാവാത്തതുമായ പാരിസ്ഥിതിക നാശനഷ്ടങ്ങൾ, 'ഏഴാം തലമുറ' സുസ്ഥിരത തത്വം, അഥവാ 'ഇറോക്വോയിസ് ഗ്രേറ്റ് നിയമം' (ഇറോകോയ്സ് ഗോത്രത്തിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിച്ചത്) എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നതിലേക്ക് ശ്രദ്ധ തിരിക്കാൻ ഈ കോടതിയെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് ഏഴ് തലമുറകൾക്ക് ഗുണകരമാകുന്ന രീതിയിൽ എല്ലാ തീരുമാനങ്ങളും എടുക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

33. രാജ്യത്തിന്റെയും അവിടുത്തെ ജനങ്ങളുടെയും ക്ഷേമത്തിന്, പാരിസ്ഥിതിക നാശനഷ്ടങ്ങളോടും തത്ഫലമായുണ്ടാകുന്ന കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തോടും ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വിഷയങ്ങളെയും അഭിസംബോധന ചെയ്യാൻ ഒരു സൗകര്യപ്രദമായ സംവിധാനം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്, അതുവഴി

41 സെക്രട്ടറി ജനറലിന്റെ കാലാവസ്ഥാ അഭിലാഷ ഉച്ചകോടിയിലെ പ്രസംഗം. യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് (ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ). യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ്, **2020** ഡിസംബർ **12**

42 ഇന്ത്യൻ നെറ്റ്വർക്ക് ഫോർ ക്ലൈമറ്റ് ചേഞ്ച് അസസ്മെന്റ് , കാലാവസ്ഥാ മാറ്റവും ഇന്ത്യയും: ഒരു **4X4** വിലയിരുത്തൽ – 2030–കളിലേക്കുള്ള മേഖലാപരവും പ്രാദേശികവുമായ വിശകലനം, പരിസ്ഥിതി–വനം മന്ത്രാലയം, ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ്, 2010 നവംബർ 16.

നമ്മുടെ കുട്ടികൾക്കും അതിനു ശേഷമുള്ള തലമുറകൾക്കുമായി ഒരു മെച്ചപ്പെട്ട പാരിസ്ഥിതിക പാരമ്പര്യം അവശേഷിപ്പിക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയും.

34. പ്രതികൂലമായ പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതം അതിരൂക്ഷമായിരിക്കുകയും എന്നാൽ ബാധിക്കപ്പെട്ട സമൂഹത്തിന് ഈ സംവിധാനത്തെ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കാൻ കഴിയാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ, അത്തരം ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേകം രൂപീകരിച്ച ഒരു ഫോറം, തീർച്ചയായും വേഗത്തിലും സ്വമേധയായും നീങ്ങുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടണം. അനുപാതമില്ലാത്ത ദോഷത്തിനുള്ള സാധ്യത, അത്തരം നിയന്ത്രിത പ്രവേശനത്തിലൂടെ വഴിതെറ്റിപ്പോകാൻ സാധ്യതയുള്ള അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാൻ അധികാരികളിൽ ഒരു ഉയർന്ന ബാധ്യത അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നു. കൂടാതെ, "കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഗോള ആഘാതങ്ങൾ ന്യൂനപക്ഷങ്ങളിലും കുറഞ്ഞ വരുമാനമുള്ള സമൂഹങ്ങളിലും അനുപാതമില്ലാതെയായിരിക്കും സംഭവിക്കുക"[43] എന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്. അതിനാൽ, അപേക്ഷകന്റെ പ്രേരണയിൻമേലുള്ള കേവലം തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ എന്നതിനപ്പുറം, പാരിസ്ഥിതിക നീതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് ഒരു അധികമായ പങ്ക് തീർച്ചയായും ആവശ്യമാണ്, കാരണം നിയമം തന്നെ എൻ.ജി.ടി.-യിൽ അത് ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. നിശ്ചലാവസ്ഥയെ ന്യായീകരിക്കുന്നതും, തീർച്ചയായും നീതികേടിൽ കലാശിക്കുന്നതുമായ, അനിശ്ചിതത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വാദത്തെ നമുക്ക് സാധൂകരിക്കാൻ കഴിയില്ല.

43 സുപ്രാ നോട്ട് 23.

35. അതിനായി വിഭാവനം ചെയ്ത വ്യതിരിക്തമായ പങ്ക് ഉള്ള എൻ.ജി.ടി.-ക്ക്, ആരും അതിനെ സമീപിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ പോലും ഒരു മൂകസാക്ഷിയായിതുടരാൻ കഴിയില്ല. പാരിസ്ഥിതിക ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കൂട്ടായ പദ്ധതികളുടെ ആവശ്യകത ഫോറം തന്നെ ശരിയായി തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത്തരമൊരു സമൂഹ കേന്ദ്രീകൃതമായ സമീപനം, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങളുടെയും സുപ്രീം കോടതിയിലേക്കുള്ള അപ്പീലിന്റെയും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട സുരക്ഷാ വാൽവുകൾക്കുള്ളിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ അനുവദിക്കണം. അടിയന്തിരവും ഫലപ്രദവുമായ പ്രതികരണം ആവശ്യമുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ നേരിടുമ്പോൾ, എൻ.ജി.ടി. മാറിനിൽക്കുന്ന രീതി ഫോറത്തെ അതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ദുർബലപ്പെടുത്തും, നീതിയുടെ താൽപ്പര്യം മുൻനിർത്തി ഇത് നിരാകരിക്കപ്പെടണം.

36. എൻ.ജി.ടി.-ക്ക് ഒരു കത്ത് ലഭിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപടിയെടുക്കാൻ കഴിയുമെന്നും, എന്നാൽ മറ്റേതെങ്കിലും മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ഒരു പാരിസ്ഥിതിക അടിയന്തിര സാഹചര്യം അറിയുമ്പോൾ എൻ.ജി.ടി.-യെ പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയില്ലെന്നും വാദിക്കുന്നത് (വാദിച്ച് കണ്ടിട്ടുള്ളതുപോലെ) നടപടിക്രമപരമായ മുടിയിഴകീറിനോക്കൽ ആണ്. അത്തരമൊരു സമീപനത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നത് ഫോറത്തെ നടപടിക്രമപരമായി

ബന്ധനസ്ഥമാക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തനരഹിതമാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിന് തുല്യമാകും.

37. എൻ.ജി.ടി.-യുടെ രജിസ്ട്രിക്ക് ഒരു ആശയവിനിമയമോ കത്തോ, മാധ്യമങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ, ലഭിക്കുമ്പോൾ, ഓഫീസ് റിപ്പോർട്ടിന്റെ രൂപത്തിൽ എൻ.ജി.ടി.-യുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തി സ്വമേധയാ നടപടി ആരംഭിക്കാൻ കാരണമായേക്കാം. എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, ആശയവിനിമയം അയച്ചയാൾക്കോ വാർത്താ ഇനം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചയാൾക്കോ - സാഹചര്യമനുസരിച്ച് - നോട്ടീസ് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് കേസ് പരിഗണിക്കുന്നതിനിടയിൽ എൻ.ജി.ടി.-യെ സഹായിക്കാനും വസ്തുതാപരമായ കാര്യങ്ങൾ സ്ഥിരീകരിക്കാനും വേണ്ടിയാണ്. സുവോ മോട്ടോ അധികാരപരിധി പ്രയോഗിക്കുന്നത്, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെയും നീതിയുടെയും തത്വങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നു എന്നതിനർത്ഥമില്ല എന്നും പറയേണ്ടതുണ്ട്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, പ്രതികൂലമായ ഉത്തരവുകൾക്ക് വിധേയനാകാൻ സാധ്യതയുള്ള കക്ഷിക്ക് അവരുടെ ഭാഗം അവതരിപ്പിക്കാൻ മതിയായ അവസരം നൽകണം.

38. എൻ.ജി.ടി. അതിന്റെ മേഖലയ്ക്ക് പുറത്താണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നതെങ്കിൽ, സ്വമേധയായുള്ള (സുവോ മോട്ടോ) അധികാരപരിധിയിലെ അപകടസാധ്യത എന്ന വാദം അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയും. എന്നാൽ, അത് അതിന്റെ നിയമപരമായ ഉത്തരവിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട്, മുകളിൽ വ്യക്തമാക്കിയ നടപടിക്രമപരമായ സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങളോടെ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ, പ്രേരകത്തിന്റെ സ്വഭാവം (അതായത്, ഒരു കത്ത് അല്ലെങ്കിൽ സ്വമേധയാ ഉള്ള നടപടി ആരംഭിക്കൽ) ഒരു പ്രത്യേക ഫോറത്തിന്റെ പങ്കിനെയും ഉത്തരവാദിത്തത്തെയും വെട്ടിച്ചുരുക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമായിരിക്കരുത്.

39. അടിയന്തിരമായ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, നിയമപരമായ മനോഭാവത്തിനും പാരിസ്ഥിതിക തകർച്ചയുടെ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്വഭാവത്തിനും മുന്നിൽ അടിസ്ഥാനമില്ലാത്ത നടപടിക്രമപരമായ കാര്യങ്ങൾ ചികയുന്നത് കൊണ്ട് കാര്യമായ പ്രയോജനമില്ല. ഒരു നടപടിക്രമം നിലവിലുണ്ടായിരിക്കുക മാത്രമല്ല, അത്തരം ആശങ്കകളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് അത് അർത്ഥവത്തായ ഫലപ്രാപ്തിയുള്ളതായിരിക്കണം. അത്തരം ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ പങ്ക് യാന്ത്രികമോ അലങ്കാരപരമോ ആകരുത്. അതിനാൽ, നമ്മൾ പൊതുനന്മയുടെ മനോഭാവത്തെ നിലനിർത്തുന്നതും, നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ പരിസ്ഥിതിയുടെ സംരക്ഷകരെ നിസ്സഹായരാക്കാത്ത ഒരു വ്യാഖ്യാനം സ്വീകരിക്കണം.

40. ഈ വിധിന്യായത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ച, സാമുവൽ ബെക്കറ്റ് എഴുതിയ 'വെയ്റ്റിംഗ് ഫോർ ഗൊദോ' എന്ന നാടകത്തിലെ, രണ്ട് പ്രധാന കഥാപാത്രങ്ങളുടെ

സംഭാഷണങ്ങളിലേക്ക് നമുക്ക് തിരികെ പോകാം. ചർച്ചകൾക്ക് ഒടുവിൽ, അത്യാവശ്യകങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നപക്ഷം, തന്റെ വാതിൽക്കൽ മുട്ടാൻ വേണ്ടി ആലങ്കാരികമായ ഗൊദോയെ അനന്തമായി കാത്തിരിക്കാതെ, ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ പ്രവർത്തിക്കണം എന്ന് നമ്മൾ സ്വയം പറയുന്നതായി കാണുന്നു. മുൻപുള്ള ചർച്ച, പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യത്തിന് 'അതെ' എന്ന് ഉത്തരം നൽകാൻ നമ്മളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അതനുസരിച്ച്, ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ നിയമം അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായി എൻ ജി റ്റി -യിൽ സ്വമേധയാ കേസെടുക്കാനുള്ള അധികാരം നിക്ഷിപ്തമാണ് എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

41. എൻ ജി റ്റി-യുടെ സ്വമേധയാ കേസെടുക്കാനുള്ള അധികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള, ഈ കേസുകളിലെല്ലാം ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പൊതുവായ നിയമപരമായ പ്രശ്നത്തിന് ഉത്തരം നൽകിയ സ്ഥിതിക്ക്, ഇപ്പോൾ ഈ കേസുകളെല്ലാം ഇനി അതിന്റെ മെറിറ്റിൽ വെവ്വേറെ കേൾക്കുന്നതിനായി വേർതിരിക്കാൻ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും, ഒന്നോ/പൊതുവായതോ ആയ എൻ ജി റ്റി-യുടെ ഉത്തരവിൽ നിന്നാണ് കേസ്(കൾ) ഉത്ഭവിക്കുന്നതെങ്കിൽ, അത്തരം കേസ്(കൾ) ഒരുമിച്ച് കേൾക്കേണ്ടതാണ്. രജിസ്ട്രി ആവശ്യമായത് ചെയ്യുകയും, നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും വാദം കേൾക്കുന്ന തീയതി നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുമായി **25.10.2021**-ന് ഈ വിഷയങ്ങൾ, ജസ്റ്റിസ് എ.എം. ഖാൻവിൽക്കർ അദ്ധ്യക്ഷനായ ബെഞ്ചിന് മുമ്പാകെ പോസ്റ്റ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. തുടർ വാദത്തിന് വേണ്ടി, ഈ ബെഞ്ചിന്റെ ഭാഗികമായി കേട്ട കേസായി ഈ കേസുകൾ കണക്കാക്കരുത്.

2021_10_SCR_1_58

നിയമ പ്രശ്നത്തിന് ഉത്തരം നൽകി

ദേവിക ഗുജ്റാൾ